



VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY



FAKULTA PODNIKATELSKÁ

ÚSTAV MANAGEMENTU

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUT OF MANAGEMENT

OBCHODOVÁNÍ S MĚNAMI

CURRENCY TRADING

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

Bc. JÁN GAZSI

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. Ing. ZDENĚK SOJKA, CSc.

SUPERVISOR

BRNO 2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Gazsi Ján, Bc.

Řízení a ekonomika podniku (6208T097)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Obchodování s měnami

v anglickém jazyce:

Currency Trading

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce

Analýza problému

Vlastní návrhy řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

- BREALEY, R. A. a S. C. MYERS. Teorie a praxe firemních financí. 4. vydání Praha: EAST Publishing, s.r.o., 1999. ISBN 80-85605-24-4.
- GLADIŠ, D. Naučte se investovat. 1. vydání Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. ISBN 80-247-0709-8.
- JÍLEK, J. Finanční trhy. 1. vydání Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 1997. ISBN 80-7169-453-3.
- MUSÍLEK, P. Finanční trhy a investiční bankovníctví. 1. vydání Praha: ETC Publishing, 1999. ISBN 80-86006-78-6.
- REJNUŠ, O. Teorie a praxe obchodování s cennými papíry. 1. vydání Praha: Computer Press, 2001. ISBN 80-7226-571-7.
- REJNUŠ, O. Finanční trhy. 3. rozšířené vydání Ostrava: KEY Publishing, s.r.o. 2011. ISBN 978-80-7418-128-3.

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Zdeněk Sojka, CSc.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2012/2013.

L.S.

prof. Ing. Vojtěch Koráb, Dr., MBA
Ředitel ústavu

doc. Ing. et Ing. Stanislav Škapa, Ph.D.
Děkan fakulty

Brně, dne 16.05.2013

Abstrakt

Diplomová práca sa zaoberá možnosťami elektronického obchodovania na burze menových párov. Analyzuje základné podmienky a kritéria, ktoré musí obchodník splniť, aby sa mohol tohto trhu zúčastniť. Práca popisuje použitie technických indikátorov a fundamentálnych správ pre obchodovanie prostredníctvom elektronickej platformy. Ďalej práca názorne porovnáva typy obchodovania podľa časových horizontov a následne vyvodzuje návrhy a odporúčenia.

Abstract

This thesis deals with the possibilities of electronic stock trading of currency pairs. It analyzes the basic conditions and criteria which trader needs to meet to be able to participate on this market. This master's thesis describes the use of technical indicators and fundamental messages through electronic trading platforms. Further thesis graphically compares the types of trading according to the time horizons and then concludes suggestions and recommendations.

Kľúčové slová

FOREX, burza, fundamentálna analýza, technická analýza, psychologická analýza, technické indikátory, money management, intradenné obchodovanie, swingové obchodovanie, pozičné obchodovanie

Keywords

FOREX, stock market, fundamental analysis, technical analysis, psychological analysis, technical indicators, money management, intraday trading, swing trading, position trading

Bibliografická citácia:

GAZSI, J. *Obchodování s měnami*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2013. 109 s. Vedoucí diplomové práce doc. Ing. Zdeněk Sojka, CSc..

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že predložená diplomová práca je pôvodná a vypracoval som ju samostatne podľa pokynov vedúceho diplomovej práce za použitia uvedenej literatúry. Prehlasujem, že citácie použitých prameňov je úplné, že som vo svojej práci neporušil autorské práva (v zmysle Zákona č. 121/2000 Sb., Zákona o práve autorskom a právach súvisiacimi s právom autorským)

V Brně dňa 24.5 2012

.....

Ján Gazsi

Pod'akovanie

Rád by som touto cestou poďakoval vedúcemu tejto diplomovej práce pánovi Doc. Ing. Zdeňkovi Sojkovi, CSc. za jeho čas, odborné rady a odporúčania pre úspešnú realizáciu tejto práce.

Obsah

ÚVOD	10
1. CIEĽ PRÁCE, POSTUP A POUŽITÉ METÓDY	12
2. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE	13
2.1 Burza	13
2.2 Rozdelenie búrz.....	13
2.3 FOREX – Foreign Exchange	14
2.4 Hlavný hráči FOREXu.....	15
2.5 Menové páry.....	17
2.6 Názvoslovie – ako čítať FOREX	20
2.7 Formy obchodu	24
3. DRUHY ANALÝZ	27
3.1 Fundamentálna analýza.....	27
3.2 Psychologická analýza	29
3.3 Technická analýza.....	32
3.3.1 Vizualne nástroje.....	33
3.3.2 Technické indikátory.....	42
3.3.3 Money management.....	59
4. VÝBER POSKYTOVATEĽA SLUŽIEB ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVANIA	64
4.1 Broker.....	64
4.1.1 Typy brokerov.....	66
4.2 Predstavenie spoločnosti	66
5. TYPY ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVANIA	70
5.1 Intradenné obchodovanie	70

5.2	Swingové obchodovanie	81
5.3	Pozičné obchodovanie.....	89
6.	ZHRNUTIE, NÁVRHY A ODPORÚČANIA	100
ZÁVER	108
Zoznam použitej literatúry	110
Zoznam grafov		
Zoznam tabuliek		
Zoznam obrázkov		
Zoznam použitých cudzích slov		
Zoznam skratiek		
Prílohy		

ÚVOD

V súčasnej dobe, kedy je trh nasýtený rôznymi druhmi podnikania a zárobkovej činnosti, ľudia hľadajú možné alternatívy sebarealizácie, zhodnotenia vedomostí a svojich finančných prostriedkov vo svoj prospech a tým sa naskytuje otázka čo, ako a kde upriamiť pozornosť a pokúsiť sa uplatniť.

Jednou z možností je obchodovanie na burze s menovými pármami FOREX, ktoré sa stalo prístupnejším a populárnejším vďaka podmienkam internetu. Aj keď je u nás aj vo svete tento trh prezentovaný ako ideálny začiatok pre súkromné podnikanie, je nutné zostať na zemi a uvedomiť si, že sa jedná o veľmi rizikový biznis, kde na druhej strane „stola“ stoja skúsení obchodníci pripravení potrestať všetky chyby ktorých sa dopustíme.

Pred vlastným reálnym obchodovaním na trhu FOREX je dôležité získať čo najviac informácií o tom, čo všetko musí investor urobiť pre dosiahnutie zisku. Zisky z obchodovania na burze čakajú iba na tých najlepších, odhodlaných a trpezlivých uspieť. Človek musí mať disciplínu, kapitál, dostatok skúseností aby sa na burze nestal obetným baránkom veľkých skúsených hráčov. FOREX má oproti obchodovaniu iných finančných inštrumentov nesporné výhody ako likviditu, obchodovanie päť dní v týždni - 24 hodín denne, možnosť obchodovania s minimálnym kapitálom, obchodovanie mikrolotov, makrolotov a podobne. Na druhej strane má taktiež nevýhody, ktoré si malí hráči zo začiatku neuvedomujú ako je napríklad vysoká finančná páka, ktorá je zdôrazňovaná marketérmi ako výhoda, avšak pre začínajúcich obchodníkov je práve toto dôvod rýchlej skazy, čo spôsobuje nesprávne vyriešený money management, ktorý skúsených obchodníkov chráni pred väčšími stratami.

Na trhu FOREX je teda možnosť zhodnotenia vlastných finančných prostriedkov, ale obchodník musí byť veľmi obozretný, snažiť sa nerobiť zbytočné chyby a hlavne si všetko vyskúšať „nanečisto“ napríklad na demo účtoch a až potom pristúpiť na reálny trading. V tejto práci som celé štúdium, analýzy, praktickú aplikáciu a fungovanie na trhu FOREX testoval práve na demo účtoch.

Prácu som rozdelil do šiestich častí, v ktorých som sa snažil priblížiť hierarchiu prípravy na obchodovanie s menovými pármami. V prvej kapitole som stanovil ciele

a metódy vypracovania práce. V druhej kapitole sú teoreticky vysvetlené základné pojmy obchodovania ako burza, rozdelenie búrz, akí sú účastníci trhu FOREX, s akými menami sa obchoduje, ako čítať jednotlivé signály až po formy obchodovania. Tretia kapitola rozoberá druhy analýz a to psychologickú, fundamentálnu a technickú analýzu. Pri každej z týchto analýz sú špecifikované pravidlá a použitie pre obchodovanie. V technickej analýze sú rozobraté indikátory, oscilátory a ďalšie prvky, ktoré budem v ďalšej časti práce používať. Štvrtá kapitola sa venuje poskytovaniu služieb elektronického obchodovania, kde sa spomína, ako hľadať a hlavne čo hľadať pri výbere brokera. V piatej kapitole sa nachádzajú modelové príklady obchodovania, ktoré sú rozdelené do troch typov a to intradenné, swingové a dlhodobé obchodovanie. Šiesta kapitola zhrňuje, poskytuje výsledky, návrhy a odporúčania, ktoré by mal začiatočný obchodník na trhu FOREX brať v zreteľ, výhody a nevýhody jednotlivých typov obchodovania, na čo by si mal dať pozor a čomu by mal pred skutočným tradingom venovať najväčšiu pozornosť.

FOREX je celosvetový trh, v ktorom sa komunikuje výhradne anglicky. Niektorí slovenskí, českí a samozrejme aj iní zahraniční brokeri si prispôbujú svoje platformy podľa svojho jazyka, ale aj napriek tomu sa v obchodovaní, ako takom, nachádzajú termíny, ktoré sa väčšinou neprekladajú do jazykov jednotlivých zemí. Preto sa v práci nachádza množstvo slov anglického významu, ktoré sú na konci práce vysvetlené v legende.

1. CIEĽ PRÁCE, POSTUP A POUŽITÉ METÓDY

Cieľom práce je analyzovať obchodovanie na FOREXe s využitím poznatkov technickej, psychologickkej a fundamentálnej analýzy v súvislosti s intradenným, swingovým a pozičnom obchodovaním. Identifikovať výhody a nevýhody kombinácie týchto analýz a na základe získaných informácií formulovať odporúčania pre obchodníkov, ktorí sa zaujímajú o tieto typy obchodovania. Obchodovanie na FOREXe má množstvo variácií a spôsobov. Spôsoby analyzovania a následných vstupov do obchodných pozícií uvedené v tejto práci sú realizované podľa rozdelenia na časové horizonty.

Za pomoci charakteristiky trhu FOREX a jeho častí, vybraných indikátorov a oscilátorov technickej analýzy, pohybu trendu a vývoju na trhu, hlavných fundamentálnych správ a ďalších dát budem konštruovať pravidlá pre vstup do long alebo short pozícií na vybraných menových pároch. Obchody budú rozdelené na intradenné, swingové a dlhodobé. V každej z tejto kategórie budú zobrazené názorné obchody a následne bude štatisticky zobrazený celkový proces obchodovania počas určitého obdobia.

Pre spracovanie práce budem používať metódy analýzy, komparácie, syntézy, deskripcie a dedukcie.

Následne zhrniem charakteristiky, výhody a nevýhody obchodovania jednotlivých časových horizontov, ich náročnosti a používanie pre drobného investora a ich optimálne využívanie v reálnom čase.

2. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ PRÁCE

V tejto kapitole sa budem venovať teoretickému poňatiu obchodovania na finančných trhoch. Na začiatku spomeniem burzu ako trh a jej kategorické rozdelenie a bližšie charakterizujem trh s menami - FOREX. Ďalšie časti sa venujú vysvetleniu pojmov v obchodovaní ako burza, rozdelenie búrz, charakteristika trhu FOREX, hlavní účastníci trhu, s akými menami sa obchoduje, ako a čo sa číta na grafoch a formy obchodu.

2.1 Burza

Burza je špecificky organizovaný trh, na ktorom predávajúci, kupujúci a sprostredkovatelia realizujú obchody zastupiteľných tovarov, cenných papierov, devíz a valút, poisťiek a i. Objekty obchodu pritom nemusia byť k dispozícii a môžu viackrát zmeniť majiteľa bez toho, aby došlo ku konkrétnemu pohybu tovaru. Činnosť niektorých búrz kontroluje štát. [1]

Na burze je možné prevádzať obchody jedine prostredníctvom brokerov, alebo sa stať členom burzy. Všetky tieto obchody sa odohrávajú v dopredu stanovenom termíne. Každá burza sa otvára a zatvára v inú dobu. V dnešnom svete, kedy technika ide stále viac a viac dopredu sa aj burza tomuto trendu prispôsobila a do popredia sa dostáva elektronické obchodovanie na úkor klasického obchodovania na „pitu“ (parketu). Oba druhy obchodov majú svoje pre a proti. Zatiaľ čo obchodovanie na „parketu“ zaisťujú brokeri priamo na danej burze a všetko prebieha prostredníctvom telefonického komunikácie s klientom. Elektronické obchodovanie prebieha na serveroch burzy, je presnejšie, všetko prebieha rýchlejšie a taktiež je to lacnejšie. [2]

Burza je považovaná za vysoko likvidný trh. Znamená to, že v jeden moment sa nájde kupujúci a aj predávajúci o čom hovorí okamžité plnenie obchodu. Preto sa investor, obchodník nemusí báť v prípade komoditného obchodu toho, že mu bude nakúpený tovar dovezený na jeho adresu.

2.2 Rozdelenie búrz

Burza, konkrétne FOREX, je trhom tovaru ako každý iný trh, ale v dôsledku kvalifikácie návštevníkov, koncentrácie obchodu na nej a rozsahom týchto obchodov sa stala trhom vrcholným a najväčším. Medzi základné členenie búrz patrí:

Základné členenie búrz je nasledovné: [3]

Podľa predmetu obchodu

- burza tovarová (komoditná)
- burza peňažná – FOREX
- burza finančných opcí
- burza termínovaných finančných obchodov
- burzy služieb

Podľa významu

- burzy medzinárodného významu (NY burza, Tokijská)
- burza národného charakteru (pražská burza)

Podľa právnej normy

- burzy organizované štátom
- burzy ako korporácie (združenia) hospodárskych organizácií, ktoré majú väčšinou formu a.s.

Ďalej sa budeme venovať len jednej časti tohto širokého oboru a to obchodovanie menových párov na trhu FOREX.

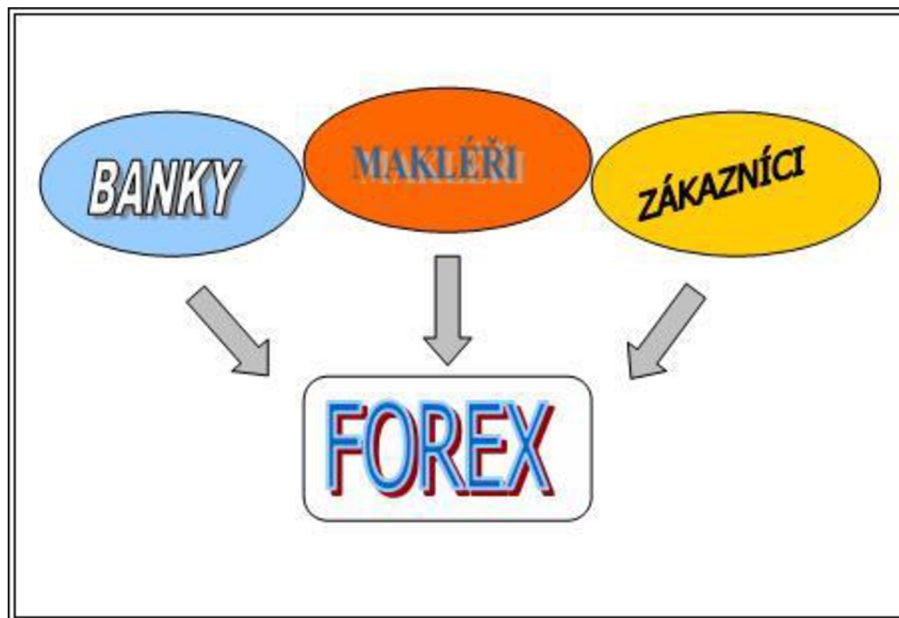
2.3 FOREX – Foreign Exchange

FOREX (skratka foreign exchange) je obchodovanie s cudzími menami. Je to zároveň najväčší a aj najlikvidnejší trh na svete. Výška obrátov prekračuje 4 miliardy dolárov denne, čo je viac ako svetové trhy s akciami alebo dlhopismi. Na tomto trhu sa stretávajú obchodníci z celého sveta. K najvýznamnejším centráram menových transakcií patria mestá ako New York, Londýn a Tokio. Podľa odhadov tvoria 15% obrátu korporácie a vlády nákupom a predajom tovaru a služieb v zahraničí. Zvyšných 85% obchodov tvoria investície s cieľom zisku. Na FOREXe sa obchoduje 24 hodín denne, 5 dní v týždni a tento menový trh nemá žiadne fyzické sídlo. Skladá sa zo siete prepojených telefonických a elektronických systémov bánk, brokerov, podnikov a tiež individuálnych investorov. Vďaka množstvu účastníkov a ich rôznorodosti je FOREX najplynulejším finančným trhom na svete. Spoločným znakom obchodníkov na menovom trhu je zhodnotenie investícií na pohyboch konkrétnych mien, respektíve na vzájomných kurzoch medzi menami. [4]

V tejto práci sa budem zapodievať spot FOREX trhom, pretože pri obchodovaní prostredníctvom brokerov budeme obchodovať Spot. Spot je cena okamžitá, ktorú môžeme vidieť a ktorá je obratom vysporiadaná. Spot FOREX je obchodovaný v lotoch, niekedy nazývaných ako kontrakty. Štandardné veľkosti lotu (jednej nákupnej či predajnej jednotky) je 100 000 jednotiek danej meny. Ale poslednou dobou vznikajú menšie loty (mini loty) 10 000 a (mikro – loty) 1000 jednotiek danej meny, ktoré ponúkajú obchodovanie s mnohým menším kapitálom. [5]

2.4 Hlavný hráči FOREXu

Kto sa účastní menového trhu a aké sú role všetkých zúčastnených? Z obecného pohľadu sú účastníci FOREX trhu tieto tri základné skupiny. [5]



Obrázok 1: Hlavní hráči FOREX trhu / Zdroj: [6]

Banky – tvorcovia trhu

Obchodujú denne miliardy dolárov a to zahrnuje služby svojim zákazníkom, obchody uskutočnené pre veľkých klientov a samozrejme taktiež ich veľké špekulácie na FOREX trhu. Veľkosť ich transakcií by im neumožňovala obchodovať priamo s inými bankami, preto stanovujú cenu, ktorú sú ochotný za cenu akceptovať alebo za cenu platiť. Tento proces sa nazýva TVORBA TRHU. Veľkými tvorcami trhu sú napríklad: Citigroup, HSBC, JP Morgan Chase a ďalší. [5]

Centrálne banky

Politika centrálnych bánk a vládnych inštitúcií hrá veľmi dôležitú rolu na FOREX trhu. Predovšetkým tieto centrálné banky zaisťujú stabilitu príslušných zemí kontrolou zásob peňažných prostriedkov. Centrálné banky sú taktiež vrcholnou inštitúciou bankového dozoru a určujú menovú politiku v zemi.

Centrálna banka plní tieto funkcie:

- realizácia menovej politiky
- vykonáva bankový dohľad nad ostatnými bankami
- stanovuje devízový kurz
- emituje hotové peniaze do obehu
- obchodné banky u nej majú svoje účty
- vedie účet štátneho rozpočtu
- spravuje devízové rezervy

Hlavným nástrojom centrálnej banky je stanovenie úrokovej sadzby, od ktorej sa následne odvíjajú sadzby jednotlivých obchodných bánk. Zvyšovaním a znižovaním úrokových sadzieb „de facto“ ovláda ekonomiku štátu. [5]

Zákazníci

Do tejto skupiny patria jednotlivci, finančné inštitúcie, investičné fondy a napríklad medzinárodné spoločnosti. Paradoxom je, že takmer každý z nás je súčasťou menového trhu, bez toho, aby sme si to primárne uvedomovali a zo to ťažšie s tým súhlasili. Nezávisle na tom, ak chceme alebo nie, stávame sa súčasťou FOREX trhu, keď odchádzame na dovolenku a berieme si cudziu menu, alebo keď nakupujeme a platíme kreditnou kartou. Aj keď pozícia zákazníka nie je tak dramaticky významná ako pozícia bank, nemôžeme povedať, že by sa FOREX bez tejto skupiny obišiel. Patrí do skladby rovnako ako ostatné skupiny, pričom jedna druhú bezprostredne potrebuje. Do tejto skupiny patri aj obchodník – špekulant, ktorý má možnosť správnym postupom a odhadom vývoja kurzu meny zhodnotiť svoje prostriedky. [5]

Makléri (brokeri)

Ich hlavnou úlohou je sprostredkovať a uľahčiť obchod medzi dvoma stranami. Obvykle majú spojenie na ostatných brokerov, banky, inštitúcie a často taktiež sa sami

stávajú tvorcami trhu. Je naproste bežné, že brokeri môžu ponúknuť zákazníkovi lepší kurz ako banky. Brokerov je po celom svete veľké množstvo a je preto vždy ťažká voľba vybrať toho „najlepšieho“ pre svoje potreby.

Medzi najväčších brokerov na spotovom trhu patrí:

- EBS
- Reuters
- Prebon Marshall Yamane

A medzi najznámejších on-line FX brokerov patrí:

- FX solution
- Instaforex
- Ducascopy
- FXCM
- Saxo Bank
- OANDA
- CMS FOREX
- MB trading
- XTB brokers a iní.

Online brokeri sa rozdeľujú na dealing desk a no dealing desk. Podstaty týchto poskytovateľov služieb elektronického obchodovania budú rozobraté nižšie v práci. [5]

2.5 Menové páry

FOREX trh je špecifický svojimi obchodmi s menovými párami. Okrem najdôležitejších svetových mien sa na tomto trhu nachádzajú aj vedľajšie a exotické meny.

Americký dolár je najpoužívanejšou menou na svete. Od 70-tých rokov minulého storočia je taktiež jedinou menou, v ktorej sa obchoduje ropa, zemný plyn a iné fosílné palivá. Americký dolár je hlavnou menou sveta a taktiež univerzálnym meradlom pre ohodnotenie inej meny obchodovanej na FOREX trhu.

Hlavné meny

- **USD** - Americký dolár – leader FOREXu
Symbol \$
MMF označovaný ako US\$
- **EUR** – Euro je menou euro zóny a druhou najvýznamnejšou menou vo svetovom systéme
Symbol €
Oficiálne geometrické parametre znaku Eura
- **GBP** – Britská libra – šterling – ďalšia z 5 najobchodovateľnejších mien
Symbol £
- **CHF** – Švajčiarsky frank
Symbol CHF
V prípade politickej neistoty na východe je frank zvýhodňovaný obecné pred Eurom
- **JPY** – Japonský jen – oficiálnou menou Japonska, široko používaný ako banková rezerva spolu s US dolárom a Eurom
Symbol ¥
V japončine je názov meny vyslovovaný „en“ [5]

Vedľajšie meny

Jedná sa o meny voľne dostupné, avšak na spotovom trhu môžu mať čas od času malú likviditu. Na forwardovom trhu môže platiť obmedzenie splatnosti týchto mien na dobu maximálne do 6tich mesiacov. Patria sem:

- Nórska koruna
- Dánska koruna
- Švédska koruna
- Austrálsky dolár (AUD)
- Kanadský dolár (CAD)
- Novozélandský dolár (NZD)

Exotické meny

Jedná sa o meny, ktoré nie sú často obchodovateľné z dôvodu malého záujmu. Majú taktiež malú likviditu. Napríklad Singapurský dolár, Poľský zlotý alebo Česká koruna.

Pri obchodovaní na FOREXU sa vždy obchodujú menové páry. Niektoré majú obrovskú likviditu, ktorá je daná postavením oboch mien z hľadiska svetového významu. Iné menové páry sa obchodujú skromnejšie a preto pre investorov a špekulantov väčšinou nie sú zaujímavé.

Po US dolári sú 4 najviac obchodovateľné meny Euro (EUR), Britská libra (GBP), Švajčiarsky frank (CHF) a Japonský jen (JPY)

Najviac obchodované a zároveň najviac likvidné menové páry:

Tabuľka 1: Menové páry / Zdroj: [5]

Menový symbol	Menový pár
EUR\USD	EURO\ US Dolár
GBP\USD	Britská libra\ US Dolár
USD\JPY	US Dolár \ Japonský jen
USD\CHF	US Dolár\ Švajčiarsky frank
USD\CAD	US Dolár \ Kanadský Dolár
AUD\USD	Austrálsky Dolár\ US Dolár
NZD\USD	Novozélandský Dolár \ US Dolár

Krížové meny

Jedná sa o menové páry, neobsahujúce americký dolár:

- EURJPY
- EURGBP
- EURCHF
- GBPCHF

- GBPJPY

Skôr než boli uvedené na trh krížové meny, museli firmy pri predaji predávať svoju menu za americké doláre a potom predat americké doláre za menu zeme, kam svoje služby alebo výrobky predávajú. [5]

2.6 Názvoslovie – ako čítať FOREX

Pri obchodovaní FOREXu je dôležité rozumieť cenám. Ceny sú vždy udávané v pároch. Napríklad pár USD\CAD znamená, že tu stojí americký dolár proti kanadskému. Pretože americký dolár je v páre uvedený ako prvý, hovorí sa mu **základná mena** a z tohto dôvodu má hodnotu 1. Inými slovami, 1 americký dolár sa rovná x kanadských dolárov. Keby súčasná cena bola pre USD\CAD 1,3910, znamenalo by to, že jeden americký dolár má hodnotu 1,3910 kanadského doláru.

Ako už bolo spomínané vyššie, sleduje sa šesť hlavných menových párov a to USDJPY, USD\CHF, USD\CAD, EUR\USD, GBP\USD a AUD\USD – tieto páry predstavujú 90% dennej obchodnej aktivity.

Prvé tri USDJPY, USD\CHF, USD\CAD – majú americký dolár ako základnú menu. Ostatné tri EUR\USD, GBP\USD, AUD\USD – majú americký dolár ako druhú menu a cenia sa odlišným spôsobom.. Zatiaľ čo sa v prvej mene hovorí základná, druhej mene v páre sa hovorí „kotovacia“, alebo „opačná“ mena. [7]

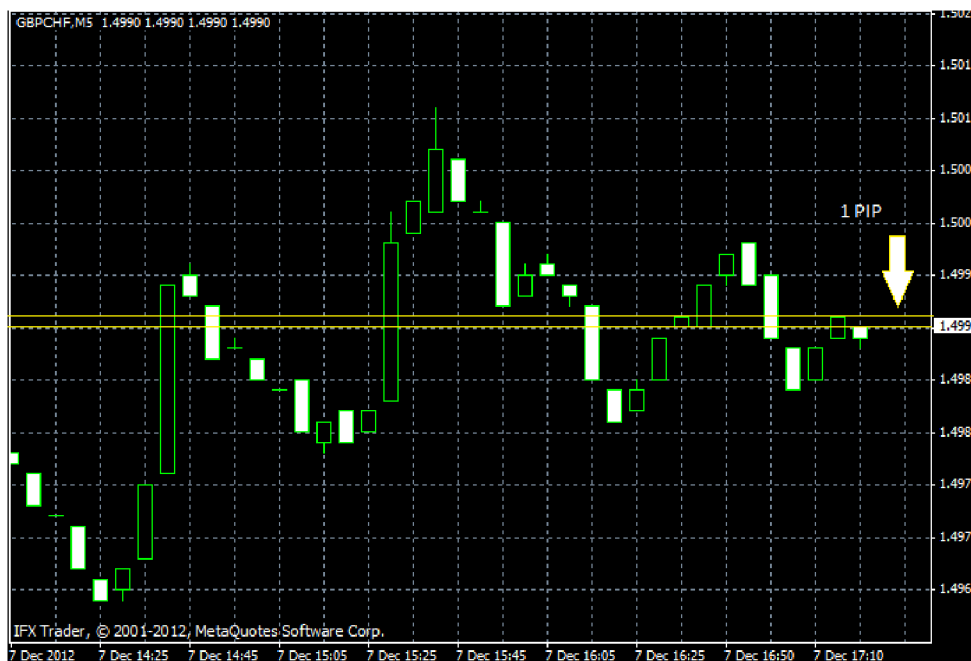
Pri obchodovaní je povinnosť spomenúť základné pojmy, s ktorými sa trader dostane do kontaktu. [8]

Pip

Meny sa obchodujú podľa systému tzv. pipov. Pip je najmenšia bodová jednotka obchodu a predstavuje jej posledné číslo v hodnote menového páru. Pri obchodovaní akcií alebo emisií sa obdobne používa tick.

Príklad:

Cena GBP\USD sa pohne z 1.6003 na 1.6004, znamená to pohyb o jeden pip. Môžeme hovoriť buď o tom, že GBP posilnila o jeden bod, alebo USD o jeden bod oslabil. Každá mena má svoju vlastnú hodnotu. Niektorí brokeri používajú taktiež desatiny pipov.



Obrázok 2: 1 Pip na M5 grafe GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Pip Value

V každom menovom páre, v ktorom je USD kotovacia mena, má menový pár hodnotu pipu 1 dolár na každých 10 000 jednotiek základnej meny. Za každých 100 000 jednotiek základnej meny bude jeden pip mať hodnotu 10 dolárov.

Bid \ Ask spread

Týmto pojmom rozumieme rozdiel medzi ponukovou (Bid) a dopytovou (Ask) cenou každého menového páru. Spredu podlieha vždy, keď nakupujete a nezáleží na tom, či pozíciu otvárate, alebo zavierate. Čím nižší je spread, tým nižšie sú marže brokerov a tým väčší zisk. Najmenší spread je u najlikvidnejších menových párov, hlavne u tých, ktoré tvoria nasledujúce meny : USD, GBP, EUR, JPY, CHF.

Sledovanie trhu: 17:00:17		
Symbol	Bid	Ask
USDCHF	0.9367	0.9370
USDCAD	0.9888	0.9891
USDJPY	82.62	82.65
EURUSD	1.2893	1.2896
GBPUSD	1.6008	1.6011
AUDUSD	1.0476	1.0479
EURGBP	0.8058	0.8061
EURAUD	1.2324	1.2331
EURCHF	1.2084	1.2087
EURJPY	106.58	106.61
GBPCHF	1.4994	1.5001
CADJPY	83.57	83.67
GBPJPY	132.16	132.23

Obrázok 3: Sledovanie trhu (ceny BID a ASK) / Zdroj: Vlastné spracovanie

Margin (záloha, záruka)

Začiatočník si musí uvedomiť, že obchodovanie FOREXU je založené na princípe marginu, akejsi zálohe, pôžičke. V praxi to znamená, že stačí mať účet s pomerne malým kapitálom a pritom môžete obchodovať s ďaleko väčším množstvom meny. Záloha je vyžadovaná iba ako záruka, ktorá má pokryť prípadné straty.

Príklad:

Maklér po vás bude vyžadovať iba 1000 USD na vašom účte k tomu, aby ste mohli obchodovať pozíciu za 100 000 USD. V skutočnosti vám takto broker požičia 99 000 USD za 1000 USD zálohu.

Veľkosť lotu

Na FOREXE sa obchoduje v lotoch – v štandardných alebo takzvaných mini-lotoch. Štandardný lot je vo veľkosti 100 000 jednotiek meny. Pre obchodovanie ponúkajú FOREXoví makléri takzvané páky.

Príklad:

V menovom páre je USD a maklér vám pre obchodovanie ponúkne páku v hodnote 100 : 1. Znamená to, že potrebujete 1000 USD na účte, aby ste mohli

obchodovať jeden štandardný lot (100 000 jednotiek meny). Veľkosť mini lotu je 10 000 jednotiek meny a s pákou 200 : 1 potrebujete 50 USD, aby ste mohli obchodovať.

Rollover (prevedenie)

V prípade, že obchodník otvorí pozíciu v 17:00, bude automaticky prevedená do ďalšieho dňa. To môže nasledujúci deň viesť k tomu, že bude pripísaný úrok, alebo ho budete musieť zaplatiť. Pomyslenú ručičku váh tu tvorí rozdiel krátkodobých a úrokových sadzieb dvoch ekonomík tvoriaci menový pár. Tento rozdiel sa taktiež označuje ako swap.

Príklad:

U menového páru GBP\USD je britská úroková sadzba 5,0% p.a. a Americká 2,0% p.a. Jednoduchým početným úkonom zistíme, že úrokový diferenciál má teda hodnotu 3,0% p.a. Takže, ak ste kupovali GBP\USD, bude vám pripísaný úrok vo výške 3,0% p.a., ak ste predávali GBP\USD, budete musieť naopak úrok vo výške 3,0% p.a. zaplatiť.

Carry trade

Carry trade je obchodná stratégia, pri ktorej nakupujete menu s vyššou úrokovou sadzbou a budete predávať menu s úrokovou sadzou nižšou. Dôležitý je tak výber konkrétneho menového páru.

Cross Currencies – krížové meny

Krížové meny sú menové páry, ktoré nezahŕňujú USD.

Dlhá pozícia (Long)

Jedná sa o takú pozíciu, kedy obchodník najprv nakúpi menu s očakávaním rastom jej ceny, aby ju následne mohol so ziskom predat'.

Krátka pozícia (Short)

O tejto pozícií hovoríme naopak vo chvíli, kedy obchodník najprv menu predá (požičanú od brokera za drobný poplatok), pretože očakáva pokles hodnoty a potom ju nakúpi späť na nižšiu cenu.

2.7 Formy obchodu

Obchodný štýl nemá nič spoločné s dĺžkou zotrvania v pozícií. Typ obchodu je daný spôsobom vstupu a nie jeho trvaním. Existujú iba dva dôvody k uzatvoreniu obchodu : cena sa dostala k ochrannému predaju alebo na určený zisk. Doba, ktorá uplynula, než došla k jednej alebo druhej situácií, nie je podstatná

Všeobecne platí, že čím kratšie je časové pásmo, v ktorom sa zamýšľa obchodovať, tým zložitejšie je dlhodobé a konzistentné dosahovanie zisku. Čím menší je kapitál, tým ťažšie je rozložiť riziko a ovládnuť emócie, pretože v tom momente sa „vsádza na jednu kartu príliš veľa.“ [7]

Investovanie

Investovanie je dlhodobý proces viazania finančných prostriedkov v určitom aktíve. Je založené hlavne na fundamentálnej analýze a sledovaní vývoja externých a interných vplyvov na daný cenný papier alebo derivát. Obchodovaný cenný papier je následne držaný radoch niekoľko mesiacov a rokov.

Investovanie je chápané ako metóda „kúpiť a držať“, ktoré môže byť v konečnom dôsledku veľmi riziková činnosť. Týka sa to hlavne nesprávne vybraného titulu a nevyužitia ochrany rizika.

Tento spôsob obchodovania je typickým hlavne pre cenné papiere a finančné deriváty viazané na podkladové aktíva ako napríklad futures a opcie. [6]

Pozičné obchodovanie

Pozičné obchodovanie predstavuje budovanie obchodných pozícií vo vybraných, fundamentálne a technicky podložených tituloch so stanovenými technickými hladinami k nákupu a predajom

V podstate sa jedná o nakupovanie a predávanie finančných inštrumentov v trendoch a o snahu zviest' sa správnym smerom alebo určenie extrémnych hladín prekúpenosti alebo prepredanosti, kedy následne obchodník špekuluje na návrat do normálu. Používajú sa dlhodobé časové pásma, obchoduje sa na týždenných, mesačných a niekedy aj na denných grafoch a zo všetkých obchodných štýlov je to najvhodnejšia metóda pre začínajúcich obchodníkov na burze. Pozičné obchodovanie sa výborne osvedčuje na všetkých burzách sveta, včítane českej. [8]

Swingové obchodovanie

Swing obchodovanie je skrátená verzia pozičného obchodovania, kde sú pozície držané len v rámci niekoľko málo dní. Swingový obchodník má štatisticky svoje obchody otvorené dva a maximálne päť dní. Väčšinu swingových obchodníkov zaujímajú hlavne hodinové, 4-hodinové grafy a na denné grafy hľadajú sporadicky. Na druhú stranu je toto obchodovanie viacej psychicky náročnejšie ako pozičné obchodovanie, ale málokedy ziskovejšie ako aj ostatné formy obchodovania.

Pozície sú plánované a vyberané na základe technickej analýzy. Pri tomto obchodovaní sa najčastejšie využívajú technické nástroje typu rezistencie a odporu, trendové línie a technické formácie. Psychologicky sa dá tento štýl obchodovania charakterizovať ako najmenej náročný, pretože trader si môže dopredu premyslieť svoje vstupy do pozícií, stratégie, časový rámec a po otvorení trhu uskutočniť tieto obchody, nastaviť ochranné obchodné príkazy a potom odísť od počítača, poprípade tento čas venovať štúdiu ďalších príležitostí a tvorbe obchodných metód.

Swing obchodovanie je štatisticky uvádzané ako najziskovejšia forma súkromného obchodovania. Za hlavné dôvody profitability sa považuje množstvo viazaného kapitálu, diverzifikácie rizika a dlhodobá flexibilita obchodníka. [8]

Intraday trading

Intradenné obchodovanie sa týka obchodovania v rámci jedného dňa. Je to štýl, kedy obchodník začína svoje obchodovanie každý deň s čistým portfóliom. Pozície zásadne nedrží do druhého dňa, pred uzatvorením trhu ich uzatvára. V dennom obchodovaní daytraderi vždy využívajú intraday grafy, najčastejšie 2- až 60- minútové.

Obchodné signály sú v prevažnej väčšine založené na technickej analýze. Denné obchodovanie je časovo aj psychicky náročný štýl, a pritom nikde nie je zaručené dosahovanie výrazne lepších výsledkov ako pri swing obchodovaní. Výhodou je samozrejme relatívne čistá hlava po ukončení obchodného dňa, kedy ďalší deň začína daytrader úplne znovu, nezávisle na obchodných pozíciách a výsledkoch predchádzajúceho dňa. Nevýhodou daytradingu je však nezachytenie silných dôležitých, niekoľkodenných, či týždenných trendov vo väčšom rozsahu. [8]

Scalping

Scalping je intradenný štýl tradingu, kedy sú pozície obchodníkom držané iba niekoľko sekúnd, či niekoľko málo minút. Scalping je brokermi a inými inštitúciami z burzového priemyslu veľmi často predkladaný obchodníckej verejnosti ako funkčný, bezpečný štýl obchodovania. Skôr opak je pravdou. Ide o veľmi rizikový štýl obchodovania, kde podstatou je obchodovanie veľkých pozícií s veľkou pákou pre malý zisk. Tento malý zisk by v jednej pozícii neznamenal vôbec nič, násobený veľkým kapitálom a pákou však predstavuje i niekoľko sto dolárov.

Výhodou tejto metódy má byť možnosť lepšieho odhadu ďalšieho vývoja v niekoľko minútach skôr ako v desiatkach minút či hodín. Práve veľké držané pozície sú obrovským nebezpečenstvom i pre skúsených obchodníkov. Akákoľvek chyba či zaváhanie obchodníka znamená obrovskú stratu pre účet a často predstavuje i zmazanie zisku za uplynulých niekoľko dní či týždňov. Iba veľmi málo obchodníkov je schopných byť dlhodobo v zisku obchodovaním prostredníctvom tejto metódy.

V scalpingu sa predpokladá, že obchodník bude denne realizovať niekoľko desiatok obchodov, čo je výhodné hlavne pre brokerské spoločnosti a poskytovateľov burzových dát a analytických softwarov.

Výber štýlu obchodovania investor značne ovplyvňuje svoje obchodné výsledky. Každý štýl obchodovania má svoje pravidlá, podmienky a pred rozhodnutím sa, ktorý štýl si zvolí je nutné zistiť, čo každý jednotlivý trader od burzy očakáva, aký časový fond má obchodník k dispozícii, aké množstvo kapitálu je ochotný investovať a aké psychologické podmienky a nástroje obchodovania brať v úvahu. [8]

3. DRUHY ANALÝZ

Pre stratégiu investovania do cenných papierov neexistujú stále platné, raz navždy ustálené rozhodnutia a pravidlá, pretože investičné prostredie je mimoriadne dynamické. Investovanie je na hranici medzi umením a vedou. Funguje v ňom prvok náhody, ale ako všade, aj pri investovaní náhoda a šťastie stretávajú tých pripravených.

Každý, kto sa rozhodne investovať do cenných papierov, mal by mať svoje rozhodnutie podložené dôkladnou analýzou a na základe nej si vytypovať cenné papiere, ktoré sa najviac približujú jeho konkrétnym cieľom.

Vo svete obchodovania existujú tri prístupy: Fundamentálna, psychologická a technická analýza.

3.1 Fundamentálna analýza

Fundamentálna analýza sa zameriava na sledovanie ekonomických indikátorov alebo špecifických ekonomických správ z krajín ktoré súvisia s menou, ktorú chceme obchodovať. Hovorí sa tomu, že sledujeme dôležité trhové fundamenty, ktoré majú priamy dopad na menový kurz ktorý chceme obchodovať. Ak obchodujem EUR\USD tak sledujeme najmä európske a americké fundamenty. Pozor však na americké údaje, ktoré majú často dopad na vývoj všetkých svetových menových párov.




V posledných rokoch ako postupne graduje finančná kríza je volatilita na trhoch vysoká, politici a centrálni bankári sa predhávajú v rôznych vyhláseniach, a tým pádom fundamentálna analýza celkom logicky má, a aj v budúcnosti bude mať veľmi veľký dopad na profitabilitu obchodovania. Jednoducho povedané vyhlásenia centrálnych bankárov na pár dní vždy ovplyvnia do istej miery kurzy mien. Preto je potrebné sledovať hlavne vyhlásenia guvernérov ECB (Európskej Centrálnej Banky), FED (Americkéj centrálnej banky) poprípade britskej Bank of England či Švajčiarskej národnej banky.

V súvislosti s fundamentálnou analýzou je podstatné sledovať tzv. ekonomický kalendár, čo je vlastne zoznam dôležitých dní v kalendári, kedy sa verejnosti prezentujú dôležité makro ekonomické indikátory, ktoré majú následne vplyv na ďalší smer cien. Kompletný a pravidelne aktualizovaný zoznam hlavných ekonomických

indikátorov, ktoré je do potrebné sledovať vrátane ich dôležitosti ponúka množstvo ekonomických portálov.

07.05.2013	12:00	EUR		V Nemecku priemyslové objednávky
07.05.2013	23:00	NZD		Report finanční stability stability
08.05.2013	00:00	CNY		V Číne obchodní bilance
08.05.2013	09:15	CHF		Ve Švýcarsku index CPI
08.05.2013	12:00	EUR		V Nemecku průmyslová produkce
08.05.2013	14:15	CAD		V Kanadě započatá výstavba
08.05.2013	16:30	USD		V USA týdenní změna zásob ropy
09.05.2013	00:00	EUR/CHF		Státní svátek EUR a CHF

Obrázok 4: Ekonomický kalendár na portáli FXstreet.cz / Zdroj: [6]

-  znamená najmenšiu váhu dopadu na menu a trh (žiadny vplyv)
-  znamená strednú váhu dopadu na menu a trh (stredná volatilita)
-  znamená najvyššiu váhu dopadu na menu a trh (vysoká volatilita)

Fundamentálna analýza a najdôležitejšie ekonomické makro indikátory:

- úrokové miery a ich výška
- inflácia (CPI index)
- nezamestnanosť
- rast HDP (tzv. ekonomický rast)
- tzv. běžová kniha o ekonomike
- index spotrebiteľskej dôvery
- stav podnikateľského prostredia

Sledovanie fundamentov nie je veda, ide o to naučiť sa odhadnúť aké budú asi výsledky a ako bude asi trh na ne reagovať. Je to opäť len a len hra o psychológii trhu.
[9]

3.2 Psychologická analýza

Pri psychologickkej analýze sa skúma, čo vedie investorov k rozhodnutiam nakupovať, alebo predávať. Predmetom analýzy je teda človek - investor a všetky faktory, ktoré ovplyvňujú jeho správanie. Základom psychologickkej analýzy je psychológia davu.

Dav môžeme charakterizovať ako kolektívnu dušu, teda skupinu investorov, ktorí sa správajú ináč ako jednotlivci. V tom zmysle ide o davovú psychózu, teda konanie kolektívu na základe podvedomia, citov a pudov, kde je rozum jednotlivca zatlačený do pozadia. Dav koná reflexívne, podlieha sugescii, ilúziám, pocitu bezpečnosti, neomylnosti a autority. Ak investor podľahne davu, stráca svoje individuálne intelektuálne schopnosti. Iba silné osobnosti, ktoré sa riadia vlastným rozumom a dokonale ovládajú svoju psychiku môžu byť nadpriemerne a dlhodobo úspešné. Na princípoch psychológie davu vzniklo mnoho investičných stratégií. Skoro všetky rozdeľujú účastníkov trhu na väčšinu, ktorá koná ako dav a menšinu, ktorá koná racionálne a dokáže na trhoch profitovať.

Problematikou psychologickkej analýzy sa zaoberali André Kostolany, John Maynard Keynes, George Drasnar a veľa ďalších. Do tejto kategórie spadá aj teória špekulatívnych bublín.

John Maynard Keynes

Podľa KEYNESA je psychológia určujúcim faktorom iba s krátkodobého hľadiska. Väčšina investorov sa riadi emóciami a preto podľahne davu a stáva sa jeho súčasťou. Menšina však dokáže využiť psychológiu davu vo svoj prospech. To má za následok aj vznik špekulácie pri ktorej časť tejto menšiny zámerne zneužíva psychológiu davu, čo je podľa Keynesa škodlivé.

George Drasnar

Podľa DRASNARA v psychológii investora dominujú dve vlastnosti: chamtivosť a strach. Chamtivosť vedie k nárastu kurzov na trhu a k zisku investorov až do okamihu, kým sa nezačnú báť o svoje zisky. Strach potom prerastie do paniky, vzniká davová psychóza a začne sa veľký výpredaj, ktorý spôsobuje pokles cien. Úspešný investor je teda taký, ktorý ovláda svoju chamtivosť a strach, má dobré nervy a

dokáže držať pod kontrolou svoje zisky i straty. Vždy sleduje správanie sa davu a tomu prispôsobuje aj svoje rozhodnutia.

André Kostolany

Najznámejšou stratégiou v psychologicknej analýze je KOSTOLÁNYHO investičná stratégia. Jej autorom je známy burzián André Kostolány, ktorý aktívne prežil na svetových burzách takmer 70 rokov svojho života. Kostolány rozdelil účastníkov trhu na dve skupiny:

Hráči - „roztrasené ruky,, tvoria väčšinu (asi 90%). Ovláda ich ilúzia bezprácného a rýchleho zisku. Správajú sa v súlade s teóriou davu. Nakupujú, keď ostatní predávajú a predávajú, keď ostatní predávajú.

Špekulanti - „pevné ruky,, tvoria menšinu (asi 10%). Riadia sa vlastným rozumom, sú trpezliví, majú peniaze i šťastie a dokážu vzdorovať davu. Správajú sa ako investori s unikátnymi vlastnosťami. Dve tretiny času dokážu „plávať proti prúdu“ , teda nakupovať, keď ostatní predávajú a predávať, keď masy nakupujú.

Špekulatívne bubliny

Najvypuklejším dôkazom fungovania psychologickej analýzy sú tzv. špekulatívne bubliny. Ide o extrémne nadhodnotenie trhových cien v dôsledku nadmerného optimizmu a následný výpredaj v panike s prudkým poklesom cien (= prasknutie bubliny).

Najznámejšie príklady špekulatívnych bublín:

- **Krach 19. októbra 1987** - mal svoj pôvod v býčom trhu, ktorý trval asi 5 rokov po tom, čo FED zrušil reštriktívnu menovú politiku. Za tých 5 rokov vzrástol DJIA zo 780 na 2720 bodov. V deň, ktorý vošiel do histórie ako „čierny pondelok,, klesol DJIA o 508 bodov, teda celých 23%. Situáciu potom zachraňoval FED, ktorý znova zaviedol opatrenia.

- **Prasknutie bubliny v r.2000** - tiež malo svoj pôvod v nadmernom optimizme investorov. Išlo hlavne o prehnané investície do informačných technológií, čo súviselo hlavne s rozmachom internetu a PC, takisto telekomunikácii a v neposlednom rade aj s rozmachom penzijných fondov. Silný býčí trh s priemerným ročným nárastom nad 20% ročne kulminoval v r.2000. Masívny výpredaj a hlboký

pokles cien spôsobil krízu, ktorá trvá doteraz (5/2013) a ktorej ďalší vývoj je ťažko odhadnúť. Návrat akciových indexov na hodnoty z roku 2000 však celkom iste potrvá celé roky.

Psychologická analýza sa teda zaoberá správaním sa investorov. V porovnaní s fundamentálnou a technickou analýzou je to najmenej uznávaná metóda. Pôvod averzie ku psychológii je v tom, že klasické akciové investovanie je viazané na dlhú dobu, v ktorej je kolísanie cien v dôsledku iných ako fundamentálnych príčin nepodstatné a odporúča sa ignorovať. Pri krátkodobom obchodovaní je zase najpoužívanejšia metóda technickej analýzy, pri ktorej sa obchodníci spoliehajú na nákupné a predajné signály pri grafickom vyobrazení cenového vývoja. Psychológia je však niečo, čo sa nedá vypočítať, vyobraziť a pod. V pravom zmysle slova ide vlastne o špekulatívne konanie, ktorého cieľom je rýchly a bezprácny zisk a ktorého výsledok závisí od správneho odhadu okolností, ktoré ovplyvňujú pohyb cien. [10]

3.3 Technická analýza

Technická analýza vychádza zo štúdia ponuky a dopytu a využíva k tomu hlavne cenu a objem obchodov. Je postavená na základe historických cien, ktoré sa s veľkou pravdepodobnosťou opakujú aj v budúcnosti. To znamená, že ľudia si pamätajú to, čo sa na trhu stalo pred časom, a využívajú to k nákupu a predaju v budúcnosti.

Technický analytik sa pokúša rozpoznať v pohybe kurzu na cenovom grafe napríklad určitý tvar (formáciu), ktorá v minulosti mala väčšiu pravdepodobnosť nejakého následného vývoja ceny a podľa toho načasuje nákup a predaj. K tomu používa jednak grafické formácie (napr. línie podpory a odporu) a technické indikátory (napr. kľzavé priemery, oscilátory a pod.).

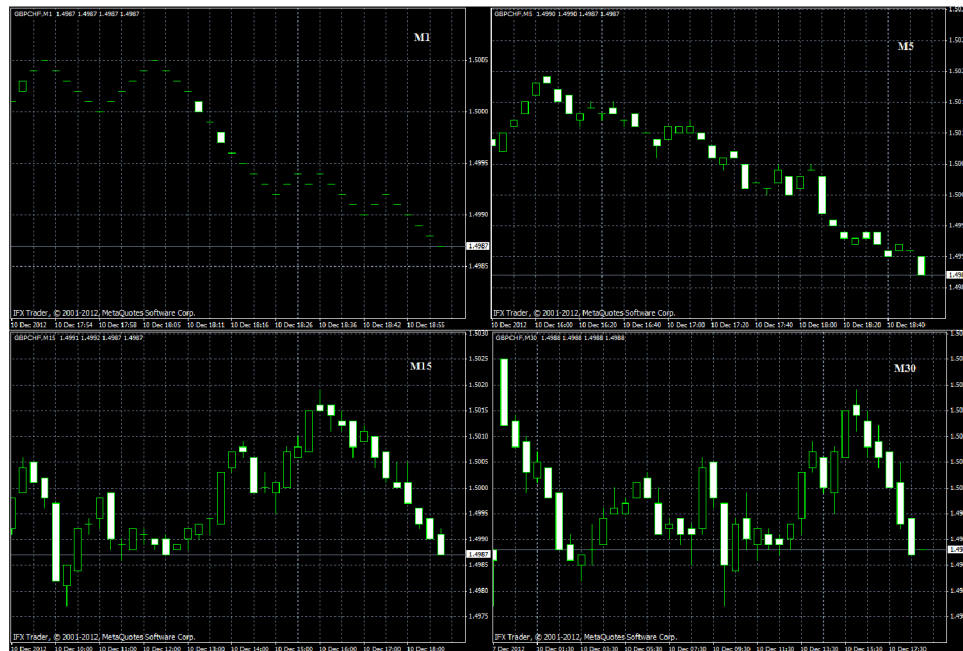
Technická analýza je aplikovateľná na akcie, FOREX, futures, komodity, indexy alebo na akékoľvek inštrumenty, ktorých cena je ovplyvňovaná ponukou a dopytom. Použiteľná je v akomkoľvek časovom rámci.

Časové rámce obchodovania

Časový rámec, anglicky time frame, nám hovorí, za ako dlho sa sformuje jedna sviečka alebo čiarka na našom grafe. Pokiaľ sledujeme päťminútový časový rámec, každá sviečka alebo čiarka reprezentuje päťminútové časové obdobie, behom ktorého sa sformuje Open, High, Low a Close cena. [8]

Software na obchodovanie väčšinou využíva tieto časové rámce:

- M1 – 1minúta
- M5 – 5 minút
- M15 – 15 minút
- M30 – 30 minút
- H1 – 1 hodina
- H4 – 4 hodiny
- D1 – 1 deň
- W1 – 1 týždeň
- MN – 1 mesiac



Graf 1: Grafy štyroch časových rámcov na menovom páre GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Jeden z dôvodov, prečo obchodníci na FOREXe prerábajú je zlá voľba časového rámca. Začínajúci obchodníci chcú rýchlo zbohatnúť a preto si otvárajú pozície na základe malých time frame ako M1 alebo M5. Pokiaľ sa toto časové obdobie neosvedčí, začína psychické dilemma, frustrácia a koniec ziskového obchodovania.

Časový rámec by mal plne vyhovovať povahe a osobnosti obchodníka. Niektorí preferujú krátke časové rámce (M5, M15, ktoré si vyžadujú vysokú pozornosť a časovú náročnosť) druhí preferujú napríklad H1 grafy, ktoré patria medzi dlhšie. Obchodných signálov je menej, ale viac ako na minútových grafoch. Obchodník ma viac času na analýzu trhu a nemusí sa nikam ponáhľať. [8]

Časové rámce môžeme rozdeliť do troch základných skupín – dlhodobé, krátkodobé a intradenné.

3.3.1 Vizuálne nástroje

Grafy

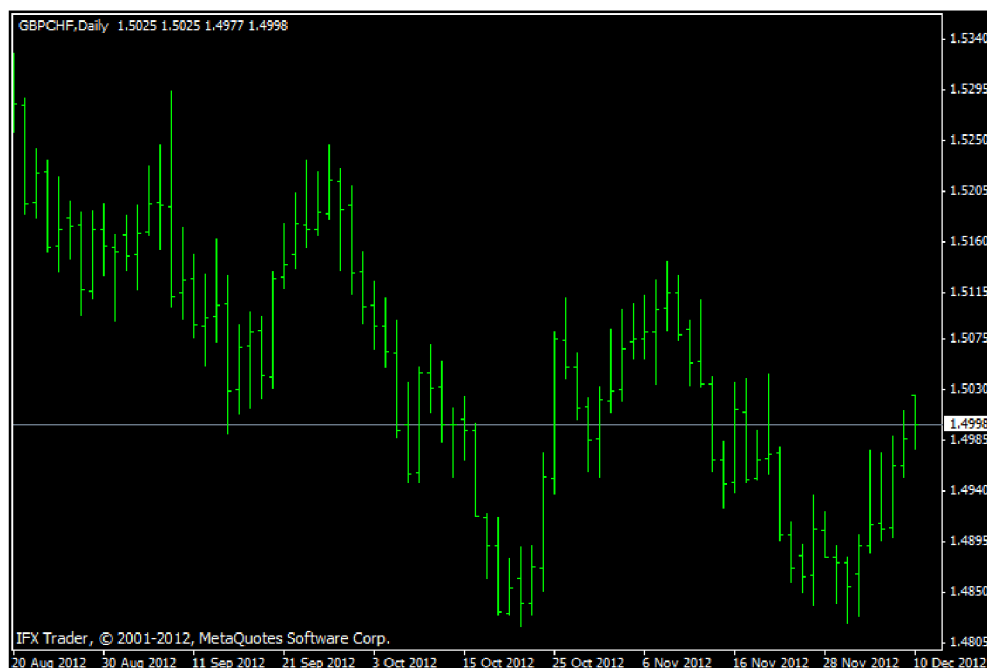
Úlohou grafu je zobrazit' cenu. Podľa štýlu a typu ako ju zobrazujú a aké informácie o cene uchovávajú majú jednotlivé grafy svoje výhody aj nevýhody.

- **Čiarový graf** je najzákladnejším typom grafu. Tento typ grafu spája zvyčajne len uzatváracie ceny finančného inštrumentu v danom časovom intervale. Najväčším nedostatkom tohto typu zakresľovania cien je, že neodhaľuje celú cenovú aktivitu počas danej časovej periódy. Ako môžete vidieť, tak čiarový graf je tvorený jednou súvislou líniou.



Graf 2: Čiarový graf menového páru GBP\ CHF na časovom rámci D1 / Zdroj: Vlastné spracovanie

- **Stĺpcový graf** okrem uzatváracích cien zobrazuje maximálnu, minimálnu a otváraciu cenu menového páru. Oproti čiarovému grafu tak poskytuje komplexnejšie informácie o tom ako sa cena menila počas nejakého časového intervalu.



Graf 3: Stĺpcový graf menového páru GBP\CHF na časovom rámci D1 / Zdroj: Vlastné spracovanie

Poznámka : Čiarka vľavo signalizuje otváraciu cenu, naopak čiarka vpravo uzatváraciu cenu. Vrchol stĺpca predstavuje maximum ceny počas časovej periódy. Dno stĺpca predstavuje minimum ceny počas časovej periódy.

V niektorých platformách, ak je otváracia cena nižšia ako uzatváracia, tak je stĺpec zelený (resp. rastový) a naopak, v prípade vyššej otváracej ceny ako uzatváracej je stĺpec červený (klesajúci).

- **Sviečkový graf** je veľmi podobný stĺpcovému grafu, avšak "stĺpce" pri tomto type grafu obsahujú telo (obdĺžnik).



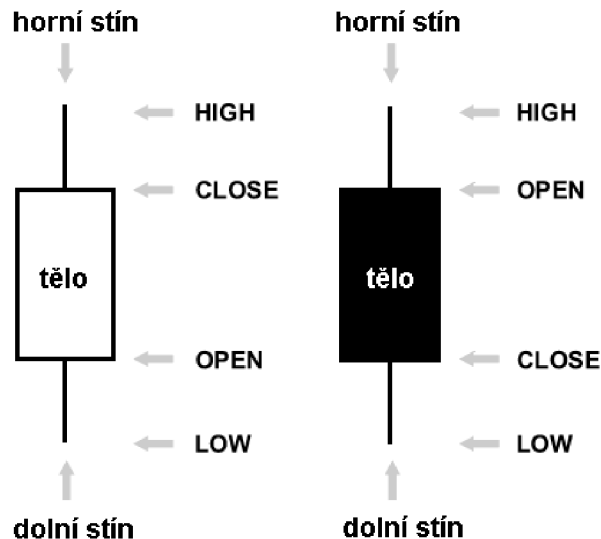
Graf 4: Sviečkový graf menového páru GBP\CHF na časovom rámci D1 /
Zdroj: Vlastné spracovanie

Sviečkový graf je najčastejšie používaným grafom v technickej analýze. Na obrazcoch, patterns, vytváraných na sviečkových grafoch, je založených veľa obchodných stratégií. [11]

Sviečky

Veľká zásluha na rozvoji sviečok a sviečkových grafov je pripisovaná legendárnemu obchodníkovi s ryžou Homma. Jeho pôvodné myšlienky sa mnohoročným obchodovaním postupne vyvíjali a zošľacht'ovali.

Sviečky sú tvorené Open, High, Low a Close cenou. Jedna sviečka znázorňuje jeden časový úsek a jej pohyb v tomto úseku.

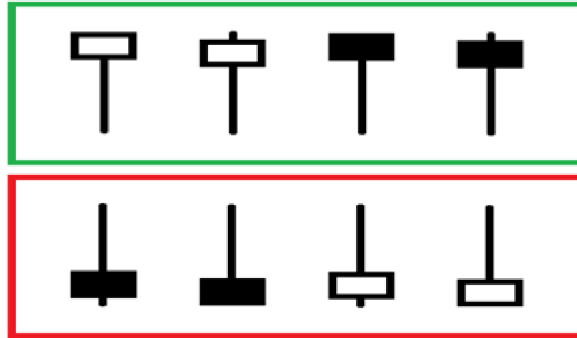


Obrázok 5 : Ukážka rastovej a klesajúcej sviečky / Zdroj: [11]

Čierne sviečky ukazujú tlak predávajúcich. Čím je dlhšia čierna sviečka tým nižšie je Close cena pod Open cenou. Táto situácia ukazuje výrazný pokles ceny v danom období a to, že predajcovia boli v tomto prípade silnejší.

Horné a spodné tieň hovoria o pružnosti ceny za určitý časový úsek. Horné tieň predstavujú pozitívnu časť dňa, kedy obchodná aktivita a ceny sa dostávali nad úroveň Close. Spodné tieň teda hovoria o opaku, kedy obchodná aktivita bola negatívna a cena klesala pod Close ceny.

Sviečky s dlhým horným tieňom signalizujú, že dominovali kupujúci a ceny preto rástli. Koniec koncov predávajúci neskôr cenu tlačili dole a ich high a slabá close vytvorili dlhý horný tieň. Na druhej strane sviečky s dlhými spodnými tieňmi hovoria o tom, že predávajúci dominovali a ceny tlačili nižšie. Aktivita kupcov potom cenu vytlačili nahor a silná close vytvorila druhý spodný tieň. [11]



Obrázok 6: Dlhé spodné a horné tieňe / Zdroj: [12]

Základné sviečkové formácie

Samotné obchodovanie na základe sviečkových grafov pramení z čítania najrôznejších „vzorov“ (patterns). Rôzne kombinácie rôznych sviečok nám ponúkajú rôzne signály, na základe ktorých potom obchodník otvára, či uzatvára (väčšinou v kombinácii s ďalšími signálmi) svoje pozície. Obecne sa tieto patterns delia na 4 základné skupiny:

- **bullish patterns** (býčie vzory) – signalizujú, že trh sa nachádza v býčom trende a môžu slúžiť na posúdenie vstupu do dlhej pozície;
- **bearish patterns** (medvedie vzory) – signalizujú, že sa trh nachádza v medvedom trende a môžu poslúžiť na posúdenie vstupu do krátkej pozície;
- **reversals patterns** (vzory otočenia) – môžu poslúžiť ako signál k tomu, že by mohlo dôjsť k otočeniu trendu;
- **neutral patterns** – sú neutrálne a nenesú žiadnu dôležitú informáciu.[2]

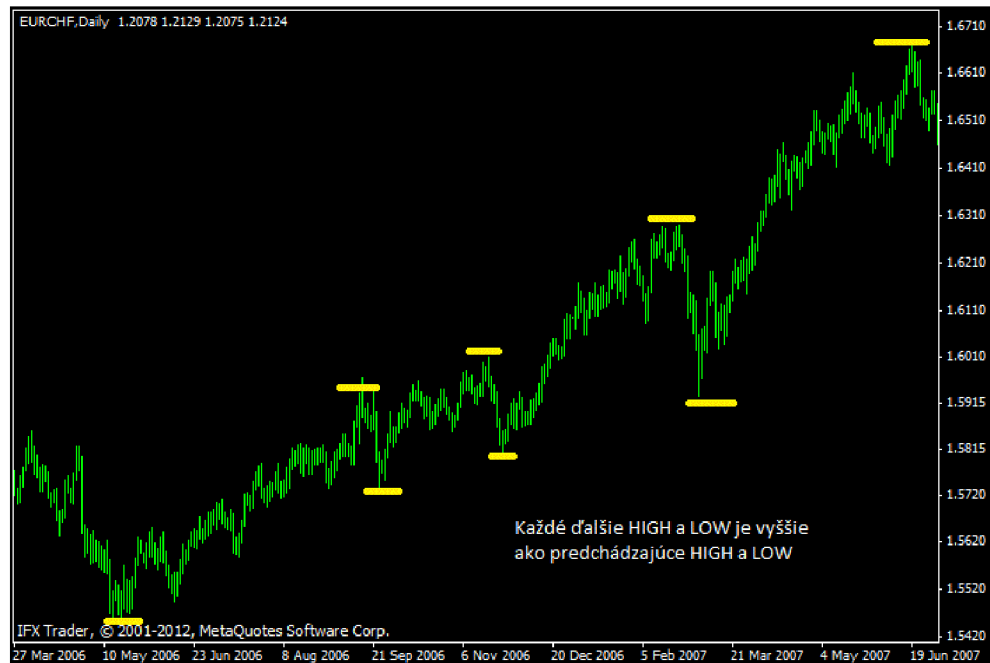
Grafické znázornenie vyššie spomenutých patternov je k dispozícii v prílohe tejto práce.

Uptrend a Downtrend

Trhy majú tendenciu sa pohybovať v trendoch, nerobia to priamočiara. Trh bude rásť ku high (vrchol) a klesať ku low (dno), ale obecne sa budú pohybovať v jednom určitom smere.

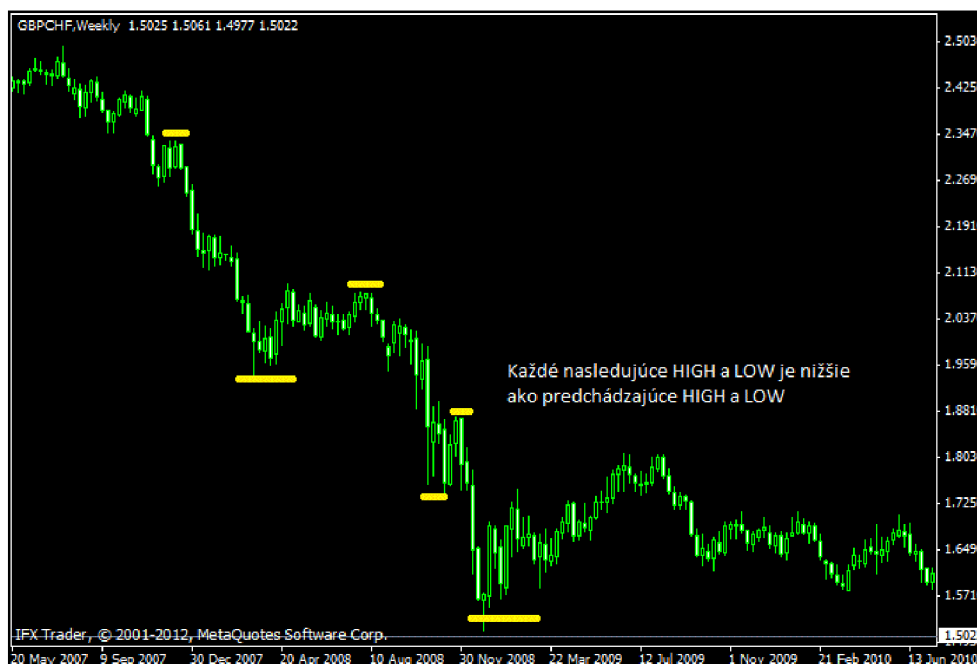
Rastúci trend je rozdelený na niekoľko rastových úsekov, pričom každý úsek bude mať svoje high a low. Aby bolo možné považovať tržný pohyb za uptrend, vrchol každého následného rastového úseku musí byť na vyššej úrovni, než vrchol

predchádzajúceho úseku a každé low rastového úseku musí byť vyššie než predchádzajúci low.



Graf 5: Uptrend menového páru EUR\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Klesajúci trend je rozdelený na niekoľko klesajúcich úsekov, pričom každý úsek bude taktiež mať svoje high a low. Aby bolo možné považovať tržný pohyb za downtrend, low každého nasledujúceho klesajúceho úseku musí byť na nižšej úrovni než dno predchádzajúceho úseku a vrchol každého klesajúceho úseku musí byť nižší ako predchádzajúci high.



Graf 6: Downtrend menového páru GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Support a rezistencia

Ako hlavné hranice cenových formácií označujeme líniu supportu a líniu rezistencie. Sú to úrovne, kde sa cena zastavuje na určitých hladinách v pohybe smerom dole, alebo nahor.

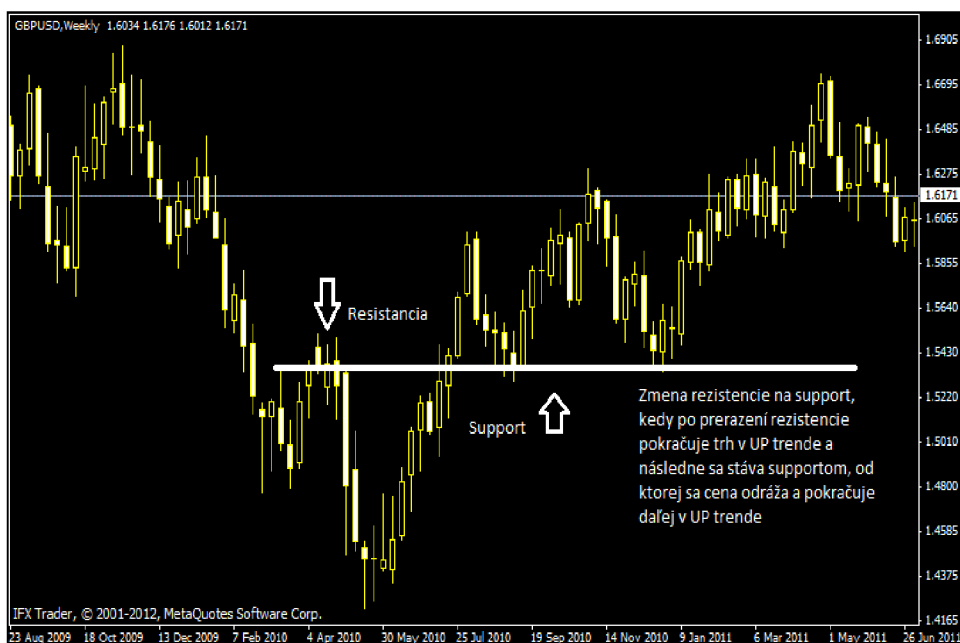
Línia supportu je hladina, kedy v klesajúcom trende, cena po určitú dobu neklesne. Určuje cenovú hladinu, kde je dostatočne veľký dopyt na to, aby sa cena zastavila a korekčne nastal rastúci pohyb.

Línia rezistencia je hladina, kedy v rastúcom trende, cena po určitú dobu nevzrastie. Určuje hladinu, kde je dostatočne veľká ponuka na to, aby sa cena zastavila a následne nastal korekčný klesajúci pohyb.



Graf 7: Support a rezistencia na grafe menového páru GBPUSD / Zdroj: Vlastné spracovanie

V určitom momente sa môže rezistencia zmeniť na support a opačne. Po cenovom prerazení supportu sa účastníci trhu môžu pokúsiť zminimalizovať svoje straty pomocou predaja, čím vytlačia cenu späť na líniu pôvodného supportu, z ktorého sa tak stane rezistencia.



Graf 8: Zmena rezistencie v supporte / Zdroj: Vlastné spracovanie

Support a rezistencia sú významnými nástrojmi pre technických obchodníkov. Ak sa cena aktíva približuje k hladine supportu či rezistencie, môže odhadnúť, či sa náhodou neblíži obrat súčasného pohybu. Okrem sledovania približovania ceny treba sledovať taktiež objem obchodov. Zvýšený objem obchodov je ďalším kľúčovým znamením, že sa môže blížiť cenový zvrat. [8]

3.3.2 Technické indikátory

V tejto časti práce sa budem sústrediť na definíciu technickej analýzy ako najdôležitejšieho nástroja pre obchodovanie na burze a jej praktickú aplikáciu. Moje pôsobenie na trhu založím a spojím so 6 základnými menovými párami a to USD\EUR, USD\CHF, GBP\USD, EUR\GBP, EUR\CHF a GBP\CHF. Základným postupom bude nájdenie volatilného trhu, zistenie trendu a v ňom adekvátne úrovne línie a podpory následne zakreslenie nástrojov technickej analýzy na základe ktorých budem uvažovať o vstupe do pozícií.

V teoretickej časti boli spomenuté časti analýzy grafov a to od sviečkových formácií, jednotlivých typov grafického vykreslenia, základné nájdenie smeru pohybu trendu a jednotlivé úrovne línie a podpory. Technická analýza je o tom, aby ukázala investorovi signály pre vstupy a kedy je vhodné investovať do určitého finančného inštrumentu. Pri obchodovaní na FOREXe je stále považovaná technická analýza za rozhodujúcu, aj keď sa nedá zabúdať na fundamentálnu a psychickú analýzu.

Základom technických ukazovateľov sú vzorce, ktoré pomocou vstupných dát (otvárací, zatvárací, najvyšší, najnižší kurz, zobchodované množstvo) vypočítajú jeden dátový bod. Jeden bod zväčša nemá vysokú vypovedaciu hodnotu, preto sa vypočítava celá séria bodov za určité obdobie a tieto body sa vynášajú do grafu pre väčšiu prehľadnosť. Indikátory generujú nákupné a predajné signály. Indikátory majú tri základné funkcie a to varovať, predpovedať a potvrdiť. [13]

Indikátory je možné rozdeliť na dve najzákladnejšie skupiny:

- Trend following indikátory – tieto indikátory slúžia k rýchlemu určeniu trendu, a to tak, že jednoducho skalkulujú dáta pomocou nejakého matematického vzorca a vytvorí krivku, jej smer, tvar, dĺžku, hodnota a iné parametre slúžia ku zhodnoteniu kvality trendu. Najznámejšími a zďaleka najpoužívanejšími trendovými indikátormi sú rôzne variácie kľzavých priemerov.

- Oscilátory – skupina týchto indikátorov slúži k určeniu sily a rýchlosti, akými sa ceny pohybujú. Sú postavené na princípe, že sila pohybu môže byť zameraná, a vďaka tomu môžeme určiť rýchlosť alebo smer cenovej zmeny. Na rozdiel od trendových indikátorov sú oscilátory tzv. leading indikátory, teda dávajú nám indikáciu zmeny ceny pred tým, ako sa stane. Nepoužívajú sa pre trendové trhy, ale pre trhy v obchodoch rozpätí bez výrazného trendu.

Medzi najvýznamnejšie trendové indikátory patrí:

- Moving average – kľzavý priemer
- Parabolic SAR
- Average Directional Movement Index– smerový pohyb
- M.A.C.D

Medzi najvýznamnejšie indikátory volatility patrí:

- Bollinger Bands

Medzi oscilátory patrí:

- Momentum Indicator
- Relative Strength Index
- Stochastic Oscillator
- Commodity Channel Index
- Williams % R

Medzi predikujúce indikátory patrí:

- Fibonacci
- Pivot points

Z tohto delenia vyplýva, že neexistuje žiadny komplexný nástroj, alebo ich kombinácia, ktorá by mala vysoké percento úspešnosti. Preto je potrebné k tomu tak pristupovať a brať indikátory skôr ako pomocný nástroj. [14]

Vlny (Moving average – kľzavý priemer)

Kľzavý priemer je najjednoduchší z dlhej rady nástrojov používaných pre určenie trendu. Zachytáva dynamiku priemernej tržnej ceny za určitý časový úsek. Pomocou krivky kľzavého priemeru poznáme na prvý pohľad, či sú ceny v trende, alebo nie. Obvykle sa kľzavé priemery matematicky vypočítavajú zo zatváracích cien, občas sa môžeme stretnúť i s priemerami vypočítaných z vysokých, či nízkych cien.



Graf 9: Kľzavý priemer CLOSE ceny men. páru EUR\USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Výpočet kľzavých priemerov:

- Jednoduchý kľzavý priemer – Simply moving average - SMA

MA: $MA = (C_1 + C_2 + \dots + C_n) / N$ kde: **MA** - jednoduchý kľzavý priemer **C** - cena použitá k výpočtu priemeru **N** - počet dní (dĺžka obdobia, za ktoré chceme MA vypočítať) Ak nastavíme dĺžku obdobia na 10 a použijeme zatváracie ceny sledovaného titulu, potom sa jedná o podiel súčtu zatváracích cien za posledných 10 obchodných dní a čísla 10.

- Exponenciálny kľzavý priemer – Exponential moving average – EMA

EMA: $EMA = C_n * K + EMA_{n-1} * (1 - K)$ Kde: **EMA** - Exponenciálny kľzavý priemer za dobu **n** - dĺžka sledovaného časového obdobia (v mesiacoch, týždňoch, dňoch) **C_n** - cena použitá k výpočtu priemeru (dnešné) **K** - podiel čísla 2 a počtu sledovaných časových období +1(mesiace, týždne, dni); $(=2/(n+1))$

EMA je pre určenie trendu vhodnejšie ako SMA. Posledný deň má väčšiu váhu ako ostatné. V EMA(10) tvorí 18% jeho hodnoty. V SMA(10) majú všetky dni totožnú váhu. Tým, že prikladá väčšiu najnovším dátam, reaguje rýchlejšie na zmeny trhu ako SMA.

- Vážený kľzavý priemer – Weighted moving average – WMA

Umožňuje priradiť ľubovoľnú váhu dňu(týždňu, mesiaci), ktorý sa považuje za dôležitý. Jeho výpočet je komplikovaný. V praxi je najpoužívanejší EMA a SMA.

Všeobecne platí, že krátke kľzavé priemery sú volatilnejšie a krivka vypadá viacej „kotrbaté“. Naopak čím dlhší časový úsek, tým je krivka vyhladenejšia. Z toho sa dá logicky vyvodiť, že krátke priemery sú oveľa rýchlejšie a reaktívnejšie na cenu ako dlhodobé krivky.

Jedna krivka kľzavého priemeru môže byť použitá ako základná identifikácia smeru, alebo taktiež ako indikátor pre selekciu správnych obchodov. Základné použitie je v podstate zistenie pohybu trendu na základe krivky. Keďže je kľzavý priemer oneskorený indikátor, tak pokiaľ bude cena v uptrende, bude práve nad kľzavým priemerom. Naopak pri downtrende bude cena pod kľzavým priemerom. Ako náhle skončí uptrend a začne downtrend, cena sa presunie pod kľzavý priemer. [2]

Z tohto môžeme vyvodiť nasledujúce závery:

- Ak cena prekríži kľzavý priemer smerom nahor, otvoríme long pozíciu
- Ak cena prekríži kľzavý priemer smerom nadol, otvoríme short pozíciu

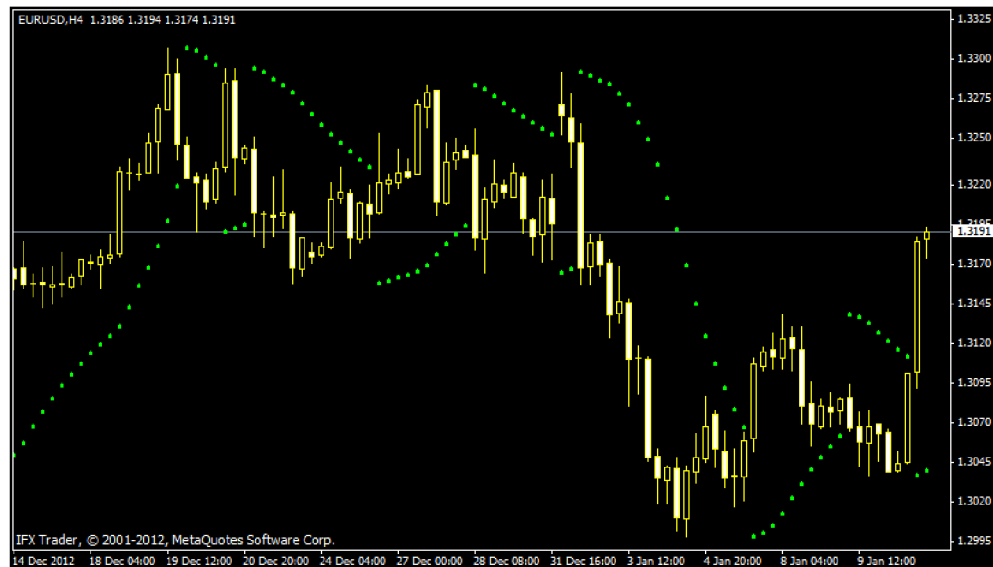
Pri použití kľzavého priemeru platí, že sme stále v trhu. Po ukončení long pozície automaticky otvárame short pozíciu a trhu pretrváme tak dlho, pokiaľ cena nezostane pod kľzavým priemerom. Ako náhle ju prekríži smerom nahor, uzatvoríme short pozíciu a vstúpime do novej long pozície a tak v tomto postupe pokračujeme dookola.

Na grafe vidno, že by bolo výhodné otvoriť pozíciu 5. decembra, kedy cena prekrížila smerom nadol a 11. decembra sa vrátila na kľzavý priemer, kde nám táto krivka signalizuje otvoriť novú long pozíciu, ktorá by trvala do 19. decembra. Následne sa trh pohybuje do strany. [14]

Parabolic SAR

Parabolic SAR je trendový indikátor pre FOREX, ktorý hovorí obchodníkom o cene, zastavení a otočení (stop and reverse) ako aj smere trendu. Koncept jeho použitia je jednoduchý a ľahko pochopiteľný už na prvý pohľad.

Parabolicky SAR sa zobrazuje ako bodkovaná čiara, kde každý bod reprezentuje určitú časovú periódu. [15]



Graf 10: Parabolic SAR na grafe menového páru EUR\USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Výpočet Parabolic SAR:

$SAR(i) = SAR(i-1) + ACCELERATION * (EPRICE(i-1) - SAR(i-1))$ kde **SAR(i-1)** = hodnota indikátora v predchádzajúcom časovom období; **ACCELERATION** = faktor zrýchlenia; **EPRICE(i-1)** = maximum v minulom časovom období pri rastúcom trende, minimum v minulom časovom období pri klesajúcom trende.

Hodnota indikátoru rastie, ak je súčasná cena vyššia ako predchádzajúca cena pri rastúcom trende a ak sa hodnota znižuje a súčasná cena je nižšia ako minulé pri klesajúcom trende. Faktor zrýchlenia sa zdvojnásobi, čo zapríčiňuje že sa indikátor a cena pretnú. Znamená to, že čím rýchlejšie cena rastie, alebo klesá, tým rýchlejšie sa indikátor približuje cene.

Keď je cena nad SAR bodmi obchodníci by mali držať iba long pozície a naopak ak je cena pod SAR bodmi, držať short pozíciu. [16]

Average Directional Movement Index

ADX je indikátorom, ktorý fluktuuje medzi 0 a 100. Nízke hodnoty okolo 20 signalizujú slabý trend a vysoké hodnoty okolo 40 silný trend. Vyššie hodnoty sa vyskytujú skôr sporadicky. Tento indikátor nemeria či je trend v býčom, alebo medveďom trende, meria len jeho silu.



Graf 11: Index ADX na menovom páre EUR\USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Ak index ADX začne oslabovať z hodnoty nad 40 pod hodnotu 40 znamená to, že trend stráca silu a predikuje začiatok netrendového obdobia. Pri raste hodnoty z pod 20 nad 20 sa predpokladá zmena z netrendového obdobia a nástup nového trendu.

Výpočet ADX:

$ADX = \frac{\text{SUM}[(+DI - (-DI)) / (+DI + (-DI)), N]}{N}$, kde **N** odkazuje na obdobie výpočtu

ADX je tvorená ďalšími indikátormi a to:

+DI – zelená krivka – meria silu pohybu smerom hore

-DI – červená krivka – meria silu pohybu smerom dole

Pri prekrížení vznikajú nákupné signály, keď +DI prekríži -DI smerom hore a predajné signály, keď -DI prekríži +DI smerom dole. [16]

MACD

MACD je veľmi jednoduchým a určite jedným z najpoužívanejších indikátorov medzi obchodníkmi na FOREXe.

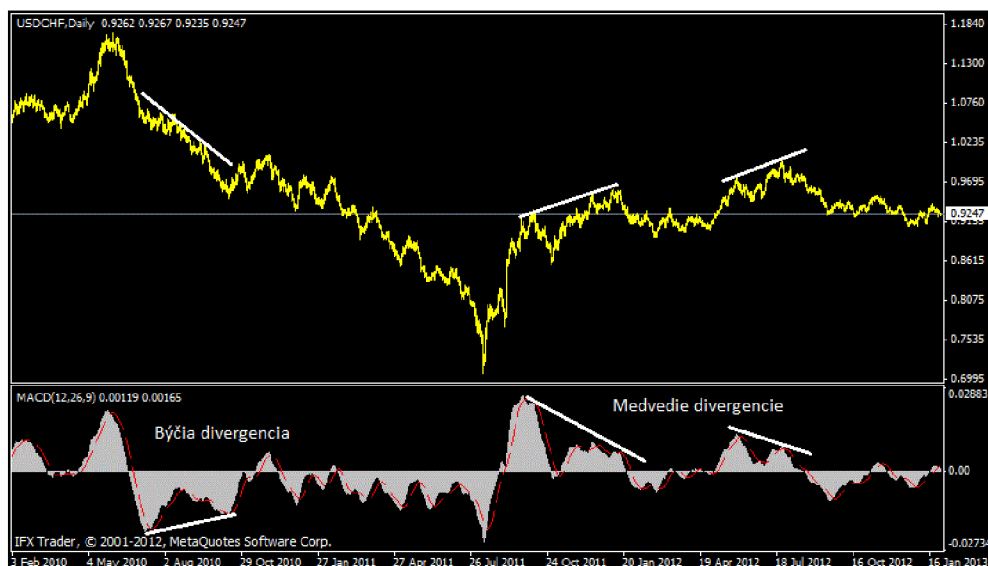
Základ indikátora tvoria dva exponenciálne kľzavé priemery kurzu. V praxi sa najčastejšie používa **26** a **12 dňový** priemer. Indikátor sleduje približovanie a rozbiehanie kľzavých priemerov. Tento indikátor podáva najlepšie výsledky, ak sa vytvoril silný trend. [15]

Indikátor MACD tvorí rozdiel medzi kľzavými priermi:

$$\text{MACD} = \text{EMA}(26) - \text{EMA}(12)$$

Tretí kľzavý priemer (signálová krivka) slúži na jasné zobrazenie nákupných a predajných signálov. najčastejšie sa používa 9 dňový kľzavý priemer indikátora MACD. Predajný signál nastáva v okamihu, keď MACD klesne pod tretí kľzavý priemer alebo MACD pretne nulovú os zhora nadol. Naopak nákupný signál je generovaný, ak MACD stúpne nad signálovú krivku alebo MACD pretne nulovú krivku zdola nahor.

Ďalší spôsob využitia MACD je prostredníctvom vytvárania divergencií. Keď krivka MACD diverguje od pohybu podkladového aktíva, ide o indikáciu že sa možno blíži koniec trendu. Medvedia divergencia vznikne, keď MACD vytvára nové lows, zatiaľ čo cena podkladového aktíva nových lows nedosiahla. Býčia divergencia vznikne, keď MACD vytvára nové highs, zatiaľ čo cena podkladového aktíva nových highs nedosiahla. Tieto divergencie sú najvýznamnejšie, keď sa objavia na relatívne prekúpených, alebo prepredaných úrovniach. [17]



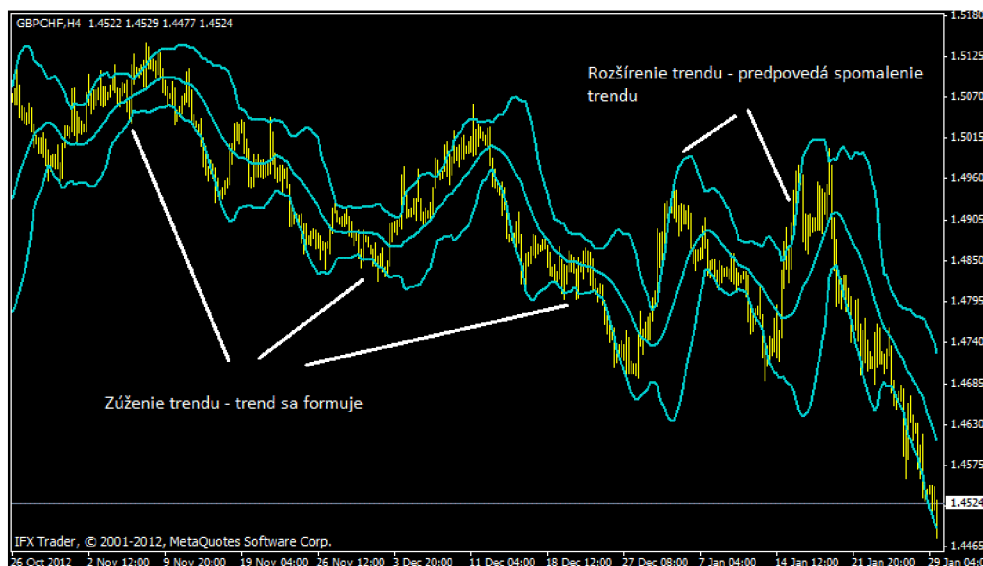
Graf 12: Využitie divergencií pri MACD na menovom páre USD\CHF na dennom grafe / Zdroj: Vlastné spracovanie

Tento typ použitia MACD je najatraktívnejší pre traderov, ktorí sa zameriavajú na strednodobé a dlhodobé obchodovanie.

Bollinger Bands

Princípom Bollinger Bands je zakreslenie štandardných odchýlok, ktoré sa matematicky vypočítavajú a potom sa pripočítajú a odčítajú ku jednoduchému kĺzavému priemeru. Pretože štandardná odchýlka je meradlom volatility, Bollinger Bands indikátor sa automaticky rozširuje v priebehu volatilného obdobia na trhu a zužuje v prípade kľudnejšieho trhu.

Bollinger Bands sa zobrazuje ako tri krivky. Prostredná krivka je normálny kĺzavý priemer. Horná krivka je rovnaká ako prostredná krivka, len je posunutá o určitý počet štandardných odchýlok (prednastavené napríklad o 2). Spodná krivka je kĺzavý priemer posunutý o rovnaký počet štandardných odchýlok. [17]



Graf 13: Použitie Bollinger Bands na menovom páre GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Výpočet Bollinger Bands:

Dolné Bollingerovo pásmo = SMA - 2 štandardné odchýlky

Horné Bollingerovo pásmo = SMA + 2 štandardné odchýlky

Stredné Bollingerovo pásmo = 20denný jednoduchý kľzavý priemer (SMA).

Základnou myšlienkou Bollinger Band indikátora je , že ceny majú tendenciu sa udržiavať v medziach vrchnej a spodnej krivky. Ich hlavnou podstatou je, že priestor medzi krivkami je udávaný volatilitou cien. V prípade vysokej pohyblivosti cien sa priestor medzi krivkami rozširuje a toleruje vyššiu cenovú osciláciu a v prípade nižšej volatility sa krivky zužujú, aby vysoké cenové výkyvy udržali „na uzde“.

Primárnym znakom Bollinger Bands je obdobia medzi zužovaním a rozširovaním sa navzájom striedajú. Keď sú krivky od seba veľmi vzdialené, signalizuje to, že súčasný trend je u konca. Ak sa krivky k sebe úzko priblížia, predpovedá to nastolenie nového trendu.

Štyri dôležité predpoklady a vlastnosti Bollinger Bands:

- Po zúžení Bollinger Bands v dôsledku klesajúcej volatility sa majú tendenciu objavovať prudké cenové zmeny

- Keď sa ceny pohnú vo vnútri kriviek, dá sa očakávať pokračovanie aktuálneho trendu
 - Dna a vrcholy vzniknuté vo vnútri kriviek následné dni, ktoré sa vytvorili, naznačujú zmenu trendu.
 - Pohyb, ktorý naznačuje u jednej krivky Bollinger Bands ma tendenciu prejsť skrz celé pásmo až k protiahlejšej krivke. Tento postreh je užitočný pri plánovaní cieľových cenových pohybov. [8]

Momentum

Momentum meria o koľko sa zmenila cena aktíva za dané časové obdobie. Ide o typický indikátor prekúpenosti \ prepredanosti v tom zmysle, že pomáha identifikovať tržné extrémny. Jeho silnou stránkou je znázorňovanie cyklických vln v cene podkladového aktíva.

Výpočet Momenta:

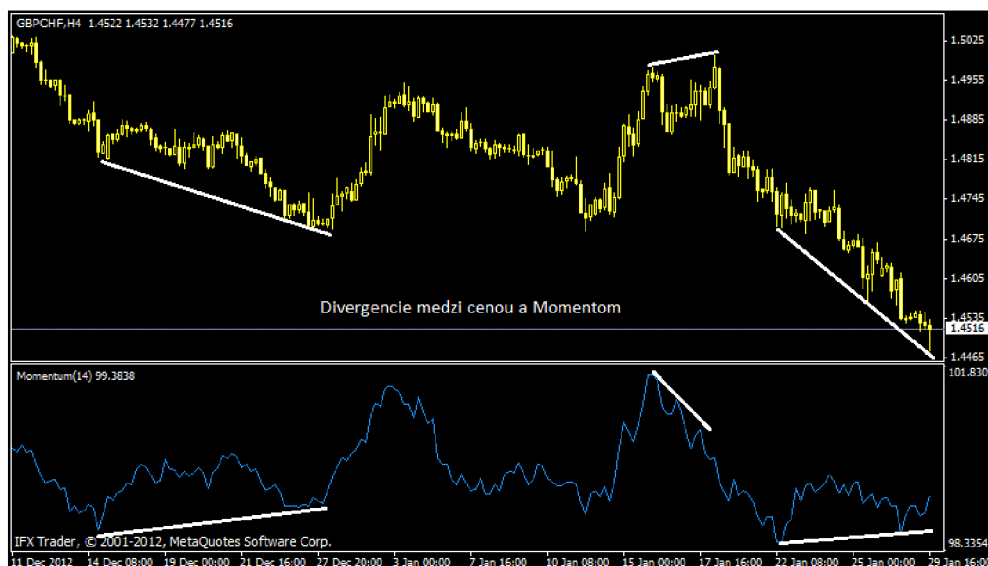
$$\text{Aktuálne MOM} = P_i - (P_{in})$$

Pričom:

P_i – aktuálna uzatvárajúca cena

P_{in} – uzatvárajúca cena n úsečiek naspäť

Momentum môžeme využiť ako trend nasledujúci oscilátor, podobne ako MACD (v momente, keď indikátor vytvorí dno a obráti sa späť – nákup; keď indikátor vytvorí vrchol a obráti sa späť - predaj)

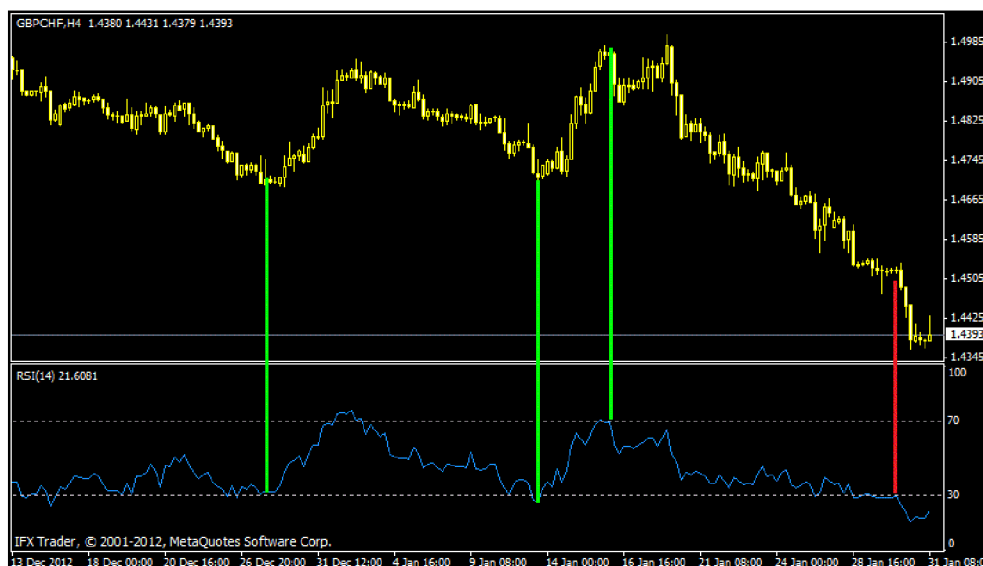


Graf 14: Použitie Momenta na grafe menového páru GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Relative Strength Index

Index relatívnej sily, RSI, patrí medzi základné technické indikátory. Zараďujeme ho medzi oscilátory a jeho hodnota sa pohybuje medzi číslami 0 a 100. Pri využívaní indikátoru RSI musíme dbať ohľad na aktuálny trend trhu a jeho silu, nakoľko počas trendu poskytuje často aj falošné signály.

- Ak sa jeho hodnota nachádza v okolí čísla, či línie 30 trh sa považuje za prepredaný. Ideálnou stratégiou sa javí nákup.
- Ak sa jeho hodnota nachádza v okolí čísla, či línie 70 trh sa považuje za prekúpený. Ideálnou stratégiou sa javí predaj.



Graf 15: Použitie RSI indikátora na menovom páre GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Výpočet RSI:

$RSI = 100 - 100 / (1 + RS)$ **RS** = (priemerný počet úsečiek, ktoré uzatvorili vyššie než predchádzajúca úsečka) / (priemerný počet úsečiek, ktoré uzatvorili nižšie ako predchádzajúca úsečka).

RSI indikátor slúži na zobrazenie signálov ku vstupu na základe prekúpenosti a prepredanosti trhu. Na grafe menového páru GBP\CHF sú zelenou farbou znázornené platné signály, kde v prvých dvoch prípadoch trh výrazne stúpala a tretí prípad signalizuje odrazenie trendu a pokles. Červenou farbou je znázornený neplatný signál, keď sa od hladiny 30 indikátora RSI trend neodrazil a pokračoval v downtrende.[18]

Stochastic

Tento typ oscilátoru využíva väčšina technických obchodníkov . Stochastic pozostáva z dvoch kriviek, ktoré oscilujú medzi hranicami 0% až 100%. Hlavná krivka sa označuje ako %K a druhá sa označuje %D.

Výpočet Stochastic:

$$\%K = 100 \times ((C-L) / (H - L))$$

kde **C** je posledná zatvárajúca cena, **L** je hodnota low v danej časovej oblasti a **H** je hodnota high v danej časovej oblasti.

$$\%D = 100 \times (H_n / L_n)$$

kde **H_n** je n-denný (alebo inej periódy) súčet (C-L) a **L_n** je n-denný (alebo inej periódy) súčet (H - L).

Medzi najpopulárnejšie použitie Stochastic patrí :

- Hladina prekúpenosti a prepredanosti

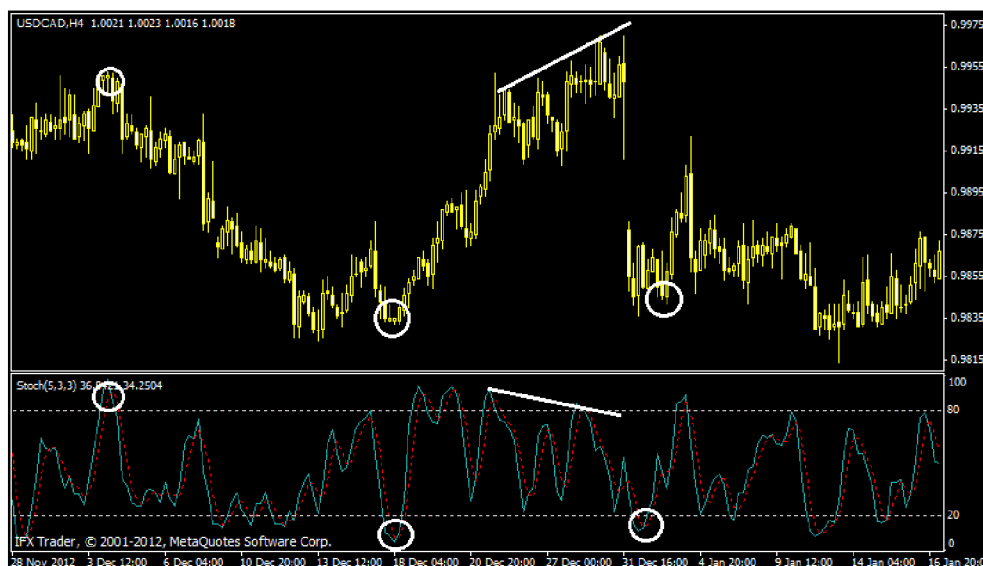
Signály k nákupu nastávajú vtedy, keď oscilátor klesne pod úroveň prepredanosti a opäť nad ňu vzrastie. V prípade, keď oscilátor prerazí hranicu prekúpenosti a následne začne klesať, signalizuje nám to predaj. Využitie Stochastic je najmä na netrendových trhoch., pri trendových trhoch vysiela veľa falošných signálov.

- Pretnutie Stochastic kriviek %K a %D

Keď sa krivka %K pretne s krivkou %D pod úrovňou prepredanosti (úroveň 20) a vzrastie, signalizuje nákup. Keď sa krivka %D pretne s krivkou %K a nastane pokles, signalizuje to predaj. Opäť sa jedná o netrendové trhy, pretože v trendových trhoch vysiela neplatné signály.

- Využitie divergencií

Využitie nachádza pri vzniku divergencií medzi cenou a oscilátorom.



Graf 16: Stochastic na menovom páre USD\CAD / Zdroj: Vlastné spracovanie

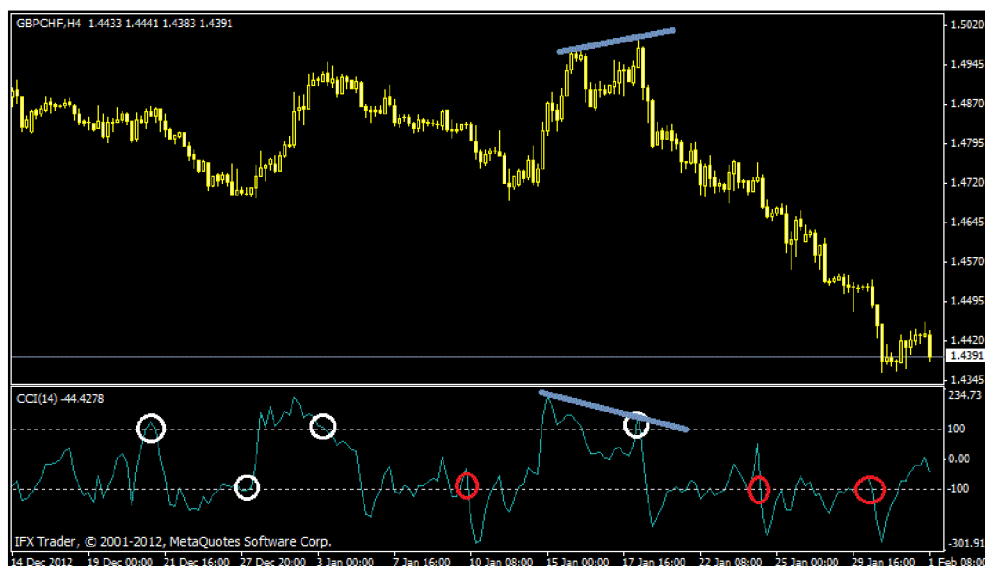
Na grafe sú patrné všetky tri druhy použitia Stochastic oscilátora. Prekročenie hranice prekúpenosti \ prepredanosti, prekříženie kriviek %K a %D pod úrovňami prekúpenosti a prepredanosti a využitie divergencií medzi cenou a oscilátorom Stochastic. [17]

Commodity Channel Index

CCI bol pôvodne vyvinutý začiatkom 80-tych rokov pre použitie pri obchodovaní komoditných futures. Dnes sa však stále častejšie používa aj pri akciách alebo pri obchodovaní menových párov.

$$CCI = (cena - \text{jednoduchý pohyblivý priemer}) / (0.015 * \text{štandardná odchýlka priemeru})$$

Vo väčšine prípadov sa pri výpočte používa konečná cena (resp. pri menšom časovom rozsahu aktuálna cena kótovaná na trhu), ale napríklad na FOREXe sa používa tzv. typická cena, t.j. súčet denného maxima, minima a konečnej ceny vydelenej 3. Priemer sa väčšinou berie za obdobie 14 dní, pričom opäť platí, že čím kratšie obdobie priemer zohľadňuje, tým je citlivejší a poskytuje viac signálov. Konštanta 0,015 je vo vzorci preto, aby hodnoty vykazované vzorcom boli „opticky krajšie“ a lepšie sa čítali.



Graf 17: Použitie Commodity Channel Index na menovom páre GBP\CHF /
Zdroj: Vlastné spracovanie

Konštrukcia indikátora CCI pozostáva z oscilácie krivky okolo hodnôt 100 a -100, podľa autora Donalda Lamberta sa má používať tento indikátor na nákup keď hodnota CCI dostane nad 100 a na predaj, keď sa CCI dostane pod -100 (červené krúžky). Väčšina obchodníkov využíva indikátor CCI úplne opačne a to pri hodnotách 100 považujú trh za prekúpený a menový pár predávajú a pri hodnotách pod -100 považujú trh za prepredaný a preto nakupujú. Okrem toho sa tento indikátor používa aj pri zisťovaní divergencií medzi cenou a indikátorom. [19]

Williams %R

Williams Percentage Range je indikátor technickej analýzy vytvorený Larrym Williamsom, ktorý dokázal zhodnotiť svoj počiatočný kapitál z počiatočných 10 tisíc USD na 1,1 milióna USD v priebehu jedného roka.

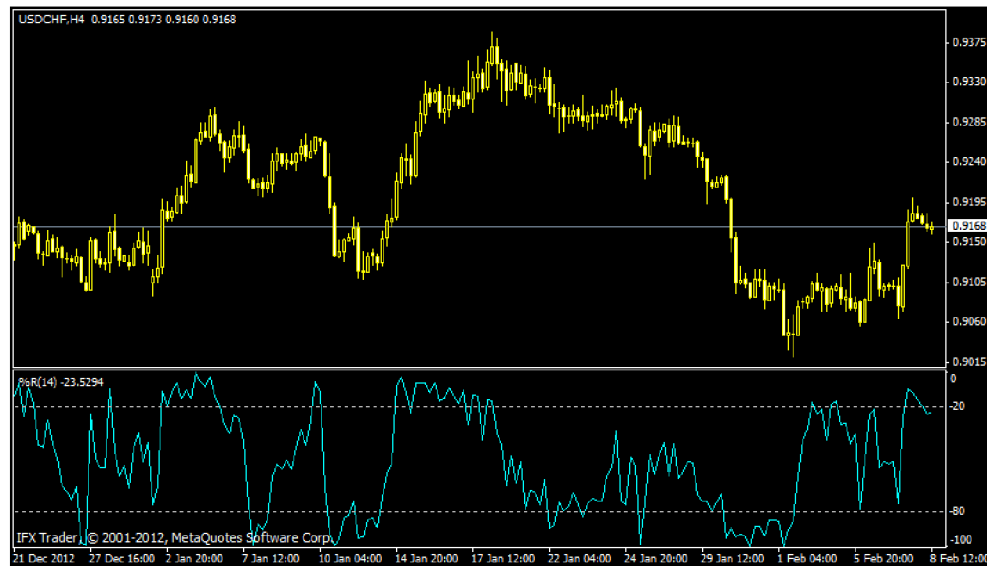
Williams Percentage Range patrí medzi Momentum indikátory. Je veľmi podobný indikátoru RSI a preto by nemal byť v rámci technickej analýzy kombinovaný len s ním. Indikátor slúži hlavne na odhalenie prekúpených a prepredaných oblastí podkladového aktíva. Používa sa na presnejšie určenie vstupných a výstupných signálov.

Výpočet Williams %R:

$$\%R = (\max n - \text{zatváracia cena} / (\max n - \min n) \times 100$$

Kde max n znamená najvyššie maximum za n predchádzajúcich časových períód a min n znamená najnižšie minimum za n predchádzajúcich časových períód.

Klasické nastavenie indikátora je 14 alebo 28 períód (zvyčajne ide o dni). Ak však obchodujeme napríklad na hodinových grafoch, potom je to napríklad 14 hodín.



Graf 18: Indikátor Williams Percentage Range na menovom páre USD\CHF /

Zdroj: Vlastné spracovanie

Základné nastavenie indikátora je oscilácia medzi hodnotami 0 a -100, kde pri hodnote pod -80 znamená, že podkladové aktívum je prepredané a jeho hodnota bude pravdepodobne rásť. Hodnota nad -20 znamená, že podkladové aktívum je prekúpené a jeho hodnota bude pravdepodobne klesať.

Obvyklé nastavenie oscilátorov je nastavené opačne. Nad 80 je hranica prekúpenosti, cena podkladového aktíva bude vtedy pravdepodobne klesať a opačne. V niektorých platformách je Williams %R prispôbený tradičnému vnímaniu technických indikátorov.

Zaujímavou vlastnosťou Williams %R je to, že indikátor dokáže často predikovať zvrát cenového trendu podkladového aktíva v predstihu. Na druhej strane sa

môže často stať, že indikátor poukazuje na prekúpenosť \ prepredanosť daného aktíva, avšak cena sa nezmení, ba práve naopak, jej vzrast \ pokles môže trvať ešte veľmi dlhú dobu. Preto niektorí technickí analytici používajú tento indikátor s nastavením nad \ pod hranicu -50 bodov. [17]

Fibonacci

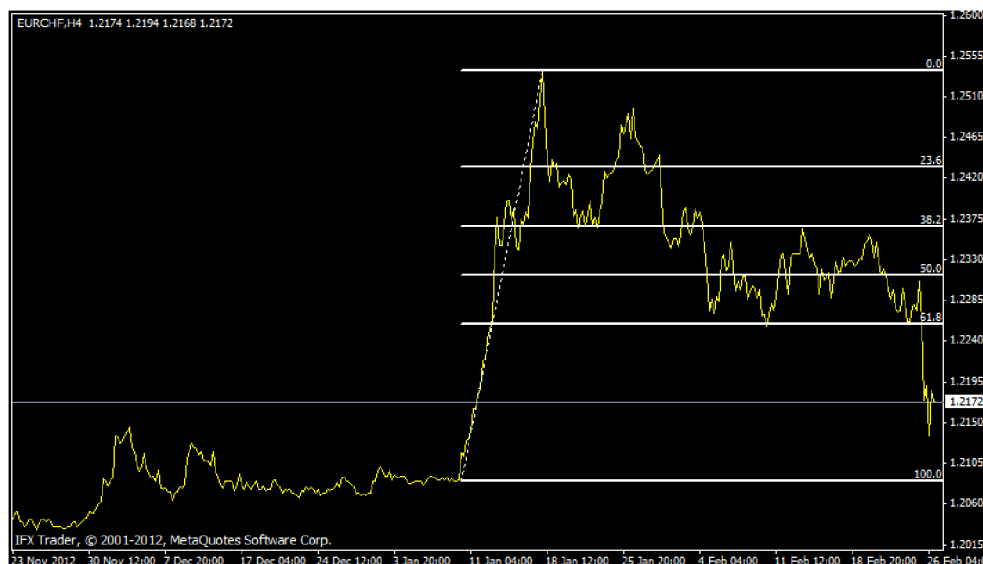
Fibonacciho číselná postupnosť začína jednotkou, ku ktorej sa pripočíta predchádzajúce číslo, aby sa dostalo číslo nasledujúce:

$0+1=1$, $1+1=2$, $2+1=3$, $3+2=5$, $5+3=8$, $8+5=13$, $13+8=21$, $21+13=34$, $34+21=55$, $55+34=89$,...

Tento rad čísel má veľmi zaujímavé vlastnosti:

- Pomer akéhokoľvek čísla k nasledujúcemu v rade po prvých štyroch čísliciach sa blíži výsledku 0,618 čiže 61,8% (zlatý pomer). Napríklad: $34/55 = 0,618$
- Pomer akéhokoľvek čísla k číslu, ktoré sa nachádza o dve miesta napravo, sa blíži výsledku 0,382 čiže 38,2%. Napríklad: $34/89 = 0,382$
- Pomer akéhokoľvek čísla k číslu, ktoré sa nachádza o dve miesta napravo, sa blíži výsledku 0,236 čiže 23,6%. Napríklad: $21/89 = 0,236$

Tieto vzťahy medzi číslami v rade sú základom bežných pomerov používaných na stanovenie cenových pohybov v korekciách a cenových pohybov v smere trendu. [20]



Graf 19: Fibonacciho úrovně na menovom páre EUR\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Fibonacciho cenová korekcia

Korekcia znamená, že sa cena "vráti" do určitého miesta minulého pohybu. Obvykle sa cenný papier vráti na jednu z troch bežných Fibonacciho úrovní - na 38,2%, 50% a 61,8%. Fibonacciho cenovej korekcie sa určujú z predchádzajúceho swingu od cenového dna k cenovému vrcholu, pomocou čoho sa určia možné podporné úrovne pri pohybe ceny späť od ďalšieho vrcholu. [20]

Pomocou rovnakých pomerov možno tiež určiť korekciu z predchádzajúceho swingu z cenového vrcholu do cenového dna, kde hľadáme prípadné rezistencie, od ktorých sa môže trend zase odraziť.

Fibonacciho cenové rozšírenie

Fibonacciho cenové rozšírenie sa používajú na určenie oblastí, kde sa vyberajú zisky v nasledujúcom trendovom pohybe. Percentuálne rozšírenie sa zakreslí ako vodorovné čiary nad / pod predchádzajúcim trendom. Najpopulárnejšie úrovne sú 61,8%, 100, 0%, 138,2% a 161,8%. [20]

3.3.3 Money management

Money management nastavuje náš obchodný účet tak, aby sa minimalizovalo a predchádzalo vysokým stratám. Patrí medzi najdôležitejšie súčasti obchodovania,

ktorá je spočiatku obchodníkmi netolerovaná a až po sérii strát sa jej prikladá väčší dôraz. Money management nám určuje, akú časť svojich prostriedkov na obchodnom účte sme ochotný riskovať na jednotlivé obchody a aká by mala byť v závislosti na tejto hodnote maximálna potenciálna strata tvorená najdlhšou sériou idúcich stratových obchodov po sebe, ktorá sa nazýva drawdown. Takže medzi dva najhlavnejšie ciele Money managementu patrí stanovenie maximálneho rizika na jeden obchod a určenie celkového rizika pre obchodný účet na základe predpokladaného absolútneho drawdownu. [21]

Základnými „kameňmi“ money managementu sú zadávanie príkazov typu stop loss, profit target a position sizing. Podstata riadenia finančných prostriedkov obchodného účtu je ale v tom, že ako zadávať tieto príkazy na základe určitej filozofie. Podstatnou podmienkou, aké sme ochotný riskovať finančné prostriedky na jeden obchod. Väčšina obchodníkov sú ochotní riskovať maximálne 1-2% obchodného účtu. Niektoré stratégie zase operujú si rizikom 5 až 10%. Názorne to je vysvetlené v tabuľkách.

Tabuľka 1: Riskovanie 10% kapitálu / Zdroj: [17]

Obchod	Účet celkom (USD)	10% riziko na každý obchod
1	10000	1000
2	9000	900
3	8100	810
4	7290	729
5	6561	656
6	5905	590
7	5314	531
8	4783	478
9	4305	430
10	3874	387
11	3487	349
12	3138	314
13	2824	282
14	2542	254
15	2288	229
16	2059	206

Tabuľka 2: Riskovanie 2% kapitálu / Zdroj: [17]

Obchod	Účet celkom (USD)	2% riziko na každý obchod
1	10000	200
2	9800	196
3	9604	192
4	9412	188
5	9224	184
6	9039	181
7	8858	177
8	8681	174
9	8508	170
10	8337	167
11	8171	163
12	8007	160
13	7847	157
14	7690	154
15	7536	151
16	7386	148

Ak by sa stalo, že by investor evidoval 16 za sebou idúcich strát pri riskovaní 2%, mal by na obchodnom účte 7386 USD, čo je približne 25%. Ak by investor riskoval až 10% a evidoval by taktiež 16 strát v rade, znamenalo by to stratu približne 8000 USD, čo je 80% počiatočného kapitálu účtu.

Základom managementu rizika je, aby aj pri sérii strát (drawdown) mal obchodník dostatok kapitálu aby ostal v hre. [17]

Drawdown

Je označenie pre pokles od dosiahnutého maxima po svoje aktuálne minimum. Ak sa hovorí o maximálnom dosiahnutom drawdawe, myslí sa tým najväčší zaznamenaný historický pokles od už raz dosiahnutých maxím. [22]

Povedzme že: *Máme 100 000USD a stratíme 50 000USD. Stratili sme 50% nášho obchodného účtu. Koľko % musíme teraz zarobiť, aby sme dostali tých 50 000USD späť k pôvodnej čiastke 100 000USD? Nebude to 50% ale 100%. V tomto prípade by bol drawdown 50%.*

Základnou filozofiou tohto príkladu a podstaty drawdownu je, ako jednoducho sa dá stratiť kapitál a o čo je zložitejšie, ťažšie a prácnejšie jeho prinavrátenie naspäť. [17]

Risk Reward Ratio (RRR)

Predstavuje pomer rizika a pravdepodobného zisku. RRR je čiastka, ktorú riskujeme na jeden obchod a ktorá by mala byť jasne stanovená pred každým vstupom do obchodu, pričom ide o dôležitý obchodný nástroj pre riadenie rizika.

Povedzme že: Ak je riziko 200 a zisk 400 USD, je pomer riziku a pravdepodobného zisku 200:400, alebo 1:2; Ak je riziko 500 a zisk 1500, je pomer riziku a pravdepodobného zisku 500:1500, čiže 1:3

Ak sa RRR nastaví napríklad na 1:3, je podstatne väčšia šanca v dlhodobom horizonte dosahovanie zisku. Názorný príklad je demonštrovaný na báze 50% úspešnosti obchodovania.

Tabuľka 3: Pomer ziskových a stratových obchodov / Zdroj: Vlastné spracovanie

Obchod	Straty (USD)	Zisky (USD)
1	300	
2		900
3	300	
4		900
5	300	
6		900
7	300	
8		900
9	300	
10		900
Celkom	1500	4500

Z tohto príkladu je jednoduché vyčítať, že aj pri 50% úspešnosti ziskových pozícií je možnosť dosiahnutia vysokého zisku. Dôležité je si stanoviť adekvátne RRR ,

v ktorom platí, že čím vyššie bude, tým je väčšia šanca byť prosperujúcejší, aj keď percento ziskových obchodov bude nižšie. [23]

Tri zlaté pravidlá využitia money managementu

- *Jediné, čo môžeme v trhu skutočne kontrolovať je risk.*

Hľadať systém, ktorý riskuje vždy čiastku menšiu, než je potenciálny zisk. Pokiaľ sa inkasuje väčšie množstvo malých strát a niekoľko málo veľký ziskov je to systém dlhodobý ziskový.

- *Nehľadať vysoké pravdepodobnosti, ale radšej vysoké RRR.*

Hľadať systémy s vysokým pomerom risku a pravdepodobného priemerného zisku RRR a to aspoň 1:2, ideálne ďaleko väčšie.

- *Odchod od systému, ktorý nadeľuje zrovnateľné či dokonca menšie zisky ako je vopred stanovený risk*

Ideálnou možnosťou na jednoduchú obchodnú stratégiu môže byť napríklad obchodovanie formácií dvojité dno\dvojité vrchol. Táto formácia má konštantne vyššiu pravdepodobnosť úspešnosti ako 50% a zároveň veľmi často nadeľí mnohonásobne vyšší zisk ako je riskovaná hodnota. [24]

4. VÝBER POSKYTOVATEĽA SLUŽIEB ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVANIA

Na základe rozobraných analýz a vysvetlenia jednotlivých častí obchodovania na trhu menových párov navrhнем spôsob pôsobenia na tomto trhu a ako by mal budúci investor postupovať. Na začiatku určím základné predpoklady a pravidlá, výber vhodného brokera, akú stratégiu voľby zvoliť a nakoniec popis brokera, cez ktorého budem spracovávať názorné príklady obchodovania.

4.1 Broker

Prvé kroky k obchodovaniu smerujú k výberu brokera, prostredníctvom ktorého budú sprostredkované burzové dáta. Samotný výber brokera súvisí s našim konkrétnym obchodným plánom a aké trhy chceme obchodovať. V tejto dobe je na výber množstvo brokerských spoločností, ktoré poskytujú svoje služby elektronického obchodovania. Medzi najdôležitejšie kritéria výberu brokera preto patrí bezpečnosť a spoľahlivosť, finančná páka, ponúkané obchodné platformy, poplatky a servis.

Bezpečnosť – Brokera je potreba vyberať s najvyššou opatrnosťou a rozvážne v závislosti aj na tom, v ktorej zemi je registrovaný. Brokeri z „exotických“ krajín bývajú málo vierohodní. Často nie sú poistení ani proti úpadku. Poistenie vkladov je kritériom, ktoré treba sledovať, lebo v prípade jeho krachu sa k peniazom obchodníci nedostanú. Dôveryhodní brokeri teda zaručujú poistenie vkladov a dostatočnú likviditu. [8]

Finančná páka - Zjednodušene znamená obchodovanie vysokých čiastok za počiatočnú minimálnu investíciu, ktorá sa nazýva marža. Táto marža je blokovaná počas celej doby držania pozície a bude vrátená po skončení obchodu. Marža slúži na vykrytie straty z obchodovania.

Napríklad, pokiaľ sa ponúka pákový efekt vo výške 1:10, znamená to, že na obchodnom účte bude blokovaná marža vo výške 10 % z nominálnej hodnoty kontraktu, ktorý budeme obchodovať. Výpočet je nasledujúci: $100 \% / 10 = 10 \%$. Pokiaľ ide o finančnú páku vo výške 1:100, znamená to, na obchodnom účte bude blokovaná marža vo výške 1 % z nominálnej hodnoty kontraktu, ktorý budeme obchodovať.

Doporučuje sa nepoužívať vyššiu páku ako 1:100, alebo 1:200. Spoločnosti, ktoré ponúkajú takéto finančné páky, poprípade vyššie, nemusia jednať vo vašom najlepšom záujme.

Obchodné platformy - každý poskytovateľ brokerských služieb má vo svojom portfóliu obchodné platformy, ktoré ponúka svojim klientom väčšinou zadarmo. Existujú typy, ktoré sú štandardizované ako MetaTrader, ktorý využíva jazyk MQL4. Niektoré spoločnosti majú vlastné platformy, ktoré prispôsobujú rozhranie podľa požiadaviek svojich klientov ako Saxo trader, FOREXtrader a iné. Samozrejme, tieto platformy sú veľmi podobné a prejsť z jednej na druhú je v konečnom dôsledku bez problémov. Preto na začiatok obchodovania by bolo dobré si vyskúšať jednotlivé platformy u viacerých brokerov napríklad na demo účtoch.

Garantované objednávky (stop, limit) – Brokeri sa delia do niekoľkých skupín podľa toho, ako sú schopní vysporiadať objednávky (dealing desk - DD). Buď ich riešia v rámci vnútorného systému, alebo preposielajú na medzibankový trh. Dealing desk brokeri negarantujú objednávky „stop“ a „limit“ a to v skutočnosti znamená to, že rekotujú vaše požiadavky, v podstate znemožňujú vstup za vami zadané hodnoty, ale za horšie. [8]

Slippage – je rozdiel medzi odhadnutou cenou a cenou transakcie uskutočnenou pri vstupe. Je to čas, za ktorý broker autorizoval vašu požiadavku, po tom, čo ste o ňu požiadali. [8]

Minimálny vklad – záleží od množstva prostriedkov, ktoré je obchodník ochotný investovať. Drobný investor sa bude zameriavať na brokerov poskytujúcich obchodné účty s nízky počiatočným kapitálom.

Poplatky – každá brokerská spoločnosť si určuje rôzne druhy poplatkov, za sprostredkovanie, poplatky za držanie pozície dlhšie ako deň a podobne. Klasickým poplatkom je spread, ktorý môže byť fixný, alebo pohyblivý. Na likvidnom trhu, akým je FOREX sú spready obvykle medzi 2 až 5 pip na menový pár. Čím menšie spready sú, tým menšie sú náklady za obchody. [8]

Servis a podpora – každý kvalitný poskytovateľ elektronického obchodovania by mal zaisťovať podporu svojich služieb ako telefónom, emailom tak aj on – line formou.

4.1.1 Typy brokerov

Poskytovatelia služieb obchodovania sa rozdeľujú na dve skupiny a to medzi brokerov, ktorí sú tvorcami trhu a označujú sa **dealing desk (DD)**, a brokerov, ktorí dealing desk nemajú (**NDD**).

Dealing desk broker (DD)

Dealing desk broker ponúka pevný spread. Často sa označuje ako tvorca trhu, pretože, obrazne povedané, vytvára trh pre svojich klientov.

Keď obchodníci chcú predávať, broker od nich kupuje a keď chcú traderi nakupovať, tak im predáva. Týmto spôsobom vytvára na trhu akúsi protistranu.

Broker s dealing desk zarába peniaze na rozdielu ponuky a dopytu a najviac aj vtedy, keď trader stráca, pretože, ako už bolo spomínané, tvorí mu protistranu a keď ma trader „nakúpené“, tak broker má „predané“. Týmto spôsobom si broker zaručuje, že nebude stratový. [8]

No dealing desk (NDD)

Tento broker poskytuje prístup na trh bez potvrdzovania príkazov pomocou dealing desk. No dealing desk broker si účtuje províziu za obchodovanie, alebo navýši spread a samotné obchodovanie ponúka bez poplatkov. Obchodovanie prostredníctvom tohto typu brokera je bezprostredné a neprebíha žiadna rekotácia alebo pauzy pri potvrdení príkazu. [8]

Pre obchodovanie som sa rozhodoval medzi poskytovateľmi slovenských, českých a zahraničných brokerov. Vymedzil som to na poskytovateľov s platformou Metatrader 4 a to konkrétne od XTB brokers, Trim brokers a od zahraničných, InstaFOREX, ktorí majú, samozrejme, pobočky aj na Slovensku a Česku. Nakoniec som sa rozhodol pre služby InstaFOREX.com, ktorý poskytuje výhradne služby FOREX trhu.

4.2 Predstavenie spoločnosti

Spoločnosť InstaFOREX a značka **InstaFOREX** je súčasťou skupiny spoločností InstaFOREX Group, ktorá spája finančné a investičné podniky po celom svete. Od roku 2007 je hlavnou činnosťou spoločnosti InstaFOREX poskytovanie

služieb online obchodovania klientom na celom svete. Klienti pochádzajú z viac ako 50 krajín sveta, najmä z Európy a z Ázie. Každý deň si svoje účty v spoločnosti InstaFOREX otvára viac ako 300 obchodníkov a investuje svoj kapitál na akciový a FOREXový trh.



Obrázok 7: Obchodné pobočky InstaFOREX.com / Zdroj: [26]

Broker InstaFOREX patrí v Slovenskej Republike medzi preferovaných brokerov a odporúčajú ho viacerí obchodníci a analytici. S InstaFOREX sa obchoduje s fixnými spreadmi s minimálnym vkladom už od 1 EUR, čo umožňuje obchodovať každému.

Medzi nesporné výhody tohto brokera patrí úročenie vloženého depozitu a to až 13% p.a., 30% bonus z vkladu, prehľadné a komplexné obchodovanie cez InstaTrader. Medzi ďalšie prednosti brokera InstaFOREX:

- minimálny vklad už od 1 EUR
- finančná páka až 1:1000, ktorá je však nastaviteľná, jej výšku si klient môže nastaviť
- **ročný úrok pripisovaný mesačne až 13% p.a.** - pri splnení podmienky otvoriť minimálne 20 InstaLotov na každých 1000 USD na účte a to mesačne, v

prípade nesplnenia podmienky sa dostupné prostriedky na účte úročia sadzbou 6% p.a.

- 30% bonus na **každý** vklad, dokáže klientom navýšiť kapitál a vylepšiť moneymanagement
- dva varianty bežných účtov s rozdelením na Standart (pri otvorení pozície platíte spread) a Eurica (pri otvorení pozície neplatíte spread ale % z objemu).
- možnosť otvoriť účet bez swapových bodov, tzv. islamic account
- PAMM systém alebo systém kopírovania úspešných obchodníkov
- súťaže o ceny v hodnote 500.000 USD
- podpora a stránka v slovenskom jazyku, online podpora v anglickom jazyku
- obchodovanie prebieha cez platformu InstaTrader, pomocou softvéru MetaTrader4 a MetaTrader5
- klienti InstaFOREX získavajú spravodajstvo od poprednej informačnej agentúry Reuters. [18]

Druhy obchodných účtov

Typy obchodných účtov sa líšia svojou metódou účtovania spreadov a provízií, ktoré sú vybrané obchodníkom pri otvorení účtu.

- Obchodné účty Insta.Standard

Pre tieto typy účtov platia štandardné obchodné podmienky na trhu FOREX a pracujú bez poplatku. Okamžite ako dostane obchodník prístup ku všetkým obchodným nástrojom platí fixné spready pri vybavovaní jednotlivých riešení.

Výhodou je jeho univerzálnosť. Obchodník môže kedykoľvek zmeniť obchodný pákový efekt a pracovať s takou výškou vkladu, ktorá je pohodlná. Ďalšie možnosti je povolenie obchodovania s **Micro FOREX** (minimálny vklad 1.10 USD), **Mini FOREX** (minimálny vklad 100 USD), a **Standard FOREX** (minimálny vklad 1000 USD).

- Obchodné účty Insta.Eurica

Ak si obchodník zvolí tento účet, znamená to, že nebude platiť žiadne spready pri otvorení pozície. Všetky menové nástroje účtu Insta Eurica majú nulové spready. V momente, keď sa uzatvorí pozícia, bude zaúčtovaný pevne stanovený poplatok vo výške 0,02 – 0,07% z ceny dohodnutého obchodu.

- **DEMO účet**

Slúži na skúšobnú dobu obchodovania, kedy sú obchodníkovi sprostredkované obchodné platformy, kurzovné dáta a imaginárny základný kapitál. [25]

Zákaznícky servis

Zákaznícky servis firmy InstaFOREX a riešenie problémov je na vysokej úrovni. Personálne, technicky a aj vedomostne je na prvotriednej úrovni. Je celosvetovo dostupný 24 hodín denne v dobe prevádzkovej doby FOREXU.

Komunikácia môže prebiehať rôznymi spôsobmi a to:

- Mobilná komunikácia
- Messenger Yahoo, Skype atď.
- Sekcia Otázky a odpovede
- Finančné fórum

Technologické prednosti

- MetaTrader 4 obchodná platforma – považovaný za jeden z najlepších dostupných produktov k internetovému obchodovaniu
- MetaQuotes Software – vývojár jednej z najznámejších platforiem
- DowJones spravodajstvo – správy o FOREXe a obchodovaní
- Reuters
- e-Signal
- FOREX ECN – elektronická komunikačná sieť – ponuka obchodov a odvodených produktov ako sú CFD pre NYSE, nástroje pre obchody so zlatom
- Finančné fórum – diskusia o skúsenostiach obchodníkov
- Trailing Stops – technika určená pre ochranu ziskov, bez toho aby limitovala potenciálne zisky. Príkaz stop kopíruje pohyb trhu smerom nahor, alebo dole.[26]

5. TYPY ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVANIA

V tejto časti práce budem popisovať jednotlivé druhy obchodovania. Obchodovanie som rozložil na tri základné typy a to obchodovanie **intradenné**, **swingové** a obchodovanie **pozičné**.

Pre obchodovanie som sa rozhodol založiť 3 demo účty. Prvý účet je založený pre intradenné obchodovanie s počiatočným kapitálom 5 000 USD, druhý účet pre swingové obchodovanie s počiatočným kapitálom 10 000 USD a tretí účet pre pozičné obchodovanie s kapitálom 20 000 USD.

5.1 Intradenné obchodovanie

V posledných rokoch sa tento typ obchodovania veľmi rozšíril, a to predovšetkým vďaka výraznému zníženiu nákladov na obchod. Ako už názov napovedá, hlavným charakteristickým prvkom intradenného obchodovania bude dĺžka trvania obchodu, ktorá je spravidla kratšia ako jeden deň. Nie sú výnimkou ani obchody v trvaní niekoľkých minút. Práve existencia finančnej páky a nízke náklady umožňujú tento typ aplikovať širokému publiku obchodníkov. Pochopiteľne s intradenným obchodovaním je spojená pomerne vyššia časová náročnosť. Spravidla je vyžadované niekoľkohodinové a sústredené sledovanie trhov a profesionálni obchodníci sa špecializujú len na niekoľko finančných inštrumentov. Ohromnou výhodou intradenného obchodovania je možnosť takmer okamžite reagovať aj na relatívne malé cenové pohyby a špekulovať tak v jednej chvíli na cenový rast a vzápätí nič nebráni obchodníkovi špekulovať na cenový pokles. Ďalšou charakteristikou intradenných obchodov je ich nižšia kapitálová náročnosť. Fakt, že obchodník drží pozície pomerne krátku dobu, mu dovoľuje nastavovať relatívne malé zastavenie strát a tým pádom nie je nutné exponovať väčší podiel obchodného kapitálu.

Takýto obchodník realizuje svoje obchody len pár krát denne, pričom zvyčajne uzatvorí 1 až 3 obchody. Pre tento typ obchodovania sa využíva hlavne technická analýza. [26]

- **Obchod GBP\USD**

Tento intradenný obchod som uzavrel 22.2. 2013, kedy som vychádzal z ukazovateľov technickej analýzy.



Graf 20: Obchod menového páru GBP\USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

1. Na začiatok som si zakreslil kľzavý priemer SMA(14), ktorý je vypočítaný ako priemer každej jednotlivéj sviečky svojho high a low. Čakal som na rastový, alebo klesavý signál a pokračoval som v analýze.

2. Zakreslil som do grafu indikátor Stochastic, ktorý mi predikoval prekúpenosť približne o 14:30 a ďalej som uvažoval o vstupe do obchodnej pozície.

3. Zakreslil som Bollingerovo pásmo, ktoré ukazuje výkyvy volatility kurzu medzi high low a prostredná krivka je exponenciálnym priemerom kurzu. Vrchná krivka pásma sa dotýkala kurzovej krivky a to predpovedalo korekciu, ktorá napokon prišla.

4. Po otočení trendu som zakreslil indikátor Fibonacci, ktorý bol nastavený od posledného rastového miesta, po konečnú rastovú sviečku predtým, ako sa kurz odrazil smerom dolu.

Do pozície **1 obchodu** som vstúpil 14:52 predaj (sell) na úrovni 1,5313, ochranný nákup (stop loss) som nastavil na hodnote 1,5320 a ziskový výstup na guľatej hodnote 1,5280. Z pozície sme vystúpili 15:34. Celkový čas držania pozície bol 42 minút. Pri objeme 2 miniloty sme realizovali zisk 33pipov - 66USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,5313 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 30\,626\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: $1:100 \rightarrow 30625/100 = 306,26\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $5000\text{USD} \rightarrow 306,26 = 6,1252\%$

Výstup z pozície: $1,5280 \times 10\,000\text{USD} = 30\,560\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: 66 USD

Do pozície **2 obchodu** som vstúpil 16:40 predaj na úrovni 1,5283, ochranný nákup bol nastavený na úrovni 1,5290 a profit target na 1,5253. Vystúpil som z trhu o 17:29. Celkový čas trvania obchodu bol 49 minút. Realizovaný zisk, pri držaní 2 minilotov tejto meny bol 30 pipov: 60 USD.

Ochranné nástroje a profit hranice boli nastavované podľa fibonacciho úrovni. Najsilnejšie hranice sú opovažované na 23,6; 38,2; 50 a 100.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,5283 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 30\,566\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: $1:100 \rightarrow 30566/100 = 305,66\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $5000\text{USD} \rightarrow 305,66 = 6,1132\%$

Výstup z pozície: $1,5253 \times 10\,000\text{USD} = 30\,506\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: 60 USD

- **Obchod EUR\CHF**

Pre prípravu obchodov na menovom páre EUR\CHF som sa rozhodol využiť 5 minútový sviečkový graf. 25.2.2013 som sledoval vývoj trhu a následne som vstúpil do 3 obchodných pozícií.



Graf 21: Obchod menového páru EUR\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

1. Zakreslil som jednotlivé kľzavé priemery. Červenou je znázornený kľzavý priemer SMA(10) (vyhladenie priemeru jednotlivých sviečok na vzorke posledných 10 sviečok, vydelené 10). Fialovou je zobrazený kľzavý priemer (15) a Žltou kľzavý priemer s hodnotou 20. Slúžia na vyhladenie pohybu kurzu na vzorke väčšej, ako je jedna 5 minútová sviečka.

2. Použil som Fibonacciho ústup na úrovni poslednej zmeny trendu na úrovni 1.2271 po poslednú rastovú sviečku na hodnote 1.2324, po ktorej sa kurz odrazil smerom nadol

3. Pre odvodenie obchodu bolo samozrejme použité väčšie množstvo trendových indikátorov a oscilátorov. Pre lepšiu orientáciu som sa rozhodol aplikovať Commodity Channel Index, ktorý znázorňuje úrovne prekúpenosti a prepredanosti a pohybuje sa v rozmedzí od 100 po - 100. Vyššie hodnoty sú skôr sporadickejšie a hlavnou rozhodovacou činnosťou pre vstupy je prerazenie úrovni 100 smerom nadol, ktorý

prezentuje zmenu trendu a následné prerazenie hranice 0 jej potvrdenie a úroveň -100 smerom nahor.

4. Indikátor momentum predpovedá prekúpené a prepredané podkladové aktívum. Označuje možné hladiny odrazu trendu. Väčšinou, keď vytvorí dlhodobejšie dno, predpokladá sa odraz trhu smerom nahor a takisto v opačnom prípade z hora smerom dolu. Momentum bol v súlade s indikátorom CCI a predpokladal som zmenu trendu.

Do pozície **3 obchodu** som vstúpil v 16:35 predaj (sell) na úrovni 1,2322, ochranný nákup (stop-loss) som nastavil na hodnote 1,2330 a ziskový výstup na guľatej hodnote 1,2300. Z pozície sme vystúpili 17:25. Celkový čas držania pozície bol 50 minút. Pri objeme 2 miniloty som realizoval zisk 22 pipov - 44USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,2322 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 24\,644\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: $1:100 \rightarrow 24644/100 = 246,44\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $5000\text{ USD} \rightarrow 246,44 = 4,9288\%$

Výstup z pozície: $1,2300 \times 10000\text{USD} \times 2 = 24\,600\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: 44 USD

Parametre **4 obchodu** nepriamo nasledovali predchádzajúci obchod. Vstup bol na úrovni nákup (buy) 1.2287, ochranný stop loss na hodnote 1.2278 a výber zisku na 1.2304. V tomto prípade nám indikátory predpovedali obrátenie trendu a následný nástup býčieho trendu. Avšak trend pokračoval v klesajúcom tempe a trh nás vyhodil po 30 minútach, keď bol aktivovaný stop loss na úrovni 1.2278. Pri intradenných obchodoch používam stop loss väčšinou 7 až 10 pipov od uzatváracej hodnoty. V tomto obchode som realizoval stratu 9 pipov : - 18USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,2287 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 24574\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: $1:100 \rightarrow 24574/100 = 245,74\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $5000\text{ USD} \rightarrow 245,74 = 4,9148\%$

Výstup z pozície: $1,2278 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 24556\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: - 18USD

Do **5 obchodu** som vstúpil 19:10 na otváraciej hodnote nákupu 1.2268, ochrannom predaji 1.2260 a profit targete 1.2293. Kurz dokázal prelomiť fibonacciho hranicu 100 a pokračoval v klesajúcom tempe. Opäť bol aktivovaný stop – loss na hodnote 1.2260. Z obchodu som vystúpil po 20 minútach so stratou 16 USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,2268 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 24536 \text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: $1:100 \rightarrow 24536/100 = 245,36\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $5000\text{USD} \rightarrow 245,36 = 5,0872 \%$

Výstup z pozície: $1,2260 \times 10000\text{USD} \times 2 = 24520 \text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

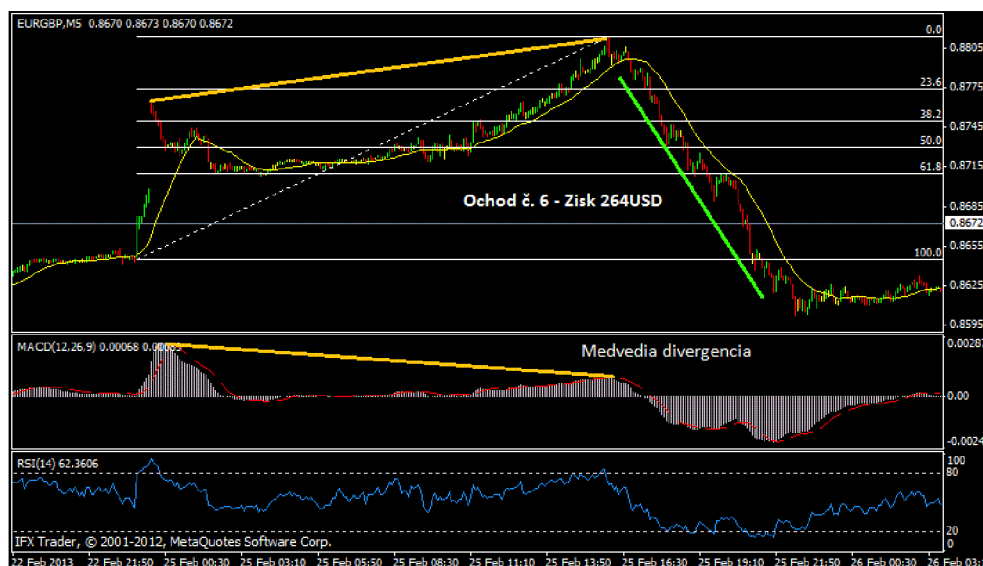
Zisk/strata: - 16USD

Pretrvávajúci klesajúci trend bol spôsobený oslabením eura na finančných trhoch. Bolo to spôsobené hlavne zlou finančnou situáciou štátu Cyprus, ktorý požiadal Eurozónu o finančný balík zo záchranného mechanizmu (ESM) a neochoty Nemecka a ostatných členských štátov naďalej financovať nehospodárnosť určitých krajín Európskej únie. Ďalej tomu prispeli parlamentné voľby v Taliansku, kde sa do popredia dostali dvaja finalisti Bernusi a Berlusconi, kde druhý menovaný má skôr negatívny vplyv na ekonomické dianie v Taliansku a v Európskej únii.

Fundamentálny vplyv na vývoj a výkyv kurzov je badateľnejší v dlhodobějších horizontoch, nie pri krátkodobom obchodovaní. Pre obchodovanie krátkych obchodov je optimálna technická analýza. Týmto som len chcel poukázať na vplyv širokého spektra aspektov, ktoré vplývajú na obchodovanie menových párov.

- **Obchod EUR\GBP**

25.2.2013 nastala vzájomná korelácia¹ medzi menovými pármí EUR\GBP a EUR\CHF na úrovni zhruba 78 a tým sa oba menové páry pohybovali v rovnakom, alebo podobnom smere. Preto som sledoval vývoj oboch kurzov a rozhodol som sa uzatvoriť jeden dlhšie trvajúci intradenný obchod.



Graf 22: Obchod menového páru EUR\GBP / Zdroj: Vlastné spracovanie

1. Vždy vo svojom obchodovaní zakresľujem kľzavý priemer a to podľa toho, na akom časovom rámci budem obchodovať, pri krátkodobých obchodoch sú to 10 – 20 sviečkové kľzavé priemery. V tomto prípade sa jedná o vyhladenie kurzu pomocou SMA(20).

2. Postupne som skúšal jednotlivé indikátory. Väčšinou pracujem so Stochastic, RSI, MACD, ADX,CCI, Momentum, Bollinger bands. Na vykreslenie tohto obchodu som použil RSI, kde som hľadal hladiny prekúpenosti a prepredania a snažil som sa nájsť apely pre vstup do pozície. Pri použití MACD sa väčšinou dáva pozornosť na

¹ Korelácia je meranie vzájomného vzťahu medzi dvoma menovými pármí, ich výsledkom je korelačný koeficient. Korelačný koeficient sa môže pohybovať v rozmedzí od -100 až + 100. Napríklad koeficient -90 znamená, že tieto dva páry sa budú pohybovať protichodným smerom (inverzná korelácia)

Naopak hodnota +90 znamená, že sa dva menové páry budú pohybovať v rovnakom smere. Koeficient 0 znamená, že pohyb medzi týmito pármí bude náhodný. Korelácia dvoch menových párov sa v čase mení a nezostáva stále rovnaká. Treba si uvedomiť, že 100% korelácia na FOREXe neexistuje. Preto korelácia vyššia ako 80 sa považuje za rovnaký pohyb menových párov.

prekúpenosť a prepredanosť, prekríženie pod, alebo nad svoju signalizačnú krivku a na nájdenie divergencie. V tomto grafe sa naskytli všetky typy použitia MACD, vytvorenie medvedej divergencie, prekríženie oscilátora pod svoju signalizačnú krivku a následný postup kurzu nadol, čo bolo zapríčinené pretlačením nákupcov predajcami.

3. Zakreslenie Fibonacciho ústupu som aplikoval pred *swapovou operáciou*², kedy kurz začal výraznejšie stúpať až po poslednú rastovú sviečku, kde sa mi zobrazili fibonacciho úrovne. Od odrazenia trendu som čakal na potvrdzujúci apel, čo som si stanovil ako prerazenie fibonacciho hranice na úrovni 23,6 a ďalej som postupoval v špekulácii.

Po prerazení dôležitej hranice fibonacciho ústupu som vstúpil do **6 obchodu** na vstupných parametroch: Open-sell: 0.8777; stop loss: 0.8787, kde bol nastavený trailing stop 20 pipov; Profit target: 0.8700, pri použití trailing stopu sme vystúpili z pozície na úrovni 0.8645. Od 16 hodiny prevláda medvedí trend až do 22:30, naša pozícia bola uzatvorená 21:45, kedy spätný pohyb smerom hore aktivoval trailing stop (stop - loss) a uzatvoril pozíciu so ziskom 132 pipov. Pri uzatvorení 2 kontraktov to predstavuje zisk 264USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $0,8777 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 17554\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 $\rightarrow 17554/100 = 175,54\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: 5000USD $\rightarrow 175,54 = 3,5108\%$

Výstup z pozície: $0,8645 \times 10000\text{USD} \times 2 = 17290\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: 264USD

² Pri vykonávaní obchodných operácií je nákup meny z menového páru niečo ako vklad a predaj meny je niečo ako výber. Keďže nikto nevie, ako dlho bude pozícia otvorená, poplatky za vklad a výber sa účtujú vo chvíli, kedy sa pozícia prevedie o polnoci z jedného dňa na druhý. Pripísanie swapu na obchodný účet alebo jeho odpísanie z neho závisí od rozdielu medzi poplatkami za vklad a výber. Ak depozitná miera prekračuje kreditnú, swap sa pripíše na obchodný účet. Ak kreditná miera prekračuje depozitnú, swap sa odpíše z obchodného účtu.

- **Obchod USD\CHF**

Na menovom páre USD\CHF sa 26.2 2013 vytvoril korečný pohyb smerom nadol, čo ma presvedčilo sledovať tento pár a uvažovať o možnostiach vstupu do trhu. Na tomto páre som uzatvoril 3 obchody – 2 nákupy a 1 predaj.

Moje obchodovanie upriamujem na hlavné menové páry a snažím sa vždy sledovať len jeden, maximálne dva trhy. Sledovanie veľa trhov odvádza pozornosť a strácajú sa solídne signály na uvažovanie o vstupe do nich.



Graf 23: Obchod menového páru USD\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

1. Zakreslil som jednoduchý kĺzavý priemer SMA s hodnotou 20. V grafe vyhladzuje pohyb kurzu. Najjednoduchšia interpretácia tohto indikátora je taká, že ako náhle sa cenový vývoj dostane nad tuto signalizačnú krivku, je vysoký predpoklad, že sa vráti pod ňu. Dôležité na tom je čas, ktorý musí uplynúť k návratu.

2. Indikátor MACD znázorňuje aktivitu obchodníkov na trhu a ukazuje prevahu buď nákupcov, alebo predajcov. Prerušovaná červená signalizačná krivka je jednoduchý kĺzavý priemer. Základná interpretácia je počkať buď na prekríženie indikátora a krivky, prekríženie nulovej osi alebo vytvorenie divergencií. Indikátor v prvom obchode prekrížil hladinu 0, odkiaľ som zadal obchodný príkaz na nákup. V druhom obchode znova prekrížil smerom nadol čo bol neplatný signál a nastalo krátke netrendové obdobie a trh šiel do strany.

3. Na potvrdenia indikátora MACD som použil oscilátor Stochastic, na ktorom sa v rozmedzí 15:00 až 17:00 vytvorila medvedia divergencia a uľahčila rozhodovanie.

4. Fibonacciho ústup som nastavili na prvý klesajúci signál až po posledný korekčný pohyb (na grafe najnižšie low), čo bola určujúca posledná sviečka. Na jednotlivých úrovniach vidno, ako sa trh opiera o tieto číselné hodnoty a to hlavne na 23,6;38,2;50;61,8.

Do pozície **7 obchodu** som vstúpil o 8:10 na predpoklad indikátoru Stochastic a MACD. Vstupné informácie boli: Open – buy 0.9303, stop loss 0.9290 a výber zisku 0.9320. Pozíciu som realizoval 2 minilotmi a držal približne hodinu, vystupoval som z trhu so ziskom 34USD

Výpočet

Vstup do pozície: $0,9303 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 18606\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 -> $18606/100 = 186,06\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: 5000USD -> $186,06 = 3,7212\%$

Výstup z pozície: $0,9320 \times 10000\text{USD} \times 2 = 18640\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: 34USD

8 obchod som uzatvoril na vstupných parametroch buy open – 0.9301, stop loss 0.9290 a profit target 0.9320. Oscilátor stochastic predikoval prepredanosť a otočenie smerom nahor. Trend sa posúval do strany a nakoniec aktiváciou stop losu som realizoval zhruba po 70 minútach stratu 11 pipov – 22USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $0,9301 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 18602\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 -> $18602/100 = 186,02\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: 5000USD -> $186,02 = 3,7204\%$

Výstup z pozície: $0,9290 \times 10000\text{USD} \times 2 = 18580\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: - 22USD

Posledný ukázkový intradenný **9 obchod** páru USD\CHF som uzatváral na základe vytvorenie medvedej divergencie medzi oscilátorom Stochastic a cenou páru.

Divergencia predpokladá otočenie trendu a aj ostatné indikátory boli v tomto súlade. Open sell 2 kontraktov bol na hodnote 0.9325, stop loss 0.9333 a profit target na guľatej hodnote 0.9300. Jednalo sa o neplatný signál, kedy kurz pokračoval stále smerom nahor, aj keď následne poklesol, ako divergencia predpovedala. Nastavený stop loss uzatvoril pozíciu ešte predtým, ako nastal korekčný pohyb smerom nadol. Po aktivácii stop lossu som vystúpil po 9 minútach so stratou 8 pipov – 16 USD

Výpočet

Vstup do pozície: $0,9325 \times 10\,000\text{USD} \times 2 = 18650\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 -> $18650/100 = 186,50\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: 5000 USD -> $186,50 = 3,73\%$

Výstup z pozície: $0,9333 \times 10000\text{USD} \times 2 = 18666\text{ USD}$ (hodnota pri výstupe z pozície)

Zisk/strata: - 16USD

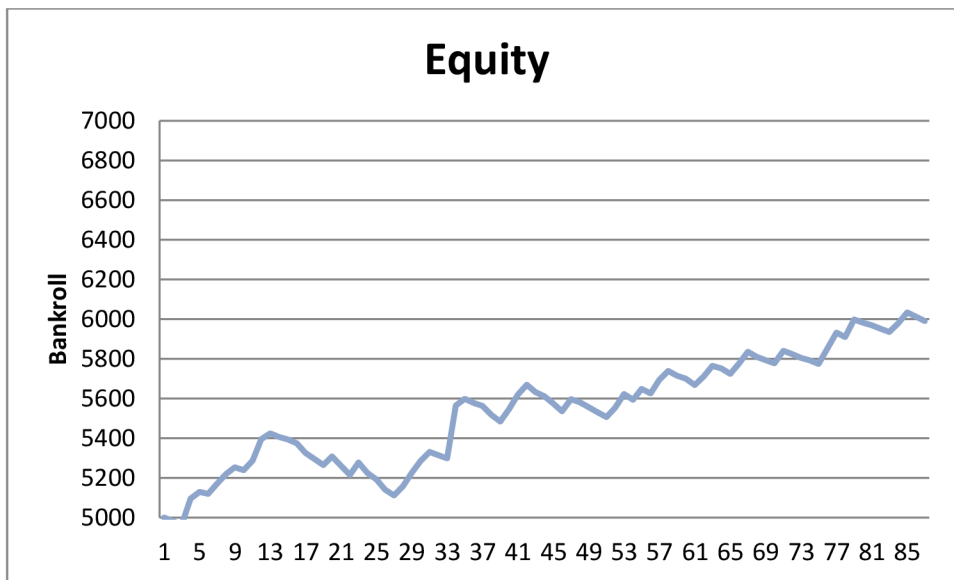
Intradenné obchodovanie

Tieto názorné príklady intradenného obchodovania prebiehali medzi 22.2. 2013 až 26.2. 2013 v ktorých som sa snažil demonštrovať vstupy do obchodných pozícií na základe predikcie technických indikátorov. Za toto obdobie nastalo 5 ziskových a 4 stratové obchody. Zisk za zmieňované obdobie predstavoval 396 USD (PROFIT: 466USD ; LOSS: -72 USD).

V priebehu obdobia január – apríl 2013 som uzatvoril celkovo 87 intradenných obchodov, ktorými som dosiahol zisk 904 USD. Tento obchodný systém dokázal zarobiť priemerne 10,5 USD na jeden obchod, čo je 56,5 USD týždenne.

Tabuľka 4: Štatistika intradenného obchodovania v USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Štatistika	Počet obchodov	Profit\Loss	priemer na obchod
priemer na týždeň	5	56,5	11,3
Maximum na týždeň	7	396	
Minimum na týždeň	4	-135	
CELKOM	87	904	10,4



Graf 24: Vývoj kapitálu intradenného obchodovanie v období Január – Apríl 2013 / Zdroj: Vlastné spracovanie

Tento vývojový graf znázorňuje krivku výnosnosti na jednotlivých obchodoch uzatvorených v intervale od januára do apríla 2013.

Intradenné obchodovanie prinieslo zhodnotenie investovaného kapitálu o 18,1%. Z celkového počtu uzatvorených obchodov bolo 37 ziskových a 50 stratových. Najväčší drawdown bol 182 USD a ukazovateľ Risk-reward-ratio (RRR) približne 1 : 2,5.

Tento obchodný štýl priniesol 32, 2% ziskových pozícií a 67,8% stratových obchodov. Aj napriek tomuto faktu je táto podoba obchodovania výnosná a to vďaka dobrému nastaveniu Risk-Reward-Ratio parametra.

5.2 Swingové obchodovanie

Tento prístup sa nachádza niekde medzi pozičným a intradenným. Pri swingových obchodoch je časový horizont od jedného dňa do zhruba jedného týždňa.

Obchodník sleduje vývoj trhu väčšinou na 15 minútových , 30 minútových, hodinových a sporadicky na 4 hodinových grafoch. Jedná sa teda o kratšie obchody ako v prípade pozičných obchodov, preto je tu vyžadovaný aktívnejší prístup obchodníka, ktorý však nevyžaduje nepretržité monitorovanie trhu a bohato postačí analyzovať a kontrolovať obchody niekoľko minút denne. Z toho logicky vyplýva menšia kapitálová náročnosť oproti pozičnej metóde. Swingovo je možné prakticky obchodovať akýkoľvek inštrument, postačí, aby si obchodník ujasnil pravidlá a konkrétne metódy, na základe ktorých bude aplikovať obchody. Z vhodných nástrojov pre analýzu swingových obchodov môžeme uplatniť ako technickú analýzu, tak i fundamentálnu. Základným východiskom je systematickosť a určitý cit pre trh. [26]

- **Obchod GBP\USD**

Swingové obchodovanie je menej časovo náročnejšie, nevyžaduje sa stála kontrola priebehu vývoju trhu, obchodník zväčša pozoruje, či sa jeho predpoklady vyplňajú podľa jeho vstupnej stratégie. Základné predpoklady vstupu vychádzajú z technickej analýzy, ktoré sa opierajú o dôležité fundamentálne správy.

Tento menový pár sme obchodovali za predpokladu súladu technických indikátorov a ekonomických správ, ktoré vplyvajú na vývoj mien britskej libry a amerického doláru a celkovo globálny vývoj menových trhu.



Graf 25: Obchod menového páru GBP\USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Technická analýza

1. Pre dlhodobjšie obchodovanie používam 3 kľzavé priemery SMA a to s hodnotami 15,20 a 30 a to preto, aby som mohol sledovať vzťah medzi indikátorom a cenou. Vstupné signály sa určujú na základe toho či sa cena nachádza pod kľzavým priemerom, alebo nad. Hovorí to o tom, že niekedy v budúcnosti sa musí cena dostať späť do priemeru, nad, alebo pod kľzavý priemer. Pre potvrdenie tejto mienky sa používajú ďalšie technické indikátory.

2. Pre lepšiu interpretáciu a zdôvodnenie som použil indikátory Stochastic a Momentum. Indikátor Stochastic väčšinou využívam na ukázanie prepredaných a prekúpených oblastí a prekríženie týchto úrovní. V tomto prípade sa vytvorila pekná býčia divergencia, ktorá nám predikovala odrazenie trendu.

3. Od korekčného pohybu smerom dole (nebral som v zreteľ malý korekčný pohyb smerom nahor okolo 4. februára) som zakreslil fibonacciho ústup a jednotlivé hladiny. Od hladiny 0 som sledoval vývoj trhu a po prekrížení indikátora stochastic som vstúpil do obchodnej pozície long.

Fundamentálna analýza [6]

4.2.2013 – Britská ekonomika sa ocitla v kontrakcii v poslednom kvartále roku 2012, preto bolo dôležité, aby sa prvý kvartál skončil pozitívne a ostrovná ekonomika nestrácala. Na stretnutí centrálnej banky Veľkej Británie sa potvrdzuje špekulácia, že nedôjde ku zmenám monetárnej politiky. Táto správa znižuje šance Veľkej Británie vymaniť sa z kontrakcie a tento reverzný pohyb len naznačuje mierny rast ekonomiky vďaka sektoru služieb, ktorý tvorí takmer $\frac{3}{4}$ britského HDP.

5.2. 2013 – Britká libra poklesla voči košu hlavných svetových mien sa dostala na šesťmesačné minimum potom, čo Národný inštitút pre hospodársky a sociálny výskum (NIESR) zrazil výhľad britskej ekonomiky a nepredpokladá, že rast predčí úroveň pred recesiou do roku 2018. Na páre s americkým dolárom libra 5.2. 2013 oslabilo o 0,6% na 1.5658. Aj napriek tomu, že posledné makroekonomické dáta nie sú slabé, trhy sú v pohotovosti z očakávania ďalšieho kvantitatívneho uvoľňovania, čo potvrdil budúci guvernér Bank of England, Mark Carney.

5.2.2013 – Libra na chvíľu mierne rástla, vďaka vyššiemu indexu PMI v sektore služieb, ktorý činil 51,5 miesto očakávaného 49,5, čo čiastočne zmiernuje znepokojenie z medvedieho rastového výhľadu vo Veľkej Británii.

7.2.2013 – Britská centrálna banka nechala podľa očakávania základnú úrokovú sadzbu na rekordnom minime 0,5%. Banka sa rozhodla, že reinvestuje zhruba 6,6 miliardy libier z výnosov dlhopisov, ktorých splatnosť vychádza na marec.

Do obchodu menového páru GBP\USD som vstúpil 5.2.2013 po odrazení kurzu od fibonaccioho hladiny 0 pri úrovni nákupu 3 miniloty na kurze 1.5660, stop loss 1.5600 a výber zisku na okrúhlejšej hodnote 1.5800. Nasledoval jemný býčí trend, ktorý predikovali aj býčie divergencie a z obchodu som vystúpil po dosiahnutí profit hladiny. Obchod trval od 5.2.2013 do 8.2.2013 (66 hodín). Realizoval som zisk 140 pipov + swap, čo činilo 420USD + 1,68USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,5660 \times 10\,000\text{USD} \times 3 = 46980\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 $\rightarrow 46980/100 = 469,80\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $10000\text{USD} \rightarrow 469,80 = 4,698\%$

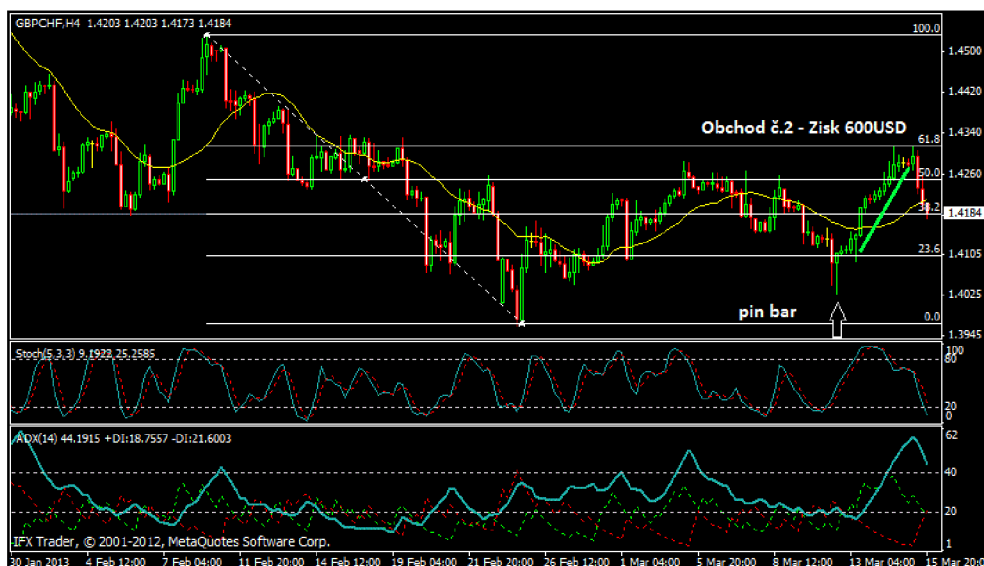
Výstup z pozície: $1,5800 \times 10000\text{USD} \times 3 = 47400\text{ USD}$

Swapové operácie $0,56 \times 3\text{dni} = 1,68$ (držanie pozície cez noc – rozdiel úrok. sadzieb mien)

Zisk/strata: 421,68USD

- **Obchod GBP\CHF**

Vývoj kurzu menového páru GBP\CHF môžeme charakterizovať ako medvedí, kedy od júla roku 2012 stratil približne 10% svojej hodnoty. Počas tejto doby prichádza cyklicky ku mnohým korekčným pohybom. Tejto vlastnosti som využil pre vstup do obchodnej pozície tohto páru.



Graf 26 Obchod menového páru GBP/CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie
Technická analýza

1. Zakreslil som kľzavý priemer SMA s hodnotou 20. Pri obchodnej pozícii sa kurz pohyboval pod priemerom a predpokladal som návrat a prerazenie kľzavej hranice.
2. Pre obchodovanie tohto páru som použil indikátory Stochastic a ADX. Stochastic som použil na vyjadrenie prepredanosti a následné pretlačenie nákupcami smerom nahor. ADX mi zobrazil zaujímavú situáciu, kedy nakupčí pretlačili predajcov (v grafe červenou farbou) a dostali sa nad priemer. Opäť som využil predpoklad navrátenia sa do kľzavého priemeru.
3. Fibonacciho ústup som nastavil za časového rámca H4 a hľadal som najvyššie high a najnižšie low. Na tomto krátkom úseku vidno, ako sa menový pár potýkal s korekciami svojho vývoja. Tieto skutočnosti som zohľadnil aj v nastavení stop lossu a všetkých vstupných parametrov.
4. Zaujímavá situácia nastala približne 12.3 o 16 hodine, kedy na grafe vytvoril pin bar³, ktorý predstavuje agresívne korekčné, poprípade podporujúce pohyby.

³ Pin bar je v podstate ekvivalentom sviečkovej formácie „shooting star“ (teda formácie označujúcu zmenu bullish trendu v bearish trend) a formácie „hammer“ (teda formácie označujúcu zmenu bearish trendu v bullish trend). Formácia „pin bar“, „shooting star/hammer“ vychádza z tej istej logiky obchodovania. Správne vytvorený pin bar musí mať niekoľko znakov:

1. Otvorenie i uzatvorenie sviečky musí prebehnúť vo vnútri sviečky
2. Samotný pin bar musí mať „dlhý nos“ (vlastné telo sviečky musí byť dostatočne dlhé) a musí vyčnievať nad okolné sviečky
3. Ideálny pin bar uzatvorí blízko minima/maxima predchádzajúcej sviečky

Fundamentálna analýzy [6]

8.3.2013 – Medzinárodná ratingová agentúra Fitch znížila hlavnú úverovú známku Talianska o jeden stupeň na BBB+ a varovala zem pred ďalším znížením. Spôsobené to bolo vzhľadom k nerozhodnému výsledku talianskych parlamentných volieb z 24.-25.2 a predpoveď, že Taliansko nebude schopné v najbližších týždňoch vytvoriť stabilnú novú vládu. Táto informácia vniesla do trhu neistotu a negatívne zareagoval aj menový pár EUR\USD a GBP\CHF. Tieto dva menové páry tvorili korelačný pár približne 88%.

12.3.2013 – Britská priemyselná výroba sa prepadla o 1,2%. Za poklesom z časti stojí uzatvorenie ropného pola Schiehallion v Severnom mori. Tieto zverejnené údaje vyvolávajú obavy, že sa britská ekonomika dostane do tretej recesie za posledné štyri roky. Kurz britskej libry v očakávaní na správy o výkone britského priemyslu klesol voči doláru na 1,4830 a voči švajčiarskemu franku na 1,4300.

12.3.2013 – Strach z recesie, ďalšie uvoľňovanie menovej politiky Bank of England, alebo strata AAA ratingu vládne dlhu – toto sú katalyzátory, ktoré poslali pár GBP\CHF skoro o 7% oproti počiatku roku. Ostatné sektory ekonomiky ale kreslia oveľa lepší obrázok ohľadom kondície britského hospodárstva – Pomaly rastúce ceny nehnuteľností a dostupnosť hypoték predpovedajú oživenie podobnému ako v USA.

14.3.2013 – Švajčiarska centrálna banka rozhodla o ďalšom doplnení rezerv, aby si vytvorila štít pred možnými negatívnymi dopadmi krízy eurozóny. Frank po tomto rozhodnutí centrálnej banky mierne oslabuje. Dôkazom ako na túto menu pôsobia výkyvy dôvery investorov voči Európe môžeme vidieť v 2,3% oslabení franku voči euru od začiatku tohto roka . Na grafe GBP\CHF nastal reverzný pohyb a vystúpil na dvojtýždňové maximum 1,4285.

14.3.2012 – Swiss National Bank zachovala trojmesačnú sadzbu LIBOR⁴ bez zmeny na 0,0 – 0,25. V prehlásení zopakovala, že bude presadzovať minimálny zmenný kurz voči euru na 1, 20 a pokiaľ to bude nutné, bude pripravená nakupovať zahraničnú menu v neobmedzenom množstve a prijme ďalšie opatrenia. Podľa SNB je frank stále

⁴ Referenčné úrokové sadzby na londýnskom medzibankovom trhu, za ktoré si banky navzájom požičiavajú voľné krátkodobé zdroje

silný, jeho zhodnocovanie by ohrozilo cenovú stabilitu a malo by vážne dôsledky pre švajčiarsku ekonomiku.

Tieto vybrané fundamentálne správy nám ukazujú neistotu politiky Britskej centrálnej banky a stagnáciu ekonomickej aktivity a asertívne stanovisko ekonomiky Švajčiarska. Prvé tri správy tlačili kurz libry smerom nadol, až sa priblížil dôležitej hladiny 1,4000 odkiaľ nastal reverzný pohyb smerom nahor, čo bolo spôsobené uľudnením investorov eurozóny. Od odrazenia nastáva na menovom páre GBP\CHF býčí trend.

Obchodovanie tohto páru som začal 12.3.2013 približne o 20:00 hodine na úrovni buy 1,4100, ochranný predaj na úrovni 1,4050 a výber zisku na 1,4300. Z pozície som vystúpil približne po 20 hodinách so ziskom 200 pipov, čo pri obstaraní 3 minilotov znamená profit 600USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $1,4100 \times 10\,000\text{USD} \times 3 = 42300\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 $\rightarrow 42300/100 = 423\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu: $10421,68\text{USD} \rightarrow 423 = 4,059\%$

Výstup z pozície: $1,4300 \times 10000\text{USD} \times 3 = 42900\text{ USD}$

Swapové operácie 0,78 x 1dni = 0,78 (držanie pozície cez noc – rozdiel úrok. sadzieb mien)

Zisk/strata: 600,78USD

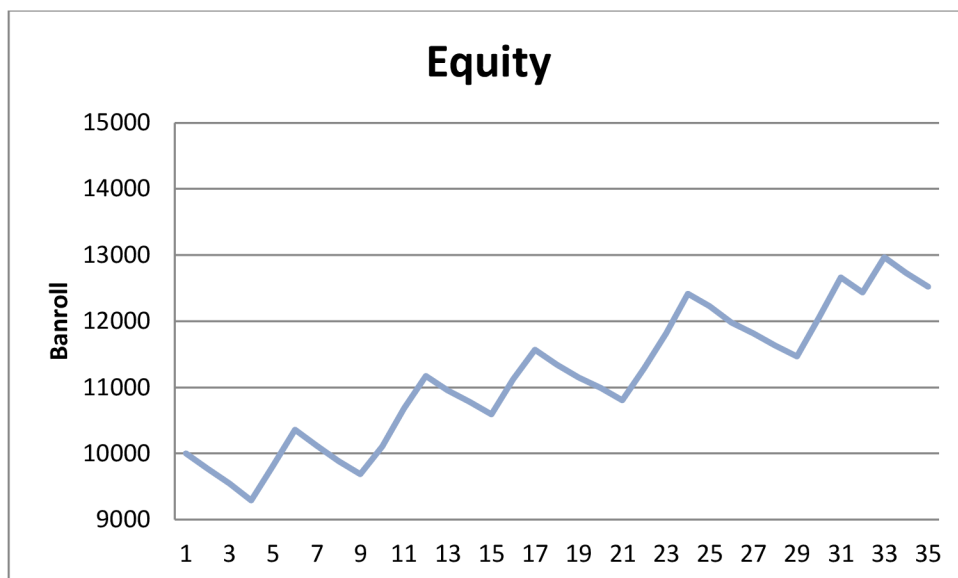
Swingové obchodovanie prináša viacej platných signálov pre obchodovanie ako intradenné obchodovanie. Technické indikátory lepšie kopírujú a redukovujú pohyby kurzu a dávajú istejšie informácie o pravdepodobnom vývoji a situácii na trhu. Počet obchodov je menší a väzba kapitálu väčšia, aby sa predišlo nečakaným pohybom kurzu, proti našim pozíciám, aj keď predikcia vývoja bude aj napriek korekcií nasledovať svoj dlhodobější trend. Nevyhnutným článkom obchodovania je použitie ochranného predaja stop loss, ktorým by sme mali chrániť obchodný účet a určiť maximálnu stratu, čo je podľa drvivej väčšiny traderov na úrovni 2-3 % základného kapitálu na jednotlivý obchod.

Tým sme dosiahli maximálnu stratu 254 USD. Najziskovejší obchod vyniesol profit o hodnote 600 USD.

Tabuľka 5: Štatistika swingového obchodovaní v USD / Zdroj: Vlastné spracovanie

Štatistika	Počet obchodov	Profit\Loss	priemer na obchod
priemer na týždeň	2,2	155,3	70,59
Maximum na týždeň	4	1121	
Minimum na týždeň	2	-362	
CELKOM	35	2485	71

Za už zmieňované obdobie som uzatvoril 35 pozícií, z ktorých bolo 14 ziskových a 21 stratových. Z toho je jasné že pomer ziskovosti a stratovosti je 34 : 66. Napriek tomu tento obchodný systém bol ziskový. Do obchodov som vstupoval za vopred stanovených podmienok RRR, ktorý som stanovil ako pri intradennom obchodovaní na 1:2-3. Celkový zisk predstavoval 2485 USD, čo predstavuje zhodnotenie pôvodného kapitálu o 25%. Swingové obchodovanie vyžaduje široký pohľad na ekonomický vývoj a vedieť čítať „medzi riadkami“. Pri intradennom obchodovaní sa vychádza čisto z technických ukazovateľov, pri swingovom obchodovaní to nestačí a obchodné pozície musia reflektovať fundamentálnu analýzu aj psychologickú analýzu.



Graf 27: Vývoj kapitálu swingového obchodovanie v období Január – Apríl 2013 / Zdroj: Vlastné spracovanie

Za prvý kvartál roku 2013 je zhodnotenie obchodného účtu 25%, predpokladá sa, že tento vývoj bude nasledoval ďalej a na konci kalendárneho roka bude obchodné imanie zhodnotené na 100%.

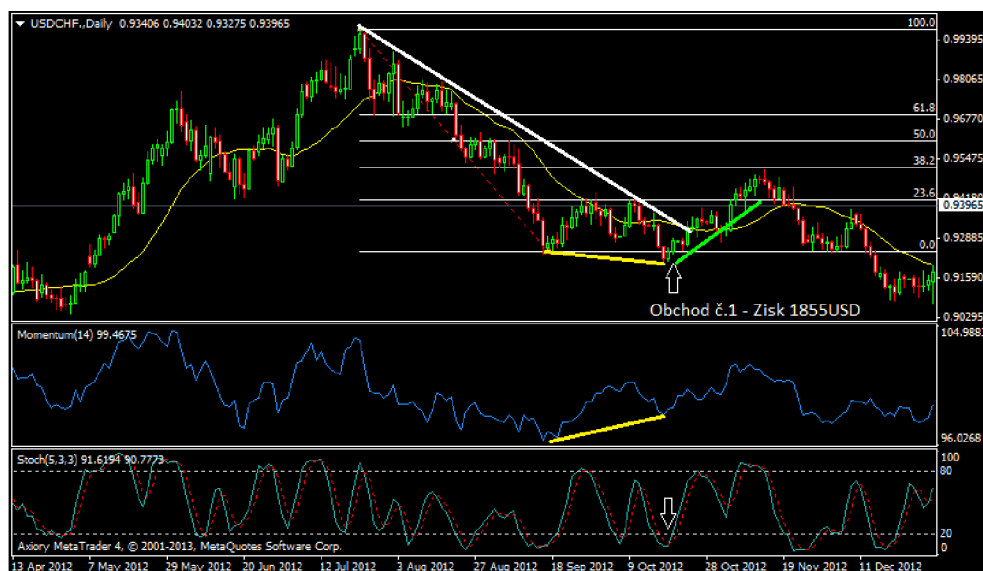
5.3 Pozičné obchodovanie

Ako pravý opak intradenného obchodovanie je považované obchodovanie pozičné. To je charakteristické dlhou dobou trvania obchodu od niekoľkých dní po niekoľko týždňov až mesiacov. Vďaka možnosti pákového efektu môže obchodník doceliť niekoľkonásobné zhodnotenie pôvodného investovaného kapitálu s tým, že špekuluje na dlhodobějšíe trendy na daných trhoch. Výhodou tohto prístupu je oveľa menšia časová náročnosť. Obchodník nepotrebuje sledovať cenový vývoj niekoľkokrát denne, pretože jeho investičný horizont nie je v rade hodín ale v rade dní a týždňov. Frekvencia obchodov je nižšia kvôli dĺžke trvania jednotlivých obchodov. Predpokladom pozičného obchodovania je dostatočný kapitál, aby drobné trhové výkyvy tzv. "ustáli" obchodníkom nastavené úrovne zastavenia strát. Tento prístup je vhodný pre časovo vyťažovaných obchodníkov, ktorí aj napriek tomu chcú aktívne zhodnocovať svoje portfólio.

Pre pozičné obchodovanie je uplatnenie fundamentálnej analýzy oveľa širšie než pri intradennom obchodovaní, ale aj napriek tomu sa kladie dôraz na výsledky technickej analýzy. [27]

- **Obchod USD\CHF**

Dlhodobé obchodovanie so sebou prináša menšie časové nároky na kontrolu obchodovania, väčšiu výnosnosť a takisto aj vyššiu stratovosť. Napriek tomu treba venovať tomuto štýlu obchodovania veľkú pozornosť, dlhodobé štúdium a prehľad na svetových finančných trhoch. Základ obchodovania vychádza z technických indikátorov a fundamentálnych prvkov, ktoré majú z týchto troch typov obchodného štýlu najväčšiu váhu práve v dlhodobom časovom intervale.



Graf 28: Obchod menového páru USD\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie

Technická analýza

1. Dlhodobé obchodovanie prináša väčšiu volatilitu a tým aj viacej signálov pre obchodovanie. V prvom rade som si vyhladil kurz SMA kľavým priemerom na hodnote 21. V tomto prípade sa trh dostal pod indikačnú krivku a predpokladal sa návrat do hranice krivky a prerazenie smerom nahor.

2. Použitie oscilátorov Momentum a Stochastic vytvorilo slušné signály, nad ktorými sa dalo uvažovať naďalej. Momentum (14) vytvorilo po medved'om trende býčiu divergenciu, ktorá predikovala odrazenie trendu do protichodného smeru.

Indikátor Stochastic (5,3,3) sa dostal do hranice prepredanosti a reverzným pohybom ho „nakupčí“ tlačili smerom nahor. V tomto momente 3 indikátory predpokladali stratégiu pre vstup na dlhšiu dobu do pozície long.

3. Pre nastavenie ochranných hraníc predaja a výberu zisku som nastavil fibonacciho retrecament a ako podklad nastavenia slúžil medvedí trend v období medzi júlom 2012 až septembrom 2012.

Fundamentálna analýza [6]

Október 2012 – V tomto období sa začali zlepšovať ekonomické výsledky krajín, ktoré mali problémy s platobnou schopnosťou ako Španielsko a Grécko. Pristúpilo sa na redukčné opatrenia, ktoré mali spôsobiť ochranu voči investorom a veriteľom.

18.10.2012 – Sa konal summit Európskej únie v Bruseli, kde sa prerokovával jednotný dohľad nad bankami a spoločný garančný systém vkladov a fond na riešenie problémov bánk.

19.10.2012 – Švajčiarsky frank zastavil v lete oslabujúcu tendenciu, ktorú získala po zásahu SNB v roku 2011, kedy švajčiarska národná banka vyhlásila pevnú fixáciu menového páru EUR\CHF na úrovni 1,20.

23.10.2012 - Rast USD je podporený poklesom akciových trhoch na jednej strane a poklesom cien komodít na strane druhej. V dlhšom horizonte je pravdepodobné, že svoju daň si začne vyberať fiškálna neistota v USA a nárast bilancie centrálnej banky FED nad 3 bilióny USD vplyvom schválenej stimulácie US ekonomiky a bude tlačný do slabších úrovní.

24.10.2012 – Americká ekonomika v 3.kvartáli zrýchlila nad očakávanie vzhľadom na podporu výdajov spotrebiteľov aj oživenia trhu s nehnuteľnosťami.

- *výdaje spotrebiteľov zrýchlili z 1,5% na 2%*
- *pozvoľný pokles miery nezamestnanosti*
- *rekordne nízke dlhodobé sadzby podporili dopyt po domoch*

30.10.2012 – korekčný pohyb v býčom trende bol spôsobený hurikánom Sandy, ktorý zasiahol severovýchod USA spolu s New York. Odhadované škody na majetku sa šplhajú na 20 miliárd dolárov a na zmarených obchodoch vo výške 10 až 30 miliárd

dolárov. Najväčšie straty zaznamenávajú aerolinky a maloobchodníci. Mohutná búrka zasiahla oblasť, ktorá sa na americkom hospodárstve podieľa zhruba 10%.

Makroekonomické údaje vplyvajú na vývoj všetkých globálnych trhov a vedia predpovedať, akým smerom sa bude daná komodita, finančný inštrument uberať. Tieto vybrané fundamentálne správy hovoria o posilnení a akcelerácii americkej ekonomiky, ktorá tlačí na zhodnotenie svojej domácej meny. S pohľadom na stagnujúcu až kritickú situáciu v Európskej únii mal americký dolár rastúcu tendenciu a naberal zisky.

Menový pár USD\CHF bol uzatvorený 18.10. 2012 ako nákup na hodnote 0,9215 a uzatvorený po aktivovaní profit targetu na hladine 0,9480. Ochráný predaj som nastavil nižšie ako je obvyklé a to práve kvôli dlhodobému obchodovaniu, čo zaručuje, aby krátkodobá volatilita nevyhadzovala z obchodných pozícií. Ochráný predaj bol teda nastavený na 0,9150 – 65 pipov, pod hladinou nákupu. Obchod sa automaticky ukončil po aktivovaní výberu zisku 265 pipov. Pri nastavovaní tejto stratégie som uvažoval maximálne možnej strate 3 až 4 % kapitálu, z čoho vyplývala marža 800USD – preto som sa rozhodol zobchodovať 7 minilotov. Obchod trval 27 dní a realizovaný zisk činil 1855 USD

Výpočet

Vstup do pozície: $0,9215 \times 10\,000\text{USD} \times 7 = 64505\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 -> $64505/100 = 645,05\text{USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu : $20000\text{USD} \rightarrow 645,06 = 3,22525\%$

Výstup z pozície: $0,9480 \times 10000\text{USD} \times 7 = 66360\text{ USD}$

Swapové operácie: -0,25 USD (držanie pozície cez noc – rozdiel úrok. sadzieb mien)

Zisk/strata: 1854,75 USD

- **Obchod EUR\GBP**

Na trhu menového páru EUR\GBP prevládal dlhodobý medvedí trend v období jún 2011 až júl 2012. Za toto obdobie dokázal stratiť 15% svojej hodnoty a dostať sa na hodnotu 0,7744 čo predstavuje takmer 10 ročné minimum. Od konca júla 2012 začína posilňovať a reverzným pozvoľným pohybom naberal zisky. Od januára 2013 zaznamenal výraznejší býčí trend.



Graf 29: Obchod menového páru EUR\GBP / Zdroj: Vlastné spracovanie

Technická analýza

1. Najprv som analyzoval vyššie časové rámce a priebeh vývoja kurzu a na dennom rámci sa naskytli zaujímavé formácie. Zakreslil som tri SMA(13,21,30) indikátory, ktoré vyhladili kurz a ukázali možné hranice prerazenia. Kurz preráža SMA(13) pri reverznom pohybe smerom nadol, kurz naďalej pokračuje a lame aj SMA(21). SMA(30) už preraziť nedokázal a nastáva odrazenie trhu smerom nahor, čo s ostatnými indikátormi dáva slušné signály pre long pozície.

2. Žltou priamkou je zobrazená trendová čiara, ktorá je nastavená od začiatku býčieho trendu a je patrné, ako sa trh od nej odráža a stále pokračuje v nastolenom pohybe.

3. Pre potvrdenie a analyzovanie ďalších možných obchodných signálov som zakreslil RSI(14), ktorý sa dostal do prekúpenej oblasti a potvrdzoval short signály. Pre lepšiu interpretáciu som použil RSI s hodnotou 14, ale aj s hodnotami 21 a 30 sú signály dosť presné. Ako indikátor predpokladal predaj pozícií, tak sa kurz tým smerom aj vydal. Pre potvrdenie signálov indikátora RSI som si vybral trendový indikátor MACD (12,26,9), ktorý som použil pre identifikáciu nákupných a predajných signálov. Keď signalizačná krivka pretne MACD jedná sa buď o nákupný alebo predajný signál. V

momente obchodu pretínal MACD signalizačnú krivku smerom nahor, čo ale chápať ako neplatný signál.

4. Fibonnaciho retracement som nastavil na vstupných hodnotách 0,8086 až 0,8714. Pekne vidno, ako sa vývoj trhu opiera o tieto fibonnaciho postupnosti a ako vytvorili vstupný signál na long pozíciu pri reverznom pohybe smerom nahor na hladine 38,2.

Fundamentálne správy [6]

Január – Júl 2012 (medvedí trend)

- Neistota v gréckej ekonomike a stále nedosiahnutie dohody domácej vlády a MMF a jeho záchranného mechanizmu.
- Ratingové agentúry Fitch a Standard & Poors avizoval zníženie ratingu Eurozóny, ktoré malo nasledovať po zhoršení hodnotenia Francúzska a Rakúska (prišli o AAA)
- S&P znížila rating záchranného fondu EFSF z AAA na AA+

Júl 2012 – November 2012 (býči trend)

- Očakávané zásahy centrálnych bánk a ECB k zmierneniu recesie a intervencií na globálnych trhoch
- Zvýšenie HDP Nemecka, Francúzska, Indexu ekonomického sentimentu ZEW.
- Ratingová agentúra Moody's zhoršila výhľad úverového hodnotenie Európskej únie na „negatívny“, naznačila, že by mohla znížiť aj samotný rating EU zo súčasnej úrovne AAA.
- Zníženie deficitu na obchodnom účte Veľkej Británie vďaka zvýšenému exportu. Z júnových 10,1 miliárd na júlových 7,1 miliardy libier.
- Nemecký súd vyniesol verdikt nad ratifikáciou stáleho záchranného mechanizmu eurozóny ESM. Táto správa trhy nabudila a kladne to ovplyvnilo hlavne EUR\USD, EUR\GBP, EUR\CHF
- Grécko získa pôžičku zhruba 44 miliárd eur zo záchranného balíka ESM.

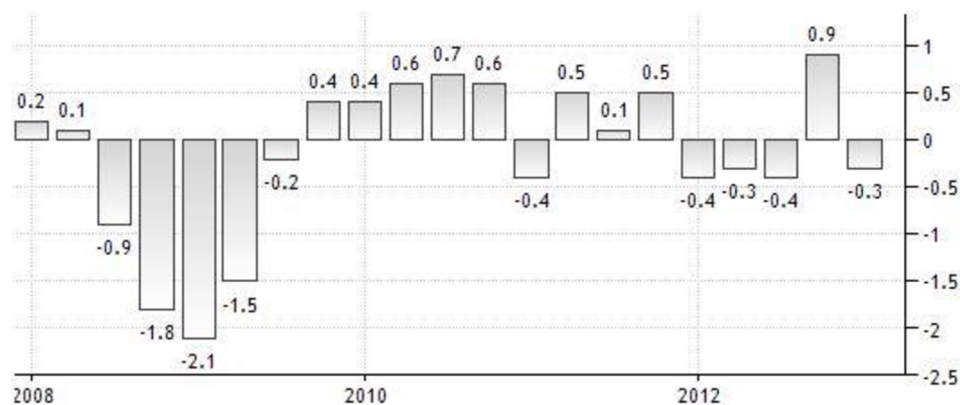
November 2012 – Január 2013

- Podnikateľská dôvera eurozóny sa zlepšila a vzrástla. Manažéri podnikov hodnotili pozitívne ako celkové objednávky, tak súčasnú i budúcu produkciu a zásoby hotových výrobkov.
- „Ešte sme sa nevymanili z krízy. Oživenie vo väčšine eurozóny určite začne v druhom polroku 2013. Je pravda, že rozpočtová konsolidácia má za následok krátkodobý pokles ekonomickej aktivity, táto konsolidácia je však nevyhnutelná“ Mario Draghi – šéf Európskej centrálnej banky (ECB).
- Euro v poslednej dobe (august 2012 – január 2013) posilňuje oproti britskej libře, avšak to vypadalo, že euro už stráca na intenzite. Euro voči libře vytváralo túto dobu zaujímavú technickú formáciu „klinec“, ktorá býva pri prerazení považovaná za signál pre krátku pozíciu.



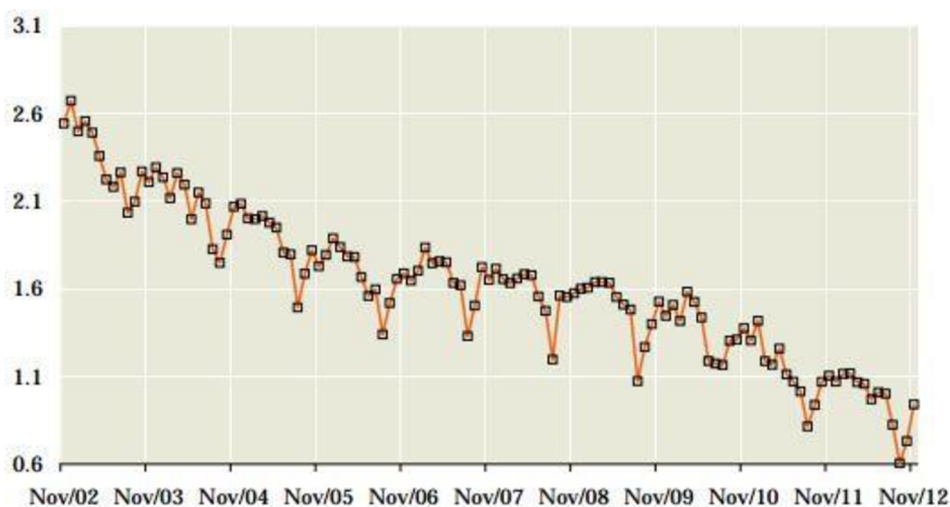
Graf 30: Vývoj grafu EUR\GBP a vytvorenie formácie „klinec“ / Zdroj: [6]

- „Bude referendum o tom, či ostať, alebo odísť“ povedal premiér David Cameron s tým, že pokiaľ nad týmito krokmi rozmýšľať nemajú, mala by EÚ podstúpiť radikálne reformné kroky : konkurencieschopnosť, flexibilita, čestnosť, zodpovednosť k demokracii a hlavne ponechanie viacej moci v rukách jednotlivých štátov na úkor pre hlbajúcej sa integrácie.
- Britská ekonomika klesla po 4 krát z 5 štvrtrokov. Jedinou výnimkou tvorilo obdobie minulého leta, kedy rast dočasne vylepšila olympiáda v Londýne. Výhľad na tento rok moc povzbudivo nevypadá.



Graf 31: Medziročné zmeny britského HDP v % / Zdroj: [6]

Dôvody straty hodnoty libry stoja na dlhodobých štrukturálnych zmenách v ekonomike. Ropné náleziská v Severnom mori sa postupne vyčerpávajú a Veľká Británia sa stáva silným čistým dovozcom tejto suroviny. Za dovážanú ropu sa platí vyššími exportmi a tomu by pomohla slabšia mena.



Graf 32: Vývoj ťažby ropy vo Veľkej Británii (milióny barelov denne) / Zdroj:

[6]

Celkovo sa teda čaká na to, že či prepád hodnoty libry z predošlých rokov znovu naštartuje britský priemyselný a finančný trh. Ak bude naďalej pokračovať recesia na území Veľkej Británie, predpokladá sa aj klesajúci trend GBPUSD. V prípade EURGBP je situácia trochu odlišná, kedy záchranné mechanizmy a revitalizácia

európskej ekonomiky tlačia na posilňovanie spoločnej meny, jej konkurencieschopnosť a dlhodobí výhľad sa predpokladá ako pozitívny.

Po uznaní všetkých možných signálov, ktoré som zanalyzoval som sa rozhodol otvoriť long pozíciu dňa 13.2.2013, kedy po silnom býčom pohybe nastal reverzný pohyb, oprel sa o fibonnaciho hladinu 38,2 a odrazil sa. Uzatvoril som pozíciu s nákupom 6 kontraktov. Predpokladal som, že neistota a predpovede poklesu aktivity britskej ekonomiky a na druhej strane rastúcu aktivitu krajín platiace eurom, podpora pokračovanie býčieho trendu a predošlý downtrend bol len korekčným pohybom trhu. Vstúpil som do trhu na hladine 0,8510, nastavil stoploss o 100 pipov nižšie, aby krátka volatilita predčasne neukončila obchod, na úrovni 0,8410 a take profit podľa pomeru približne 1:3 na hladine 0,8810.

Vývoj trhu spočiatku naberal zisky, následne sa vytvoril pattern „dvojitý vrchol“, ktorého druhý štít bol slušný pin bar, ktorý v tomto momente znamenal otočenie trendu. Od tohto momentu nastalo netrendové obdobie a vývoj sa posúval do strany. Z trhu som vystúpil po 81 dňoch aktiváciou stoplosu so stratou 100 pipov, čo v tomto prípade znamená stratu 600 USD.

Výpočet

Vstup do pozície: $0,8510 \times 10\,000\text{USD} \times 6 = 51060\text{ USD}$ (ovládaná hotovosť)

Finančná páka: 1:100 -> $51060/100 = 510,6\text{ USD}$ (reálne použité fin. prostriedky-marža)

Risk kapitálu : 20000USD -> $510,6 = 2,553\%$

Výstup z pozície: $0,8410 \times 10000\text{ USD} \times 6 = 50460\text{ USD}$

Zisk/strata: - 600 USD

Dlhodobé obchodovanie

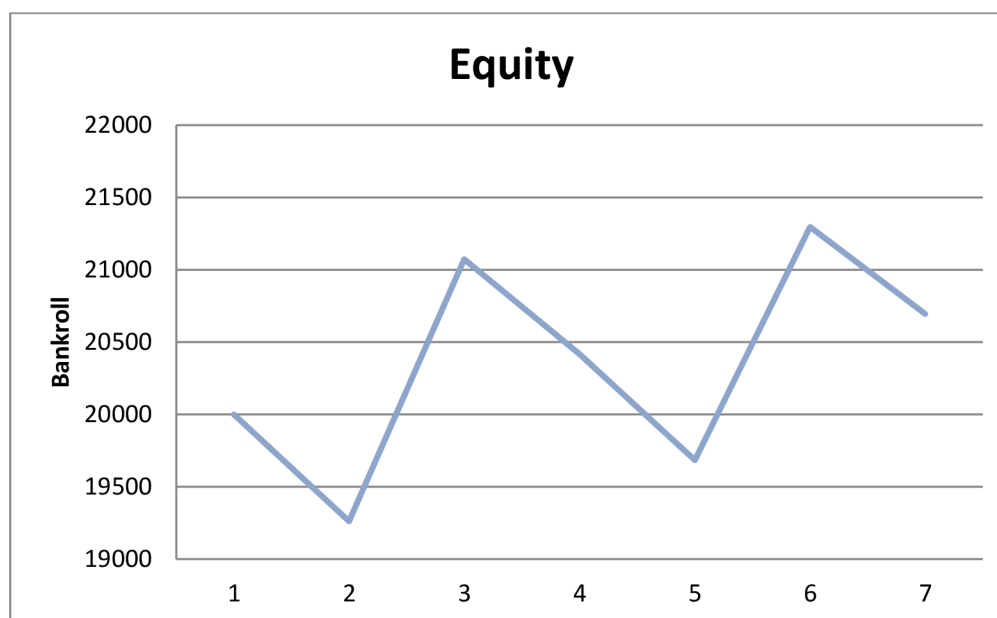
Dlhodobé obchodovanie je najmenej časovo náročná činnosť, odhliadnuc od štúdiá, analýz, prípravy vstupných stratégií a taktiky. Ako náhle je uzatvorená obchodná pozícia, stačí zbežná kontrola denne, ako sa trh vyvíja, aké sú naplánované fundamentálne správy a ďalšie potrebné dáta, ktoré môžu určitým spôsobom ovplyvniť vývoj menových trhov a celkovo ekonomické dianie vo svete. Interpretáciu tohto typu obchodovania som naznačil na dvoch príkladoch, ktoré sú podložené ako už

technickými indikátormi, tak ekonomickými správami. Celkovo som uzatvoril 6 obchodných exekúcií, z čoho boli 2 prípady ziskové a 4 stratové. Obchodný účet som chránil pravidlom 2-3%-tným riskom a profit hladiny som nastavoval podľa RRR v priemere 1:2,5. Celkový zisk za štvormesačné obdobie je približne 700 USD, čo predstavuje 3,5% nárast obchodného účtu.

Tabuľka 6: Štatistika dlhodobého obchodovania v USD / Zdroj: Vlastné spracovanie)

Štatistika	Počet obchodov	Profit\Loss	priemer na obchod
Priemer na mesiac	1,5	173,75	115,83
Maximum na mesiac	2	1300	
Minimum na mesiac	1	-740	
CELKOM	6	695	115,83

Na grafe vývoja základného kapitálu sa dá demonštrovať, že ani dva stratové obchody nie sú schopné znižovať obchodné imanie takým štýlom, aby sa účet dostal do deficitu. Základom sú vstupné analýzy, ktoré musia byť pri dlhodobom obchodovaní, a takisto aj pri ostatných štýloch obchodovania, maximálne prepracované a precízne. Tento obchodný štýl dokázal byť profitabilný a krivka veľkosti obchodného účtu postupne vzrastala.



Graf 33: Vývoj dlhodobého obchodovanie v období Január – Apríl 2013 / Zdroj: Vlastné spracovanie)

Najväčšie úskalie pozičného obchodovania vidím v platných obchodných signáloch, ktoré prichádzajú veľmi zriedka a sporadicky. Obchodník by nemal za každú cenu hľadať a sám si vsugerovať, že musí za každú cenu vstúpiť do určitej pozície, lebo mu ubiehajú príležitosti na zhodnotenie, ale trpezlivo, vážne a s chladnou hlavou, za vopred stanovených podmienok hľadať možnosti a až po dôkladnom otestovaní uvažovať o vstupe.

Tento typ obchodovania je považovaný za štýl skúsenejších obchodníkov, ktorí otestovali svoje činnosti najprv na kratších časových rámcoch, ktoré sú menej náročnejšie na kapitálové vybavenie.

6. ZHRNUTIE, NÁVRHY A ODPORÚČANIA

Na začiatku každého podnikania je nutnosť naštudovania danej problematiky. Nie je to inak ani pri obchodovaní na finančných trhoch. Existuje veľa kvalitných publikácií, webových portálov a ďalších materiálov, ktoré sa danej problematike venujú v dostatočnej miere na to, aby začínajúci obchodník vedel, čo od tohto biznisu očakávať a čo má preto spraviť, aby bol úspešný.

Ďalšou podstatnou vecou pri úspešnom obchodovaní je výber správneho brokera. Predtým ako si trader vyberie FOREX makléra, treba dôkladne preveriť vlastnosti jeho služieb a ponúkaných produktov a zásady obchodovania. Prípadný broker musí ponúkať minimálne **sedem hlavných mien**. Za obchodovanie si broker účtuje **obchodné poplatky**, ktoré sú rátané v pipoch - mali byť čo najmenšie, lebo čím menší počet pipov maklér požaduje, tým obchodník viac profituje. S množstvom obchodov súvisí **požiadavka marginu** čo znamená množstvo zainvestovaných vlastných prostriedkov do obchodu. Čím nižší marginový požiadavok (vyšší pákový efekt), tým väčší potenciál pre vyššie zisky a straty. Niektorí brokeri sa odlišujú vo **veľkosti minimálneho lotu**. Veľkosť jedného lotu teda môže byť v intervale 1000 – 100 000 jednotiek (v našom prípade 10 000 USD) a popritom sa obvykle ponúkajú mini a mikro - loty, ktoré sú 1/10, 1/100 lotu. Pre začiatkové reálne obchodovanie predstavujú mini, mikro – loty korektné varianty pre začínajúcich traderov, ktorých kapitál nie je vysoký. Pri skúmaní o správnom brokerovi treba brať v zreteľ poplatky za **presunutie pozície** do ďalšieho dňa. Poplatky za presun sú určené rozdielom medzi americkými úrokovými sadzbami a úrokovými sadzbami ďalších zemí. Čím je väčší rozdiel úrokových sadzieb medzi menami v menovom páre, tým budú väčšie poplatky za presunutie. V poslednom rade si treba dať pozor za **obchodné hodiny** brokera, avšak skoro všetci poskytovatelia služieb na tomto trhu prispôbili svoje obchodné hodiny s obchodnými hodinami FOREX od 23:00 hod. v nedeľu do 22:00 v piatok.

Obchodník by si mal vyskúšať viacero poskytovateľov služieb elektronického obchodovania, aby zistil rozdiely a pozitíva jednotlivých maklérov a ich rozhraní. Pri on-line maklérovi treba dbať na ponuku **nízkych spredov, minimálneho počiatočného kapitálu účtu**(ktorý umožňuje práve drobným investorom otvoriť obchodný mikro účet napríklad za 200 USD), **okamžité spracovanie objednávok, vyskreslenie grafov**

a dáta (trader musí hľadať poskytovateľa, ktorý mu poskytne bezplatné software a burzové dáta) a poslednej rade adekvátnu **finančnú páku**. Pravidlom je nepoužívať väčší pákový efekt ako 100:1 pre štandardné účty (100 000 USD) a 200:1 pre mini účty (10 000USD).

Na českom a slovenskom trhu je ich viacero, za najkorektnejších poskytovateľov považujem InstaFOREX, XTB brokers, Patria FOREX, Dukascopy, Fio, FXstreet a podobne.

Svoje obchodovanie zakladám najprv na dôkladnom backtestingu menového páru, analýze dôležitých fundamentálnych údajov a technickej analýze. Na to, aby sa obchodník vedel vyznať vo svojom portfóliu, svojich zvykoch, návykoch a v obchodných praktikách, musí používať štatistický softvér, ktorým bude svoje obchodovanie mapovať. Je množstvo programov, ktoré aj priamo spolupracujú s obchodnými platformami a prevádzajú údaje priamo do tabuliek a grafov. Ja používam tabuľkový kalkulátor od spoločnosti Microsoft, MS Office – Excel. Je to prácnejšie a náročnejšie na čas, ale človek to dostane rýchlejšie “do oka”. Záleží na každom obchodníkovi, čo mu bude vyhovovať viac. Všetky programy pracujú s historickými dátami a niektorí poskytovatelia za to požadujú poplatok, na čo si treba dať pozor.

Voľba obchodovania musí závisieť od času, ktorý je obchodník ochotný investovať do samotného tradingu. Pre úspešné obchodovanie je potreba štúdium stratégií odborníkov v praxi a samotnej podstaty vývoja finančného trhu, čo na vývoj vplýva a čo spôsobuje jeho pohyb. Existuje množstvo obchodných portálov, ktoré sa venujú priamo trhu FOREX, kde sa dajú nájsť užitočné materiály ku štúdiu a prehĺbeniu vedomostí, fundamentálne správy a technické správy, korelácia mien, odkazy na centrálné banky sveta, úrokové sadzby, analýza menových párov, svetové zóny obchodovania a ďalšie. Medzi najpopulárnejšie na českom a slovenskom trhu by som spomenul portály FXstreet, financnik.cz, klubinvestorov.cz, financie.sk etrading.cz a podobne.

Po zhodnotení kvality vedomostí a odbornosti by každý trader mal prejsť demo účtom, na ktorom si skúsi svoje nadobudnuté vedomosti. Od toho, ako fungujú jednotlivé indikátory a oscilátory, ako sa zadávajú obchodné príkazy, aké sú poplatky za uzatváranie pozícií, ako správne diverzifikovať portfólio a aké percento kapitálu je

obchodník ochotný riskovať. Správny signál pre zobchodovanie pozície by mal vychádzať z viacerých indikátorov. V mojom obchodovaní dávam veľký dôraz na kĺzavé priemery, ktoré musia kooperovať s trendovými indikátormi a oscilátormi a až v momente viacerých, rovnako vypovedajúcich analýz, uvažujem o vstupe do trhu.

Ešte pred tým, ako pristúpime na obchodovanie je nutné postaviť plán na reguláciu samotného správania sa. Základnými vecami, ktoré by malo obsahovať je maximálna denná strata za deň, poprípade týždeň pri ktorej prestaneme obchodovať, maximálna kumulovaná strata – drawdown, vďaka ktorému prehodnotíme obchodný účet a svoje správanie.

Začiatkom je dobré si vyskúšať všetky typy obchodovania a zistiť, ktorý typ je pre obchodníka užívateľsky najpriateľnejší. Záleží to aj od veľkosti základného kapitálu, ktorý je investor ochotný obchodovať poprípade ktorý má k dispozícii. Každý typ obchodovania má svoje špecifiká, podmienky a pravidlá.

V tejto práci sú vysvetlené obchodovania podľa časových horizontov, ktoré sa rozdeľujú na intradenné, swingové a pozičné. Atribúty jednotlivých obchodovaní zhrniem do výhod a nevýhod.

Intradenné obchodovanie

Silné stránky

- Zhodnotenie obchodného účtu, ktorý je spôsobený veľkým pákovým efektom.
- obchodujeme long aj short pozície, to znamená, že zisky sa kumulujú či je trh v býčom, alebo medveďom trende
- Nepodstatnosť ekonomických výkyvov. Hospodársky cyklus nemá takmer žiadne účinky na výsledky obchodovania - toto je jedna z najpodstatnejších predností intradenného obchodovania ako takého
- Nastavenie ochranných predajov a riskovosť, maximálny pokles účtu kedy prestaneme s obchodovaním a prehodnotíme dosávaciu stratégiu. Vieme dopredu stanoviť risk a na základe toho odvíjať zisk (RRR)
- Intradenné obchodovanie má relatívne nízke nároky na počiatočný kapitál, čo sa dá chápať ako silná stránka.

- Naučené prístupy z intradenného obchodovania použiť aj na obchodovanie iných produktov ako napríklad indexy, akcie, komodity a podobne.
- Veľké množstvo obchodovateľných párov, ktoré sú avšak rozdielne v likvidite obchodovateľnosti.

Slabé stránky

- Potreba dostatku času (niekoľko hodín denne) v presne stanovenom čase
- nároky na technické zázemie a PC vybavenie
- stres, najmä v začiatkoch živého obchodovania je dosť intenzívny, omnoho viac, ako pri inom spôsobe obchodovania
- Subjektívne správanie obchodníkov na trhu. Je veľmi zložitá nájsť dvoch rovnako obchodujúcich traderov a z toho vyplývajú rôznorodé pohľady na obchodovanie a ťažkosti pri presnej definícii vstupných pravidiel a hľadania týchto signálov na trhu.
- Precenenie svojich vedomostí a rizikovosť obchodovania. Ak sa pustíme do reálneho obchodovania bez dostatočne testovaných pravidiel a money managementu je vysoké riziko stratovosti obchodného účtu.
- Problémy s pripojením do siete internet, a takisto problémy s hardware, software.
- Zmena legislatívy, ktoré má nepopierateľné dopady na intradenné obchodovanie. Takisto vyššie obchodovateľské poplatky, čo by ale zapríčinilo menšiu atraktivitu obchodovania a viedla by k nižšej v likvidite.

Pozičné obchodovanie

Silné stránky

- Nižšia časová náročnosť. Pozičné obchodovanie prebieha dlhobodo a nevyžaduje sústavnú kontrolu vývoja trhu, ako je to pri intradennom obchodovaní. Obchoduje sa len v určitých časových intervaloch dňa, týždňa, alebo mesiaca.
- Menší stres. Z dlhodobého pohľadu je prítomnosť stresu oveľa menšia, ako je to pri obchodovaní kratších časových úsekov. Predpokladáme výkyvy, redukčné

a korekčné pohyby, čo zahrňujeme aj do nastavenia stop - losu. Vyššia intenzita stresu nastáva pri pohybe voči našej pozície dlhšie ako sme predpokladali poprípade dlhý drawdown obchodného účtu.

- Burzové informácie (grafy, dáta) – Pri pozičnom obchodovaní nerobia veľkú rolu oneskorené dáta (samozrejme niekoľko minút). Niektorí brokeri poskytujú pre svojich klientov na intradenné obchodovanie reálne neoneskorené dáta za určitý poplatok, pri pozičnom obchodovaní sa dá tento náklad vypustiť.
- Zisk. Dlhodobé obchodovanie viaže vyšší kapitál ako pri intradennom a swingovom obchodovaní a z toho vyplýva aj vyššia možnosť zisku, ale aj straty. Trh sa môže vyvíjať našim smerom niekoľko dní, týždňov, mesiacov ba dokonca aj rokov.
- Vyššia časová flexibilita a výber obchodu. Obchody sa môžu analyzovať dlhšie ako pri intradennom obchodovaní a až pri platných a solídnych signáloch sa vstupuje do obchodných pozícií.
- Príležitosti k obchodovaniu – Nevýhoda pozičného obchodovania viazne v tom, že musíme čakať a hľadať vhodné príležitosti na trhu, ktoré sa objavia niekedy až raz za celé týždne až mesiace. K takémuto štýlu obchodovania by som odporučil diverzifikáciu rizika aj na iné trhy popri FOREX a investovanie do viacerých finančných inštrumentov ako napríklad indexy, futures na indexy, komodity a samozrejme aj na FOREX v menších časových rámcoch, aby sa kumuloval obchodný účet.
- Možnosť využitia obchodného návyku pre obchodovanie iných finančných inštrumentov

Slabé stránky

- Vyššie poplatky a vyššie marginy – Je veľký predpoklad, že pri pozičnom obchodovaní sa vstupuje do obchodov s väčším objemom lotov. Od toho sa odvíjajú aj vyššie poplatky (spready, swap). Margin sa odvíja od objemu zaobstaraných lotov. Logicky, čím viacej lotov, tým väčšia čiastka je blokována na našom účte a tým obmedzuje možnosť ďalšieho obchodovania. Práve preto sa vyžaduje pre tento typ obchodovania vyššie kapitálové vybavenie.

- Držanie obchodu cez noc – Pri pozičnom obchodovaní to považujem za veľkú nevýhodu kedy sa môže stať, že sa stane udalosť, ktorá sa neočakáva, vytvorí sa na grafe medzera (gap) a preskočí nastavený stop loss a obchod sa dostáva do nekontrolovanej straty. Dôvodom ich vzniku je skutočnosť, že na trh dostali dôležité správy vtedy, kedy sa neobchodovalo. Tie následne extrémne posunuli trh. Jedná sa o rôzne katastrofy, zmeny úrokových sadzieb, neočakávané správy. Takže pred otvorením trhu sa nakumulujú čakajúce objednávky na buy, alebo sell za tržnú cenu. Tieto skutočnosti a tým spôsobený tlak je taký vysoký, že spôsobí otvorenie trhu na vyššej, alebo nižšej úrovni.
- Dlhé čakanie na platné signály. Dlhodobu sa trh môže vyvíjať netrendovo.
- Vyšší risk – Pri pozičnom obchodovaní je zrejmé, že vývoj trhu bude mať väčšiu volatilitu ako pri obchodovaní intradennom. Preto nastavovanie stoplossov musí brať v zreteľ tieto správy a predpokladať cyklické a korekčné pohyby a nesmie nás vyhodit' z obchodu kvôli krátkodobej volatilitu trhu. Nastavenie stoplossu je tým pádom vyššie a odporúča denné, poprípade pár denné maximum, alebo minimum.

Swingové obchodovanie

Silné stránky

- Zotrvanie v pozícií maximálne 2 – 5 dní.
- Dáta. Obchodník používa ku swingovému obchodovaniu denné dáta, ktoré sú väčšinu na internete zdarma
- Z hľadiska psychológie sa radí medzi menej časovo náročné a vypäté. Trader si väčšinou všetko naplánuje dopredu a po otvorení trhu uskutoční obchody, nastaví ochranné hladiny a prakticky môže od počítača odísť.
- Optimálne množstvo kapitálu
- Riziko
- Dlhodobá flexibilita
- Obchodovanie podľa patternov, ktoré dávajú väčšie % platných signálov.

Slabé stránky

- Často sa mýli s intradenným obchodovaním. Majú v podstate rovnaké vlastnosti

- Technologické zázemie. Nejedná sa o taký typ kontroly ako pri intradennom obchodovaní, ale odporúča sa viac krát denne v kratších intervaloch sledovať vývoj trhu

Pre určenie správneho prístupu ku elektronickému obchodovaniu neexistujú žiadne platné pravidlá. Proste si to musí obchodník vyskúšať na nečisto a rozhodnúť sa, čo je pre neho to „pravé“. Medzi začiatocné ucelené kroky, podľa ktorých by sa mal trader držať by som zhrnul do týchto 8 bodov.

1. Štúdium a základy
2. Začiatok na DEMO účte
3. Jednoduchosť stratégie
4. Diverzifikácia rizika
5. Chrániť svoj kapitál a využitie Stoploss
6. Mať chladnú hlavu
7. Priznať si porážku
8. Obchodný denník

Podľa spracovania práce a skúsenosťami v tejto oblasti by som odporučil začať naštudovaním technických indikátorov prostredníctvom nejakej obchodnej platformy. Popri štúdiu ich zakresľovať do software a na vlastné oči sledovať zákonitosti a pravidlá jednotlivých ukazovateľov. Základom musí byť určenie trendu (lepšie na dlhodobějších rámcoch -aspoň 1h,4h) a nájdenie adekvátnych hraníc rezistencie a supportu. Následne testovať jednotlivé indikátory a hľadať spoločné predpovede a tie testovať na historických dátach. (V tejto práci sa backtesting prevádzal prostredníctvom obchodnej platformy, nie externého software). A až potom, ako sa trader dostatočne spozná s obchodnými návykmi a platformou, formulovať stratégie. Stratégií je nespočetne veľa. Ja som obchodovanie rozdelil na intradenné, swingové a dlhodobé. S počiatku by som odporučil, aby traderi začali s intradenným obchodovaním a to kvôli výhodám zmieňovaných vyššie. Vyššia frekvencia obchodov predpokladá vyššiu zainteresovanosť a môže rýchlejšie zdokonaľiť nadobudnuté vedomosti a pravidlá obchodovania. Ďalšie dva typy by som označil za trading viacej skúsenejších

obchodníkov, aj keď v konečnom dôsledku je na každom osobitne, pre aký štýl sa rozhodne.

Od samotného štýlu sa odvíja aj stanovenie ďalších parametrov, ktoré musia každého tradera sprevádzať. Dôležitý je money management, ktorý bol vysvetlený vyššie. Najdôležitejší parameter, ktorý bezpodmienečne treba používať je stoploss, ktorým sa chráni obchodný účet od nekontrolovane vysokých strát. Opäť je na každom osobitne, pre aké riziko sa rozhodne. Obecne sa pri intradennom obchodovaní stanovuje o 7-12 pipov, pri swingovom 30-50 a pri dlhodobom je tento interval rôznorodý. Ja sa snažím vstupovať do dlhodobých obchodov maximálne so 100 pips stratou. Jedná sa tam hlavne o to, aby krátkodobá volatilita nenarušila dobre vyvíjajúci sa trend.

Na trading treba vzhladať ako na zárobkovú činnosť, ktorá vyžaduje štúdium, testovanie, sledovanie ekonomických situácií a nie ako na určitú hru, alebo nebudaj hazard. Ďalšou z najpodstatnejších častí, ktorú musí obchodník zvládnuť je jeho psychika. Psychológia je dôležitá v každom smere, delí úspešných od neúspešných a jediný odporúčaním je vstupovať vždy s chladnou hlavou a nepodliehať panike, ak sa obchody nedaria. Týmto sa dostávam ku drawdownu. Drawdown je séria strát sebou na obchodnom účte. Je dobré prednastaviť dosávadné stratégie, ak je drawdown široký. Zisťovanie takýchto údajov by malo prebiehať prostredníctvom analytického software, ktorým si trader mapuje svoje obchodovanie. Ja som využíval MS Excel, čo je síce trochu prácnejšie, ale obchody som dostal viac „do ruky“.

Analýza, backtesting, obchodný horizont, money management, obchodný denník a psychológia je alfou a omegou obchodovania. Bez dostatočného ovládnutia týchto problematík by sa potenciálny obchodník nemal vydať na reálny trading. Zlatým pravidlom obchodovania by malo byť: „Nikdy nie je neskoro“.

ZÁVER

Pôsobenie na finančných trhoch má veľa podôb. Každý obchodník má svoje vlastné pravidlá a stratégie podľa ktorých sa riadi a preto sa nedá presne určiť, ktorý zo spôsobov fungovania na burze je ten najoptimálnejší. Niektorí obchodníci dbajú na fundamentálne správy, iní zase nedajú dopustiť na technickú analýzu a ďalší zase kombinujú oba prístupy dohromady. Aj keď používané metódy obchodníkov sa v množstve veciach odlišujú, najdôležitejšou zložkou, ktorou sa odlišujú úspešní od porazených je disciplína.

Definoval by som ju ako základnú plošinu tradingu, ktorá stojí na troch pevných pilieroch, ktoré by mal každý úspešný trader používať. Medzi tieto tri piliere patria **psychológia a emócie, metódy obchodovania** podložené prepracovaným **money managementom**.

Psychológia je nesmierne dôležitá a veľa úspešných traderov ju považuje za hlavný zdroj úspechu. Je veľmi podstatné vyrovnať sa na jednej strane neúspechu a na druhej strane úspechu a „nezaspať na vavrínoch“. Môže prísť séria strát, ktorá emočne rozpoloží vašu osobnosť a vtedy je veľmi zložitá si zachovať chladnú hlavu. Úspešné zvládnutie psychologické stránky obchodovania je ohromne významné a predurčuje k dosiahnutiu úspešného obchodovania. Toto psychologické cítenie obchodník nadobudne popri tom, ako začne reagovať na jednotlivé obchodné metódy, a čo sa mu bude zdať najpriateľnejšie.

Obchodných metód je nespočetne veľa, dá sa obchodovať podľa technických a fundamentálnych indikátorov, podľa kľzavých priemerov, podľa klasických formácií zvaných patterny, podľa jednoduchých stratégií a podobne. Tieto nadobudnuté skúsenosti sa dajú ďalej využiť pri obchodovaní iných finančných inštrumentov. Tých možností, ako sa dostať k nejakej obchodnej metóde je v skutočnosti hodne. Či sa jedná už o spoplatnený software, ktorý exekuje príkazy automaticky, alebo sú to systémy, ktoré sú prezentované prostredníctvom webseminárov, seminárov, webových manuálov, knižných publikácií alebo odborných článkov. Každému vyhovuje niečo iné a to čo vyhovuje jemu, nemusí vyhovovať niekomu inému.

Posledným pilierom je money management, ktorí riadi zisky a straty pri obchodovaní. Základná zásada je nevstupovať do obchodu s viac ako 2-3% obchodného účtu, neriskovať denne viac kapitálu, ako si vopred stanovíme a prestať pri vysokej strate obchodovať, nájsť chybu a analyzovať a pokračovať až po jej odstránení.

Obchodovanie je biznis ako každý iný, dáva iný pohľad na podnikanie s vlastnými finančnými prostriedkami a ich zhodnocovanie. Spojenie týchto troch pilierov dáva vysokú šancu úspešnosti na tomto trhu. Pri spätnej analýze by som vyvodil záver, že pre začínajúcich traderov je najoptimálnejšie prejsť najprv obchodovaním intradenným a až následne ďalšími časovými horizontami. Dôvodom je vyššia časová náročnosť, ktorá potencionálnych účastníkov trhu naučí, aké sú špecifiká obchodovania ako takého, čo treba spraviť pre ziskovovať obchodného účtu a ako to dosiahnuť. Relatívna výhoda je hlavne z formulácie stratégie pomocou technickej analýzy, kdežto pri swingovom a pozičnom obchodovaní sa dbá väčšou mierou aj na fundamentálne dáta, ktorým zo začiatku začínajúci obchodník nemusí úplne rozumieť.

Pri súčasnom trende vďaka internetu, komunikačných kanálov, pracovných webov a v konečnom dôsledku sociálnych sietí je predpoklad, že čas strávený za „chytrými zariadenia“ bude narastať a toto je možnosť ako tento čas využiť na niečo duchaplné. Táto práca ukazuje možnosti, že niečo takéto existuje. Myslím si, že pre mladých ľudí, samozrejme nielen pre nich, dokáže byť FOREX správnym krokom ku finančnej samostatnosti.

Zoznam použitej literatúry

- [1] EUROEKONÓM: *EUROekonom* [online]. vyd. 2009. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: <http://www.euroekonom.sk/poradna/ekonomicky-slovník/?q=burza>
- [2] FINANČNIK: *komodity, akcie, burza, FOREX* [online]. vyd. 2010. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.financnik.cz/wiki/burza>.
- [3] MATURITA: *Referaty* [online]. vyd. 2011. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://maturita.cz/referaty/referat.asp?id=850>
- [4] FOREXOBCHODOVANIE: *Co je to FOREX* [online]. vyd. 2010. [cit. 2012-04-20]. Dostupné z: <http://www.FOREXobchodovanie.info/co-je-to-FOREX>
- [5] HARTMAN, Ondřej. *Jak se stát FOREXovým obchodníkem: naučte se vydělávat na menových trzích*. Praha: FXstreet,c2009. 1. vyd. 230s. : il. ISBN 978-80-904418-0-4
- [6] FXSTREET: *Hlavní hráči na trhu* [online]. vyd. 2010. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z [http://www.fxstreet.cz/hlavni-hraci-na-trhu-](http://www.fxstreet.cz/hlavni-hraci-na-trhu)
- [7] HORNER, Raghee. *FOREX tradingem k maximálním ziskům :tajemství, které se na Wall Street rozhodně nemají dozvědět*. Brno: Computer Press,c2011. 1. vyd. 232 s. : grafy, tab. ISBN 978-80-251-2921-0
- [8] FOREX-ZONE. *FOREX - jak zbohatnout a nekrást, obchodování na měnových trzích*. Praha: Grada Publishing,c2011. 1. vyd. 185 s. ISBN 978-80-2473-739-3.
- [9] FOREXOBCHODNIK: *Co je to fundamentálna analýza* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-28]. Dostupné z <http://www.FOREXobchodnik.sk/co-je-to-fundamentalna-analyza/>
- [10] TRADERS: *Psychologická analýza*[online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-29]. Dostupné z http://www.traders.cz/psychologie/psychologicka_analyza.html
- [11] FOREX-ZONE: *Co to jsou svičky* [online]. vyd. 2009. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.FOREX-zone.cz/p/co-to-jsou-svicky>
- [12] INVESTICNEPORTFOLIO: *Sviečkové grafy- pomôcka pre technických*[online]. vyd. 2009. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.investicneportfolio.info/2012/02/svieckove-grafy-pomocka-pre-technicky.html>

- [13] KAMINVESTOVAT: *technická analýza* [online]. vyd. 2008. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z:<http://www.kaminvestovat.sk/akcie/technicka-analyza/434-technicke-indikatory.html>
- [14] TUREK, Ludvík. *První kroky na burze: Naučte se obchodovat na akciových, finančních a komoditních trzích*. Brno: Computer Press,c2008. 1. Vyd. 154s. : il. ISBN 978-80-251-1915-0
- [15] FOREX-SYSTEMS: *News* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-02-21]. Dostupné z:<http://www.FOREX-system.sk/news/parabolicky-sar-FOREX-indikator-/>
- [16] BYZNYS.BLOGER:*Technická - analýza* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-02-22]. Dostupné z:http://_blok_byznys.blogger.cz/Technicka-analyza/Parabolic-SAR-je-technicky-indikator-ktery
- [17] HARTMAN, Ondřej a Ludvík TUREK. *První kroky na FOREXu: jak obchodovat a uspět na měnových trzích* . 1 vyd. . Brno: Computer Press, 2009, vii, 120 s. ISBN 978–80– 251–2006–4
- [18] FOREX-TRADING: *Technické indikátory* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-10]. Dostupné z:<http://www.FOREX-trading.sk/technicke-indikatory/rsi-relative-strength-index>
- [19] AKO-INVESTOVAŤ: *Trading* [online]. vyd. 2010. [cit. 2012-03-12]. Dostupné z:<http://ako-investovat.sk/index.php/trading/76-technicka-analyza/166-oscilator>
- [20] MARKETS: *education* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z:<http://www.markets.com/sk/education/technical-analysis/fibonacci-elliott-wave.html>
- [21] BACHRATÝ, Milan. *FOREX: dobrodružstvo vývoja stratégie* . Slovensko: Fxmprofit, c2012, 190 s. ISBN 978 – 809 – 7092 - 603
- [22] ETRADING: *Obchodný systém* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-30]. Dostupné z <http://www.etrading.sk/sk/obchodny-system/46/130-drawdown-seria-strat-poklesov>
- [23] FOREXFRIENDS: *Průvodce* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-30]. Dostupné z <http://www.FOREXfriends.cz/3-29-180-pruvodce-.aspx>

- [24] NESNÍDAL, Tomáš a Petr PODHÁJSKY. Obchodování na komoditních trzích: *průvodce spekulanta*. 1. vyd. Praha: GRADA publishing, 2005, 136 s. ISBN 80-247-1499-X
- [25] INSTAFOREX: *account_types* [online]. vyd. 2012. [cit. 2012-03-19]. Dostupné z:http://www.instaFOREX.com/sk/account_types.php
- [26] DAYTRADELISTINGS: *online-broker-recenzie*[online]. vyd. 2013. [cit. 2012-04-02]. Dostupné z:<http://czech.daytradelistings.com/online-broker-recenze/instaFOREX-zkusenosti/>

Zoznam grafov

Graf 1: Grafy štyroch časových rámcov na menovom páre GBP\CHF	33
Graf 2: čiarový graf menového páru GBP\CHF na časovom rámci D1	34
Graf 3: Stĺpcový graf menového páru GBP\CHF na časovom rámci D1	35
Graf 4 Sviečkový graf menového páru GBP\CHF na časovom rámci D1	36
Graf 5: Uptrend menového páru EUR\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie.....	39
Graf 6: Downtrend menového páru GBP\CHF / Zdroj: Vlastné spracovanie	40
Graf 7 : Support a rezistencia na grafe menového páru GBP\USD.....	41
Graf 8: Zmena rezistencie v supporte / Zdroj: Vlastné spracovanie.....	41
Graf 9: Kľzavý priemer CLOSE ceny men. páru EUR\USD.....	44
Graf 10: Parabolic SAR na grafe menového páru EUR\USD	46
Graf 11: Average directional movement index ADX na menovom páre EUR\USD / ..	47
Graf 12: využitie divergencií pri MACD na men. páre USD\CHF na dennom grafe ...	49
Graf 13: použitie Bollinger Bands na menovom páre GBP\CHF.....	50
Graf 14: Použitie Momenta na grafe menového páru GBP\CHF	52
Graf 15: Použitie RSI indikátora na menovom páre GBP\CHF	53
Graf 16: Stochastic na menovom páre USD\CAD	55
Graf 17: Použitie Commodity Channel Index na menovom páre GBP\CHF	56
Graf 18: Indikátor Williams Percentage Range na menovom páre USD\CHF	57
Graf 19: Fibonacciho úrovne na menovom páre EUR\CHF.....	59
Graf 20: Obchod menového páru GBP\USD.....	71
Graf 21: Obchod menového páru EUR\CHF.....	73
Graf 22: Obchod menového páru EUR\GBP.....	76
Graf 23: Obchod menového páru USD\CHF.....	78
Graf 24: Vývoj kapitálu intradenného obchodovanie v období Január – Apríl 2013...	81
Graf 25: Obchod menového páru GBP\USD.....	82
Graf 26 Obchod menového páru GBP\CHF	85
Graf 27: Vývoj kapitálu swingového obchodovanie v období Január – Apríl 2013 / ..	89
Graf 28 : Obchod menového páru USD\CHF.....	90
Graf 29: Obchod menového páru EUR\GBP.....	93
Graf 30: Vývoj grafu EUR\GBP a vytvorenie formácie „klinec“ / Zdroj: [6]	95
Graf 31: Medziročné zmeny britského HDP v %	96

Graf 32: Vývoj těžby ropy ve Velké Británii (miliony barelů denně)	96
Graf 33 : Vývoj dlouhodobého obchodování v období Január – Apríl 2013	98

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Riskovanie 10% kapitálu.....	60
Tabuľka 2: Riskovanie 2% kapitálu.....	61
Tabuľka 3 : Pomer ziskových a stratových obchodov	62
Tabuľka 4 : Štatistika intradenného obchodovania v USD.....	80
Tabuľka 6 : Štatistika swingového obchodovaní v USD	88
Tabuľka 5 : Štatistika dlhodobého obchodovania v USD.....	98

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Hlavní hráči FOREX trhu	15
Obrázok 2: 1 Pip na M5 grafe GBP\CHF	21
Obrázok 3 : Sledovanie trhu (ceny BID a ASK)	22
Obrázok 4: Ekonomický kalendár na portále FXstreet.cz	28
Obrázok 5 : Ukážka rastovej a klesajúcej sviečky	37
Obrázok 6: Dlhé spodné a horné tieňe.....	38
Obrázok 7: Obchodné pobočky InstaFOREX.com.....	67

Zoznam použitých cudzích slov

Buy (long) – nákupná exekúcia

Sell (short) – predajná exekúcia

Profit Target – Bod výberu zisku

Pattern – formácia – vytvorený obrazec na grafe

Stoploss – ochranný bod, ktorým sa chráni voči vyššej strate

Trading – obchodovanie

Pit parket – Parketové obchodovanie

Support – Hladina podpory

Resistance – Hladina odolnosti

Uptrend – Rastúci trend

Downtrend – Klesajúci trend

Reverse - návrat

High – (vysoký) vrchol sviečky

Low – (nízky) dno sviečky

Margin - marža

Lot, minilot, mikrolot - Kontrakty

Profitability - Ziskovosť

Software - Program

Time frame – časový rámec

Patterns - vzory

- bullish – býčie
- bearish – medvedie
- reversal – otočenia
- neutral - neutrálne

Drawdown – Séria po sebe idúcich strát

Trailing stop – posunutie stop loss

Zoznam skratiek

ECB – European Central Bank – Európska centrálna banka

FED – Federal reserved – Americká centrálna Banka

BOE – Bank of England – Centrálna banka Veľkej Británie

SNB – Switzerland National Bank – Švajčiarska centrálna banka

HDP – hrubý domáci produkt

CPI – Costumer price index – Index spotrebiteľskej ceny

SMA – Simple Moving Average –Jednoduchý kĺzavý priemer

EMA – Exponential Moving Average – Exponenciálny kĺzavý priemer

WMA – Weighted Moving Average – Vážený kĺzavý priemer

SAR – Stop And Reverse – trendový indikátor

ADX – Average Directional Movement Index – Priemerný smer pohybu indikátor

MACD - Moving average convergence/divergence – Kĺzavý priemer
divergencie/konvergenzie

RSI – Relative Strenght Index – Index relatívnej sily

CCI – Commodity Channel Index – Oscilátor prekúpenosti / prepredanosti

RRR – Risk Reward Ratio – pomer zisku a risku

NDD – No Dealing Desk broker – Označovaný ako tvorca trhu

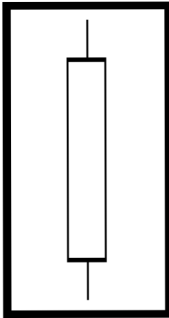
DD – Dealing desk broker – broker, ktorý exekuje príkazy priamo

ESM – euroval – európsky záchranný mechanizmus

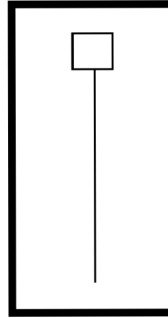
PMI – Index privátneho sektoru firiem

Prílohy

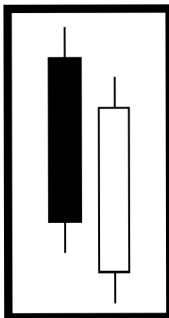
Bullish patterns (býčie vzory) [17]



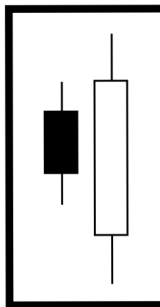
Long white line (dlhá biela čiara). Klasický bullish pattern, signalizujúci býči trend.



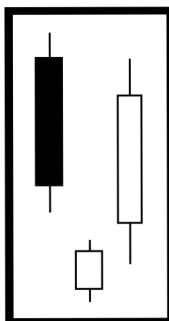
Hammer (kladivo). Tvorí sa po výraznejších downtrendoch. Ak sa vytvorí po up – trende, nazýva sa „Hanging man“ (vysiaci muž)



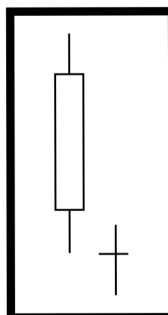
Piercing line (ostrá čiara). Je pravým opakom paternu „dark



Bullish engulfing lines. Tento pattern je výrazne bullish pokiaľ sa nevyskytne po signifikantnom downtrende.

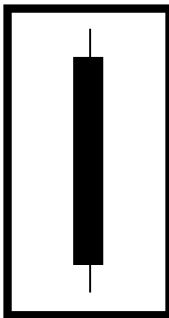


Morning star (ranna hviezda). Predznamenáva dno trhu. Hviezda indikuje možné otočenie a bullish sviečka túto myšlienku potvrdzuje

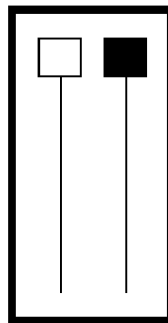


Bullish doji star (býčia doji hviezda). Predznamenáva možné otočenie trhu. Po doji star sa doporučuje čakať na ďalšie potvrdenie – napr. pattern „morning star“

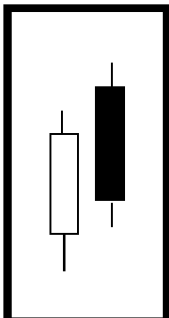
Bearish (medvedí) Patterns [17]



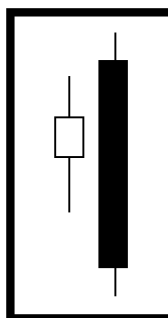
Long black line (dlhá čierna čiara). Klasický bearish pattern, signalizujúci medvedí trend



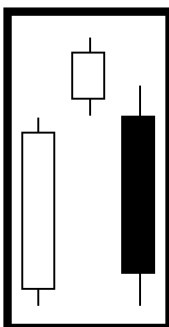
Hanging man (vysiaci muž). Vyskytuje sa po výraznom up – trende. Po výraznom down – trende hovoríme o „hammeri“



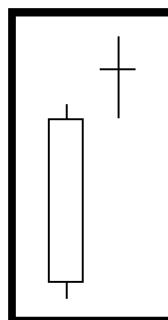
Dark cloud cover (tmavý plný mrak). Nastáva ak sa spodný tieň druhej sviečky nachádza pod stredom



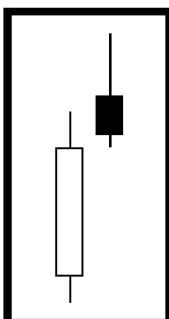
Bearish engulfing lines. Silný medvedí pattern, pokiaľ sa objaví po výraznom up – trende.



Evening star (večerná hviezda). Medvedí pattern predznamenávajúci možný vrchol.

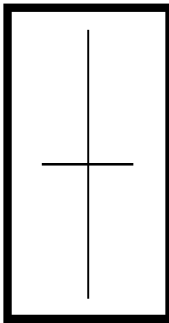


Doji star. Predznamenáva možné otočenie trendu. Vyžaduje potvrdenie napr. patternou „evening star“

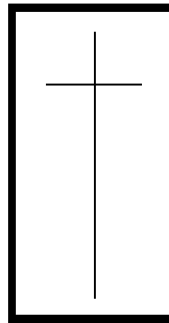


Shooting star (prenikavá hviezda). Predznamenáva krátkodobé otočenie, pokiaľ sa objaví po krátkodobom trende

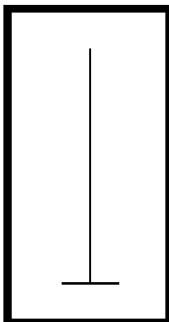
Reversal Patterns (predznamenávajúci otočenie trendu) [17]



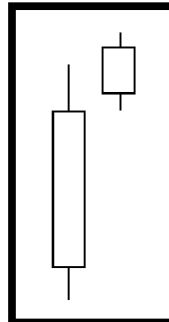
Long-legged doji
(dlhonohá doji).
Výrazný obraz
predznamenávajúci
otočenie trendu



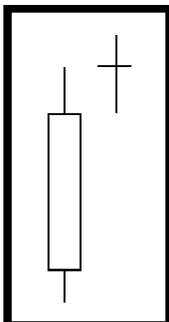
Dragon-fly doji
(dračí let doji).
Výrazný pattern
predznamenávajúci
otočenie trendu



Gravestone doji. Ďalší
výrazný pattern
predznamenávajúci
zmenu trendu

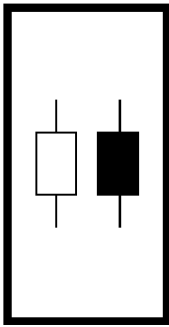


Star (hviezda).
Ďalší výrazný
pattern
predznamenávajúci
zmenu
trendu

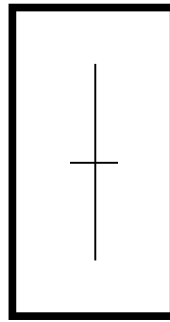


Doji star (doji hviezda).
Výrazný pattern
predznamenávajúci
zmenu trendu

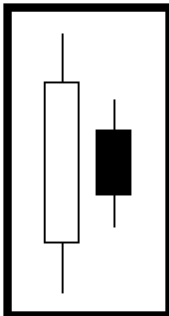
Neutral (neutrální) Patterns[17]



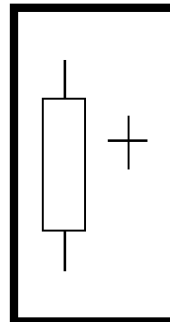
Spinning tops.



Doji.











Harami.



Harami cross.

Svetové úrokové sazby / Zdroj:[6]

 <p>Federal Reserve (FED)</p> <p>Aktuální sazba: 0.25 %</p> <p>Chairman: Ben S. Bernanke Název: Federal Funds Target Rate Poslední změna: 16. prosince-2008</p> <p>Federal Reserve System</p>	 <p>European Central Bank (ECB)</p> <p>Aktuální sazba: 0.50 %</p> <p>Prezident: Mario Draghi Název: Main Refinancing Rate Poslední změna: 2. května-2013</p> <p>European Central Bank</p>
 <p>Bank of England (BOE)</p> <p>Aktuální sazba: 0.50 %</p> <p>Guvernér: Mervyn King Název: Official Bank Rate Poslední změna: 5. března-2009</p> <p>Bank of England</p>	 <p>Bank of Japan (BOJ)</p> <p>Aktuální sazba: 0.0 % - 0.10 %</p> <p>Guvernér: Masaaki Shirakawa Název: Overnight Call Rate Poslední změna: 5. října-2010</p> <p>Bank of Japan</p>
 <p>Bank of Canada (BOC)</p> <p>Aktuální sazba: 1.00 %</p> <p>Guvernér: Mark Carney Název: Target Key Interest Rate Poslední změna: 8. září-2010</p> <p>Bank of Canada</p>	 <p>Reserve Bank of Australia (RBA)</p> <p>Aktuální sazba: 2.75 %</p> <p>Guvernér: Glenn Stevens Název: Cash Rate Target Poslední změna: 7. května-2013</p> <p>Reserve Bank of Australia</p>
 <p>Reserve Bank of New Zealand (RBNZ)</p> <p>Aktuální sazba: 2.50 %</p> <p>Guvernér: Glenn Stevens Název: Official Cash Rate Poslední změna: 9. března-2011</p> <p>Reserve Bank of New Zealand</p>	 <p>Swiss National Bank (SNB)</p> <p>Aktuální sazba: 0.25 %</p> <p>Chairman: Jean-Pierre Roth Název: Repo Overnight Rate Poslední změna: 12. března-2009</p> <p>Swiss National Bank</p>

Korelace na FOREXu

Hodinová korelácia / Zdroj: [6]

	EURUSD	GBPUSD	USDCHF	USDJPY	EURGBP	EURCHF	EURJPY	AUDUSD	
EURUSD	100.0	51.1	-94.8	-85.7	4.9	-84.6	-32.1	99.1	EURUSD
GBPUSD	51.1	100.0	-59.8	-57.8	-83.3	-61.9	-45.9	89.4	GBPUSD
USDCHF	-94.8	-59.8	100.0	91.8	8.0	96.7	49.3	-69.2	USDCHF
USDJPY	-85.7	-57.8	91.8	100.0	15.5	90.4	76.3	-68.3	USDJPY
EURGBP	4.9	-83.3	8.0	15.5	100.0	16.8	33.3	-62.7	EURGBP
EURCHF	-84.6	-61.9	96.7	90.4	16.8	100.0	59.5	-65.5	EURCHF
EURJPY	-32.1	-45.9	49.3	76.3	33.3	59.5	100.0	-42.0	EURJPY
AUDUSD	99.1	89.4	-69.2	-68.3	-62.7	-65.5	-42.0	100.0	AUDUSD
	EURUSD	GBPUSD	USDCHF	USDJPY	EURGBP	EURCHF	EURJPY	AUDUSD	



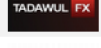

Denná korelácia / Zdroj: [6]

	EURUSD	GBPUSD	USDCHF	USDJPY	EURGBP	EURCHF	EURJPY	AUDUSD	
EURUSD	100.0	51.6	-71.0	61.6	85.6	23.1	76.7	0.0	EURUSD
GBPUSD	51.6	100.0	67.5	78.5	-75.6	-12.7	61.8	-19.0	GBPUSD
USDCHF	-71.0	67.5	100.0	50.0	8.4	93.5	-42.7	73.0	USDCHF
USDJPY	61.6	78.5	50.0	100.0	-20.9	69.5	97.8	-52.9	USDJPY
EURGBP	85.6	-75.6	8.4	-20.9	100.0	32.5	-12.7	1.1	EURGBP
EURCHF	23.1	-12.7	93.5	69.5	32.5	100.0	62.6	70.9	EURCHF
EURJPY	76.7	61.8	-42.7	97.8	-12.7	62.6	100.0	28.2	EURJPY
AUDUSD	0.0	-19.0	73.0	-52.9	1.1	70.9	28.2	100.0	AUDUSD
	EURUSD	GBPUSD	USDCHF	USDJPY	EURGBP	EURCHF	EURJPY	AUDUSD	

Svetový čas – časové zóny / Zdroj: [6]

	23:00	0:00	1:00	2:00	3:00	4:00	5:00	6:00	7:00	8:00	9:00	10:00	11:00	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00	19:00	20:00	21:00	22:00	
SYDNEY																									
TOKIO																									
LONDON																									
NEW YORK																									

Porovnanie brokerov / Zdroj: [6]

	Název brokera	Typ brokera	Min. účet	Spready od	Popl.	Fin. paka	Platforma	Hedging	Hodnocení Brokera	Názory, hodnocení
	InstaForex	DD	1 \$	3.0	ne	1:1000	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>
	Interactive Brokers	ECN, STP	10 000 \$	0.5	ano	1:50	TWS platforma	ne	★★★★★	diskuze >>
	MAYZUS	ECN, STP	25 \$	2.0	ne	1:500	MT4, MT5	ano	★★★★★	diskuze >>
	ODL Markets	STP, MM	2000 \$	1.0	ne	1:200	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>
	Patria Forex (CZ)	STP	1000 \$	1.0	ne	1:50	vlastní, FXCM	ano	★★★★★	diskuze >>
	PLUS 500	DD	100\$	2.0	ne	1:100	Vlastní	ne	★★★★★	diskuze >>
	Sunbird FX	ECN, STP	100 \$	1.8	ano	1:200	Currenex, MT	ano	★★★★★	diskuze >>
	Tadawul FX	STP	500 \$	2.0	ano	1:500	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>
	X-Trade Brokers (CZ)	STP	10 000 CZK	0.4	ano	1:200	MT4, xStation	ano	★★★★★	diskuze >>
	ACM	MM, STP	2000 \$	2.8	ne	1:100	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>
	AvaFX	MM	100 \$	3.0	ne	1:200	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>
	BMFN	MM, STP	550 \$	2.0	ne	1:400	MT4	ano	★★★★★	diskuze >>

Obchodovacie Platformy

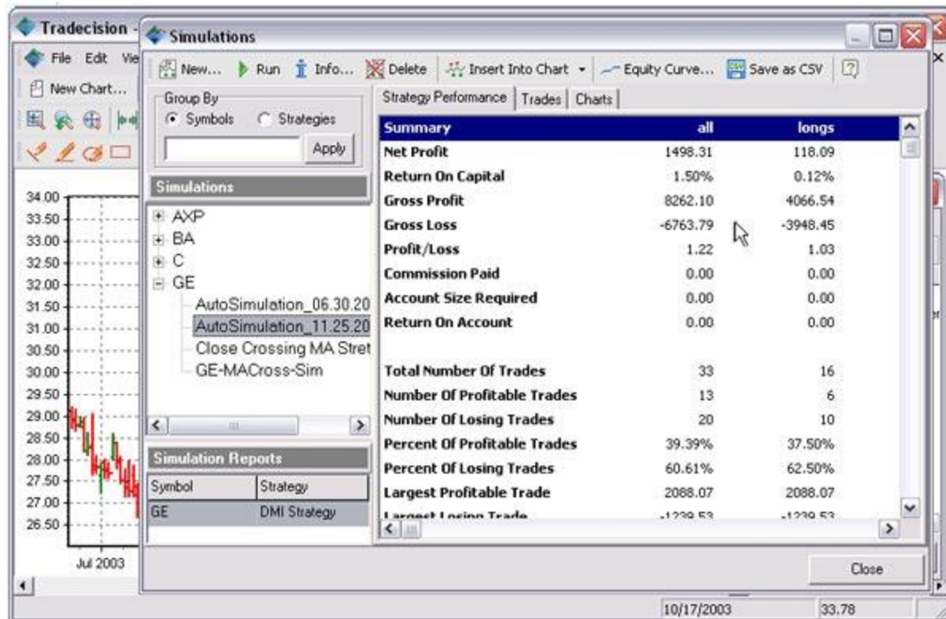


Metatrader / Zdroj: [6]



Mirror trader / Zdroj: [28]

Backtestingový program



TradeStation / Zdroj: [6]



Ensing Windows / Zdroj: [6]

1.13	Dátum	men.pár	chart	open	close	High	Low	volume	PIPS	buy/sell	PRICE	Lots	SL	TP	end	time trade	pips	Loss/Profit	Poznamka
	2.1	EUR\USD	m15	1,3258	1,3263	1,3267	1,3254	13		B	1,326	2	1,325	1,328	1,325	11:45-12:15 [30m]	-10	-20	RSI,CCI
	2.1	GBP\USD	m15	1,6294	1,6924	1,6305	1,6291	14		S	1,6294	2	1,63	1,627	1,63	14:30-15:30 [60min]	-10	-20	MACD,Bollinger
	3.1	EUR\USD	m15	1,3162	1,3162	1,3169	1,3162	7		S	1,3166	2	1,318	1,31	1,31	11:00-12:30 [90min]	62	132	pin bar, MACD, Stochast
	3.1	EUR\GBP	m15	0,8116	0,8116	0,8118	0,8116	2		S	0,8116	2	0,812	0,81	0,81	20:30-21:15 [45min]	16	32	stochastic, momentum
	4.1	EUR\USD	m5	1,3014	1,3018	1,3018	1,3012	6		B	1,3015	2	1,301	1,303	1,301	9:15-9:25 [10min]	-5	-10	MA, ATR,
	7.1	GBP\CHF	m15	1,4887	1,4889	1,4897	1,4884	13		S	1,4887	3	1,49	1,487	1,487	11:00-11:45 [45min]	17	51	RSI,MACD
	8.1	EUR\USD	m15	1,312	1,3123	1,3131	1,3119	12		S	1,3123	2	1,314	1,31	1,31	14:00-14:45 [45min]	23	46	pin bar
	9.1	GBP\CHF	m15	1,4846	1,484	1,4852	1,4839	13		S	1,4842	2	1,485	1,483	1,483	14:15-14:45 [30min]	17	34	Bollinger
	9.1	EUR\USD	m15	1,3059	1,3059	1,3061	1,3057	4		S	1,3059	2	1,307	1,305	1,307	21:15-23:15 [2hod]	-8	-16	RSI, CCI
	16.1	EUR\GBP	m5	0,8298	0,8298	0,8298	0,8295	3		B	0,8298	4	0,839	0,831	0,831	16:10-17:10 [60min]	12	48	MACD,Bollinger
	17.1	EUR\USD	m15	1,3285	1,3292	1,3292	1,3277	14		B	1,3289	2	1,328	1,3210	1,333	9:45-11:15 [90min]	41	82	pin bar,trailing stop
	21.1	GBP\CHF	m15	1,4804	1,4805	1,4808	1,4804	4		B	1,4808	2	1,48	1,482	1,482	0:15-2:45 [2,5 hod]	12	24	MA
	22.1	EUR\GBP	m5	0,8283	0,8283	0,8283	0,8281	2		B	0,8283	4	0,828	0,829	0,829	11:55-12:15 [20min]	7	28	pin bar,MACD,RSI
	22.1	EUR\USD	m5	1,3346	1,3346	1,3349	1,3341	8		B	1,3347	2	1,334	1,336	1,335	10:30-11:00 [30min]	-9	-18	MA,RSI,MACD
	23.1	EUR\USD	m15	1,3295	1,3292	1,3296	1,3286	10		S	1,3293	2	1,33	1,327	1,33	11:00-11:15 [15min]	-7	-14	MA, ATR,
	30.1	EUR\USD	m15	1,3551	1,3551	1,356	1,3548	8		S	1,3353	2	1,336	1,332	1,336	16:30-17:00 [30min]	-10	-20	MA, MACD
															celkom		148	359	

Obchodný denník – ukážka január 2013